

DKY Jääskeläinen Arto(OM)

18.04.2013

Eduskunta
Suuri valiokunta

Viite

Asia

EU/ Valmistautuminen EP-vaaleihin 2014

U/E-tunnus:

EUTORI-numero: EU/2013/0778, EU/2013/0759.

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys eräistä vuonna 2014 toimitettaviin europarlamenttivaaleihin liittyvistä kysymyksistä.

Johtaja Johanna Suurpää

Vaalijohtaja Arto Jääskeläinen

LIITTEET OM2013-00094 Perusmuistio
KOM(2013) 126 final Komission tiedonanto,
C(2013)1303 final Komission suositus,
7279/13 luonnos neuvoston päätökseksi EP-vaalien ajankohdasta (8.3.2013

Asiasanat	vaalit, Euroopan parlamentti
Hoitaa	OM, VNEUS
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, SM, STM, TEM, TPK, UM, VM, VNK, YM

LAVO Aittoniemi Eeva(OM)

04.04.2013

Asia

EU/Valmistautuminen EP-vaaleihin 2014

Kokous

Liitteet

Viite

EUTORI/Eurodoc nro: EU/2013/0778, EU/2013/0759.

U-tunnus / E-tunnus: -

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Komissio on 12.3.2013 julkaissut tiedonannon *Valmistautuminen vuonna 2014 järjestettäviin Euroopan parlamentin vaaleihin: entistä demokraattisempi ja tehokkaampi vaalimenettely*. Samalla komissio julkaisi suosituksen *EP-vaalimenettelyn demokraattisuuden ja tehokkuuden lisäämisestä*. Tiedossa ei ole, että komission asiakirjoja käsiteltäisiin neuvostossa.

Neuvostossa on valmisteltu päätöstä *vuoden 2014 EP-vaali ajankohdan siirtämisestä* kahdella viikolla niin, että vaalit järjestettäisiin 22.-25.5.2014. Päätösluonnos on vahvistettu Coreperissa 12.3.2013 EP:n kuulemisen toteuttamiseksi. Euroopan parlamentin kuuleminen on kesken. Neuvoston on tarkoitus tehdä päätös asiasta touko-kesäkuussa 2013.

Koska kaikki yllämainitut hankkeet liittyvät vuoden 2014 EP-vaaleihin, kokonaisuudesta informoidaan eduskuntaa yhdellä E-kirjeellä.

Asiakirjat:

COM(2013) 126 final *Komission tiedonanto*,
C(2013)1303 final *Komission suositus*,
7279/13 luonnos neuvoston päätökseksi EP-vaalien ajankohdasta (8.3.2013).

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Komissio voi SEUT 292 artiklan nojalla antaa suosituksia. Komission tiedonannot eivät ole SEUT 288 artiklan tarkoittamia unionin säädöksiä eikä niille näin ollen ole määritelty oikeusperustaa.

Europarlamenttivaalien ajankohta: europarlamenttivaalien vaalisäädös 76/787/EHTY, ETY, Euratom, artikkelit 10 ja 11 (neuvoston yksimielinen päätös, EP:n kuuleminen).

Käsittelijä(t):

Oikeusministeriö, vaali johtaja Arto Jääskeläinen (laatija), puh. 02951 50128

Valtioneuvoston EU-sihteeristö, neuvotteleva virkamies Heidi Kaila,
Valtioneuvoston EU-sihteeristö, EU-erityisasiantuntija Veera Parko

Suomen kanta/ohje:

Valtioneuvosto pitää tärkeänä komission tavoitetta tehdä europarlamenttivaalien keskeisiä aiheita tutummiksi äänestäjille, virittää EU:n laajuista poliittista keskustelua ja myös kohentaa äänestysprosenttia. Valtioneuvosto jakaa myös komission näkemyksen siitä, että Euroopan tason poliittisilla puolueilla on tärkeä tehtävä edustuksellisen demokratian vahvistamisessa ja kehittämisessä EU:n tasolla sekä yhteysklien luomisessa EU:n politiikan ja unionin kansalaisten välille.

EU:n perussopimusten mukaan Euroopan parlamentin vaalien tulokset on otettava huomioon valittaessa komission puheenjohtajaa. Se, että Euroopan tason poliittiset puolueet ja kansalliset poliittiset puolueet ilmoittaisivat nimeämänsä komission puheenjohtajaehdokkaan, helpottaisi yhteyden muodostamista EP:n vaalituloksen ja komission puheenjohtajan vaalin välillä. Tämä yhteyden kannalta on tärkeää, että kansalaiset saavat äänestyspäätöstä tehdessään tietoja myös komission puheenjohtajaehdokkaiden ohjelmista.

Valtioneuvosto tukee myös komission suosituksen tavoitteita edistää vaalien demokraattisuutta ja tehokasta toimittamista. Osa komission toimenpidesuosituksista (1-3) kuuluu valtioneuvoston näkemyksen mukaan kansallisten puolueiden omaan harkintaan. Oikeusministeriö lähettää komission suosituksen tiedoksi puoluekisteriin merkityille puolueille. Mitä tulee komission suositukseen koskien yhteistä vaalipäivää, asiasta päättäminen liittyy mahdolliseen EU-vaalisäädöksen uudistamiseen. Myös komission suositusta äänestyspaikkojen yhtäaikaudesta sulkeutumisesta tulee vielä tarkastella eri yhteyksissä.

Suomi kannattaa vuoden 2014 europarlamenttivaalien toimittamisajanjakson siirtämistä ajanjaksolle 22.-25.5.2014. Myös tämän päätöksen tavoitteena on vahvistaa mahdollisuuksia äänestysaktiivisuuteen tulevissa EP-vaaleissa.

Pääasiallinen sisältö:

Neuvoston päätösluonnos vuoden 2014 europarlamenttivaalien ajankohdasta

Europarlamenttivaalien ajankohta määräytyy europarlamenttivaalien vaalisäädöksen 76/787/EHTY, ETY, Euratom 10 ja 11 artikloiden nojalla. Vaalisäädöksen perustuen europarlamenttivaalien toimittamisajanjakso vuonna 2014 on kesäkuun alkuun sijoittuva nelipäiväinen, torstaista sunnuntaihin kestävä ajanjakso, jonka puitteissa kukin jäsenvaltio järjestää omat vaalinsa. Vuoden 2014 europarlamenttivaalien säännönmukainen toimittamisajanjakso alkaisi torstaina 5.6. ja päättyisi sunnuntaina 8.6.2014. Suomessa vaalipäivä olisi sunnuntai 8.6. ja ennakköäänestys toimitettaisiin kotimaassa 28.5.-3.6. ja ulkomailla 28.-31.5.

Jos vaalien toimittaminen kuitenkin osoittautuisi unionissa mahdottomaksi kyseisenä säännönmukaisena ajankohtana, neuvosto voi vaalisäädöksen nojalla yksimielisesti ja Euroopan parlamenttia kuultuaan päättää toimittamisajanjakson siirtämisestä enintään kahta kuukautta aikaisemmaksi tai yhtä kuukautta myöhäisemmäksi. Päätös ajanjakson siirtämisestä on tehtävä vähintään vuotta ennen kuin nykyisen parlamentin toimikausi päättyy, vuoden 2014 osalta käytännössä siis jo tämän kevään aikana.

Ajanjaksoon 5.-8.6.2014 sisältyy helluntai, joka useimmissa jäsenvaltioissa on kirkollinen pyhäpäivä. Saksan aloitteesta neuvoston yleisten asioiden työryhmässä on käyty keskustelua siitä, voitaisiinko vaalien toimittamisajankohtaa siirtää aikaisemmaksi. Ehdotuksen taustalla on huoli äänestysaktiivisuudesta.

Neuvoston yleisten asioiden työryhmässä on maaliskuussa 2013 saavutettu yhteisymmärrys siitä, että vuoden 2014 europarlamenttivaalit järjestettäisiin ajanjaksolla 22.-25.5. Ehdotuksesta kuullaan seuraavaksi Euroopan parlamenttia, minkä jälkeen neuvosto tekee asiassa lopullisen päätöksen, arvioiden mukaan toukokuussa 2013.

Jos ehdotus ajanjaksosta 22.-25.5.2014 hyväksytään, Suomen vaalien osalta vaalien aikataulu muodostuisi seuraavaksi:

- vaalipäivä sunnuntai 25.5.
- ennakkoäänestys kotimaassa keskiviikosta tiistaihin 14.-20.5.
- ennakkoäänestys ulkomailla keskiviikosta lauantaihin 14.-17.5.
- ehdokasasettelun vahvistaminen torstaina 24.4.
- ehdokashakemusten käsittelyn 1. kokous Helsingin vaalipiirilautakunnassa tiistaina 22.4.
- ehdokashakemusten tekeminen Helsingin vaalipiirilautakunnalle viimeistään tiistaina 15.4.

Vaalien toimittamisajanjakson siirtäminen kahdella viikolla aiemmaksi säännönmukaisesta ajankohdasta lyhentäisi nykyisen Euroopan parlamentin toimikautta vastaavasti. Vaalisäädöksen 5 artiklassa kuitenkin säädetään, että toimikautta pidennetään tai lyhennetään sen mukaisesti kun vaalien ajankohtaa siirretään (enintään kaksi kuukautta aikaisemmaksi tai enintään yhtä kuukautta myöhemmäksi). Vaalisäädöksen 11 artiklan 3 kohdan mukaan parlamentti kokoontuisi ensimmäisenä tiistaina, joka seuraa vaalien toimittamisajanjakson päättymisestä alkavaa yhden kuukauden määräaikaa eli tiistaina 1.7.2014.

Komission tiedonanto valmistautumisesta vuonna 2014 järjestettäviin EP-vaaleihin

Vuonna 2014 pidettävät europarlamenttivaalit ovat ensimmäiset Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen järjestettävät europarlamenttivaalit. Sopimuksella lisätään EU:n kansalaisten poliittista vaikutusvaltaa EU:ssa samoin kuin Euroopan parlamentin valtaa varmistamalla sen asema unionin toisena lainsäätäjänä neuvoston ohella. Parlamentti myös valitsee Euroopan komission puheenjohtajan. (Eurooppa-neuvosto, joka ottaa huomioon europarlamenttivaalien tuloksen, ehdottaa määränemistöllä parlamentille ehdokasta komission puheenjohtajaksi. Parlamentti valitsee tämän ehdokkaan jäsentensä enemmistöllä.

Komission tavoitteena on tehdä europarlamenttivaalien keskeisiä aiheita tutummiksi äänestäjille, virittää EU:n laajuista poliittista keskustelua ja myös kohentaa äänestysprosenttia. Taustalla on tuore eurobarometritutkimus, jonka mukaan 84 prosenttia eurooppalaisista on sitä mieltä, että äänestysprosentti EP-vaaleissa kasvaisi, jos kansalaiset saisivat enemmän tietoa EU:n vaikutuksesta heidän elämäänsä, samoin kuin Euroopan parlamentin puolueiden ohjelmista ja itse vaaleista. Vastaajista 73 prosenttia uskoo, että tietojen saaminen ehdokkaiden poliittisesta kannasta lisäisi kansalaisten äänestysintoa, ja 62 prosenttia arvelee, että äänestysprosenttia nostaisi myös, jos puolueet asettaisivat omat puheenjohtajaehdokkaansa ja vaalit pidettäisiin joka maassa samana päivänä.

Komission tiedonantoon liittyvien suositusten tavoitteena on tehostaa jäsenvaltioiden viranomaisten tietojenvaihtoa niistä EU-kansalaisista, jotka ovat ilmoittautuneet äänestämään asuinvaltionsa europarlamenttivaaleissa kotivaltion vaaleissa äänestämisen sijasta. EU-sääntelyn mukaan kukin äänioikeutettu saa äänestää vain yhden jäsenvaltion europarlamenttivaaleissa, joten jos henkilö äänestää asuinvaltionsa vaaleissa, hänen nimensä on poistettava hänen kotivaltionsa vaaliluetteloista

Komission suositus europarlamenttivaaleista

Komission suositus on osoitettu jäsenvaltioille ja se koskee kahdeksaa toimintasuosituksia:

Vaalien demokraattisuutta edistävät suositukset:

1. Jäsenvaltioiden tulisi huolehtia siitä, että äänestäjät mahdollisimman helposti voisivat saada tietoa siitä, mitä eurooppalaisia puolueita lähellä kansalliset puolueet ovat;
2. Kansallisten puolueiden olisi tehtävä äänestäjille selväksi vaalien edellä ja niiden aikana, mitä eurooppalaista puoluetta lähellä ne ovat;
3. Sekä eurooppalaisten puolueiden että kansallisten puolueiden olisi ennen vaaleja tehtävä selväksi, ketä ehdokasta ne kannattavat komission puheenjohtajaksi;
4. Jäsenvaltioiden olisi sovittava yhteisestä vaalipäivästä, ja siitä, että äänestyspaikat sulkeutuisivat kaikkialla samaan aikaan;

Vaalien tehokasta toimittamista edistävät suositukset:

5. Kullakin jäsenvaltiolla tulisi olla yksi yhteysviranomainen, jonka kautta europarlamenttivaalidirektiivin mukainen tietojenvaihto asuinvaltioissaan äänestävistä EU-kansalaisista kulkisi;
6. Jäsenvaltioiden tulisi huomioida toistensa vaalijärjestelyiden aikataulut siten, että tiedot asuinvaltioissaan äänestävistä lähetetään kotivaltioihin riittävän ajoissa, jotta kotivaltiot ehtivät ryhtyä asian vaatimiin toimenpiteisiin;
7. Asuinvaltioiden viranomaisten tulisi lähettää kotivaltioiden viranomaiselle kaikki tarpeelliset henkilötiedot asuinmaassaan äänestämään ilmoittautuneista;
8. Tietojen vaihdossa jäsenvaltioiden tulisi käyttää yhtenäisiä ja turvallisia sähköisen tiedonsiirron menettelyjä.

Kansallinen käsittely:

Oikeusministeriö
EU-ministerivaliokunta 15.2.2013 (vuoden 2014 EP-vaalien ajankohta)
Institutionaalinen jaosto 17.4.2013

Eduskuntakäsittely:

-

Käsittely Euroopan parlamentissa:

Neuvoston päätösluonnos vuoden 2014 EP-vaalien ajankohdasta on lähetetty Euroopan parlamentille kuulemista varten. Asiaa käsitellään AFKO-valiokunnassa.

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

Suomessa europarlamenttivaalit toimitetaan noudattaen vaalilakia (714/1998), puoluelakia (10/1969) ja ehdokkaan vaalirahoituksesta annettua lakia (273/2009) sekä EU:n vaalisäädöstä (76/787/EHTY, ETY, Euratom). Näissä säädöksissä ei ole sääntelyä esimerkiksi puolueiden vaalikampanjoiden sisällöstä.

Väestörekisterikeskus ylläpitää ajantasaista väestötietojärjestelmää, jonka tietojen pohjalta laaditaan kulloistenkin vaalien äänioikeusrekisteri. Väestörekisterikeskus on toiminut Suomen yhteysviranomaisena europarlamenttivaalidirektiivin mukaisessa tietojenvaihdossa jo vuodesta 1995 lukien.

Taloudelliset vaikutukset:

-

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Valtioneuvoston on yleisellä tasolla ottanut kantaa europarlamenttivaalien ajankohtaan 9.3.2012 eduskunnalle annetussa E-kirjeessä (E 21/2012 vp.), joka koski vaalisäädöksen muuttamista koskevaa Euroopan parlamentin mietintöluonnosta. Kannan mukaan valtioneuvosto kannattaa europarlamenttivaalien ajankohdan siirtämistä pysyvästi kesäkuusta toukokuulle. Muilta osin valtioneuvosto kuitenkin pitää riittävänä vaalien ajankohtaa koskevaa nykyistä sääntelyä.

Neuvostossa ja Euroopan parlamentissa on myös vireillä neuvottelut asetusehdotuksesta, joka koskee Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoitusta. Asiaa käsitellään eduskunnassa tunnuksella U 63/2012.

Asiasanat	Euroopan parlamentti
Hoitaa	
Tiedoksi	EUE, LVM, MMM, OKM, OM, SM, STM, TEM, TPK, UM, VM, VNK, YM

Strasbourg 12.3.2013
COM(2013) 126 final

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Valmistautuminen vuonna 2014 järjestettäviin Euroopan parlamentin vaaleihin: entistä
demokraattisempi ja tehokkaampi vaalimenettely**

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Valmistautuminen vuonna 2014 järjestettäviin Euroopan parlamentin vaaleihin: entistä
demokraattisempi ja tehokkaampi vaalimenettely**

1. JOHDANTO

Vuonna 2014 järjestettävät Euroopan parlamentin vaalit ovat ensimmäiset Lissabonin sopimuksen voimaantulon jälkeen järjestettävät europarlamenttivaalit. Niillä on nyt entistäkin tärkeämpi merkitys, sillä Euroopan unionissa toteutetaan parhaillaan merkittäviä toimia todellisen talous- ja rahaliiton aikaansaamiseksi, joka tarvitsee perustakseen demokraattista legitimeettia.

Lissabonin sopimuksella on lujitettu unionin demokraattista perustaa. Sopimus antaa EU:n kansalaisille entistä paremmat mahdollisuudet osallistua EU:n politiikkaan¹ luomalla tiiviin yhteyden kansalaisten, heidän poliittisten oikeuksiensa käytön ja unionin tason demokratian toteuttamisen välille². Euroopan parlamentin asema unionin kansalaisia edustavana demokraattisena elimenä on Lissabonin sopimuksen myötä korostunut. Sopimuksessa otetaan lisäksi käyttöön kansalaisaloite, jonka ansiosta EU:n kansalaiset voivat osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa entistä suoremmin ja laaja-alaisemmin³.

Euroopan komissio on sitoutunut hyödyntämään kaikki Lissabonin sopimuksen tarjoamat mahdollisuudet lisätäkseen Euroopan parlamentin vaalien avoimuutta ja eurooppalaista ulottuvuutta. Näin lisättäisiin myös EU:n päätöksenteon demokraattista legitimeettia ja tuotaisiin päätöksentekojärjestelmä lähemmäs unionin kansalaisia. Tämä on tärkeää etenkin niiden toimien näkökulmasta, joita tarvitaan EU:n tasolla finanssi- ja valtionvelkakriisin ratkaisemiseksi. Samalla voidaan tarjota perusta perussopimukseen tehtäville lisä uudistuksille, joilla vahvistetaan Euroopan unionin perustaa demokraattisena organisaationa.

Euroopan parlamentti edustaa suoraan kansalaisia unionin tasolla.⁴ Kansalaisnäkökulma tuodaan esiin myös uudessa Euroopan parlamentin jäsenten määritelmässä, jonka mukaan nämä jäsenet ovat ”unionin kansalaisten edustajia”⁵ eivätkä pelkästään ”yhteisöksi yhdistyneiden valtioiden kansojen edustajia”⁶. Lissabonin sopimuksessa Euroopan parlamentille myönnetään lisäksi laajemmat toimivaltuudet ja vahvistetaan näin sen asemaa neuvoston rinnalla toimivana täysivaltaisena lainsäätäjänä. Euroopan parlamentin päätösvalta kattaa nykyisin valtaosan EU:n lainsäädännöstä, ja sillä on neuvoston kanssa yhtäläinen

¹ Euroopan unionista tehdyn sopimuksen (SEU-sopimus) 10 artiklan 3 kohdassa todetaan seuraavaa: ”Kaikilla kansalaisilla on oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa. Päätökset tehdään mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia.”

² SEU-sopimuksen II osastossa EU:n kansalaisuus on otettu osaksi demokratian periaatteita koskevia määräyksiä (SEU-sopimuksen 9 artikla) ja kyseisessä osastossa myös vahvistetaan kansalaisuuden ja demokratian välistä yhteyttä (SEU-sopimuksen 10 ja 11 artikla).

³ SEU-sopimuksen 11 artiklan 4 kohdan mukaan ”vähintään miljoona unionin kansalaista merkittävästä määrästä jäsenvaltioita voi tehdä aloitteen, jossa Euroopan komissiota kehoitetaan toimivaltuuksiensa rajoissa tekemään asianmukainen ehdotus asioista, joissa näiden kansalaisten mielestä tarvitaan unionin säädöstä perussopimusten soveltamiseksi”.

⁴ SEU-sopimuksen 10 artiklan 2 kohta.

⁵ SEU-sopimuksen 14 artiklan 2 kohta.

⁶ Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 189 artikla.

päätösvalta EU:n koko talousarvion osalta. Lisäksi sen suostumus on edellytyksenä monivuotisten rahoituskehysten hyväksymiselle.

Vuonna 2010 komissio laati vuonna 2009 järjestettyjä Euroopan parlamentin vaaleja arvioivan kertomuksen⁷, jossa se tarkasteli EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoa, kansalaisten osallistumista vaaleihin sekä sitä, miten hyvin nämä olivat tietoisia vaaleista ja niihin liittyvistä oikeuksistaan. Vuonna 2010 laaditussa asiakirjassa ”Katsaus Euroopan unionin kansalaisuuteen – Unionin kansalaisoikeuksien esteiden poistaminen”⁸ korostettiin, että EU:n olisi tiedotettava kansalaisilleen Euroopan parlamentin vaaleista, kansalaisten oikeuksista ja EU:n politiikan vaikutuksesta näiden jokapäiväiseen elämään. Siinä korostettiin myös tarvetta korjata Euroopan parlamentin vaaleihin liittyvien yleisten demokratiaperiaatteiden soveltamisessa esiintyvät puutteet sekä esteet, joiden vuoksi kansalaiset eivät pysty tehokkaasti käyttämään vaalioikeuksiaan.

Kun otetaan huomioon Euroopan parlamentin aiempaa vahvempi asema ja sen entistä laajemmat valtuudet, on välttämätöntä, että sen jäsenten valintamenettelyä parannetaan ja sen merkitystä korostetaan nykyistä enemmän.

Kehottaessaan unionin tilasta vuonna 2012 pitämässään puheessa⁹ poliittiseen unioniin perustuvan tiiviin ja aidon talousliiton luomiseen Euroopan komission puheenjohtaja José Manuel Barroso korosti, että ”talous- ja rahaliiton uskottavuus ja kestävyys riippuvat toimielimistä ja liiton poliittisesta taustarakenteesta” ja että ”sen vuoksi talous- ja rahaliiton yhteydessä on otettava kantaa poliittiseen unioniin ja eurooppalaiseen demokratiaan, jolta on saatava tuki hankkeelle”. Poliittisen unionin tulevaisuuden tavoitteeksi asettanut Barroso totesi, että komissio on sitoutunut toteuttamaan konkreettisia toimia eurooppalaisen julkisen keskustelun käynnistämiseksi sekä esittämään hyvissä ajoin ehdotuksia siitä, miten Euroopan unionista saataisiin entistä avoimempi ja demokraattisempi, jotta niistä voidaan keskustella ennen vuonna 2014 järjestettäviä Euroopan parlamentin vaaleja.

Komissio totesi 28. marraskuuta 2012 antamassaan tiedonannossa ”Hahmotelma tiiviin ja aidon talous- ja rahaliiton luomiseksi – Keskustelunavaus”¹⁰, että kaikessa Euroopan unionin uudistamisessa tarvitaan vahvistettua ”demokraattista oikeutusta ja vastuuvollisuutta”. Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan tiiviissä yhteistyössä komission ja euroryhmän puheenjohtajien sekä Euroopan keskuspankin pääjohtajan kanssa laatimassa selvityksessä ”Kohti todellista talous- ja rahaliittoa”¹¹ korostetaan lisäksi, että todellisen talous- ja rahaliiton aikaansaaminen edellyttää demokraattista legitimitiä ja vastuuvollisuutta.

Euroopan tulevaisuudesta käydään poliittista vuoropuhelua kaikilla tasoilla Euroopassa. Vuoropuheluun kuuluu myös kansalaisten ja eurooppalaisten ja kansallisten poliitikkojen yhteisiä keskustelutilaisuuksia, jotka järjestetään osana Euroopan kansalaisten teemavuotta¹². Monien vuoropuhelun yhteydessä esitettyjen ideoiden taustalla on se, että EU:n ja kansalaisten välille kaivataan tiiviimpää yhteyttä.

⁷ KOM (2010) 605 lopullinen – Kertomus Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta (vuoden 1976 säädös sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä 2002/772/EY, Euratom) ja Euroopan unionin kansalaisten osallistumisesta Euroopan parlamentin vaaleihin asuinvaltiossaan (direktiivi 93/109/EY).

⁸ KOM(2010) 603 lopullinen.

⁹ Euroopan parlamentin 12. syyskuuta 2012 Strasbourgissa pidetty täysistunto, <http://ec.europa.eu/soteu2012/>

¹⁰ COM(2012) 777 final/2.

¹¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134069.pdf

¹² http://ec.europa.eu/european-debate/index_en.htm

Yhdentymisessä edistyminen edellyttää vastaavaa edistymistä legitimitietin varmistamisessa. Demokratian lisääminen on ehdoton edellytys tiiviimmälle institutionaaliselle yhdentymiselle, jota Euroopan unioni tarvitsee voidakseen vastata nykyisiin globaaleihin haasteisiin. Tämän vuoksi unionissa tarvitaan nopeasti toimia EU:n kansalaisten ja unionin demokraattisen prosessin välisen yhteyden vahvistamiseksi.

Komission puheenjohtaja Barroso on sitoutunut ensimmäisenä konkreettisenä toimenpiteenä syventämään yleiseurooppalaista keskustelua ja vahvistamaan Euroopan parlamentin vaalien eurooppalaista ulottuvuutta. Tässä tiedonannossa esitetään tämän sitoumuksen mukaisesti komission aloitteita, joiden tarkoituksena on helpottaa kansalaisten osallistumista vuonna 2014 järjestettäviin Euroopan parlamentin vaaleihin ja varmistaa, että näissä vaaleissa noudatetaan demokratian periaatteita. Tähän tiedonantoon on liitetty suositus, jonka tarkoituksena on lisätä Euroopan parlamentin vaalimenettelyn demokraattisuutta ja tehokkuutta¹³.

2. ENTISTÄ DEMOKRAATTISEMPI EUROOPAN PARLAMENTIN VAALIMENETTELY

EU:n kansalaiset tuntevat yleisesti ottaen Euroopan parlamentin vaalien merkityksen keinona osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa. He eivät kuitenkaan ole tietoisia näiden vaalien vaikutuksesta jokapäiväiseen elämäänsä eivätkä heille tarjolla olevista poliittisista vaihtoehtoista. Tämä vaikuttaa kielteisesti Euroopan parlamentin vaalien äänestysvilkkauteen.

- 1. Lähes kuusi kymmenestä EU:n kansalaisesta katsoo, että Euroopan parlamentin vaaleissa äänestäminen on paras tapa varmistaa, että EU:n päättäjät kuuntelevat heitä¹⁴.*
- 2. Yli seitsemän kymmenestä EU:n kansalaisesta uskoo, että jos poliittiset puolueet ilmoittaisivat kaikessa kampanja-aineistossaan, mihin Euroopan tason poliittiseen puolueeseen niillä on yhteys, äänestäjämäärä olisi suurempi¹⁵.*
- 3. Yli kahdeksan kymmenestä EU:n kansalaisesta katsoo, että he olisivat nykyistä motivoituneempia äänestämään Euroopan parlamentin vaaleissa, jos heillä olisi enemmän tietoa ehdokkaiden ja Euroopan parlamentin puolueiden ohjelmista ja tavoitteista, EU:n vaikutuksista heidän jokapäiväiseen elämäänsä sekä itse vaaleista¹⁶.*
- 4. Kuusi kymmenestä julkiseen kuulemiseen osallistuneesta EU:n kansalaisesta katsoo, että heidän jokapäiväistä elämäänsä parantava poliittinen ohjelma lisäisi heidän äänestysmotivaatiotaan. Toisella sijalla oli ohjelma, jolla pyritään vahvistamaan EU:n taloutta, ja seuraavana ohjelma, jolla pyritään vähentämään sosiaalista eriarvoisuutta EU:ssa.¹⁷*

Nämä tutkimukset osoittavat, että EU:n kansalaiset ovat selvästi kiinnostuneita mahdollisuudesta valita elämäänsä suoraan vaikuttaviin eurooppalaisiin kysymyksiin

¹³ C(2013) 1303 final.

¹⁴ Euroopan parlamentin Eurobarometri-selvitys EB/EP 77.4, "Two years to go to the 2014 European elections" (kaksi vuotta vuonna 2014 järjestettäviin Euroopan parlamentin vaaleihin), Bryssel, 20.8.2012.

¹⁵ EU:n kansalaisten vaalioikeuksia koskeva Flash Eurobarometri -selvitys 364, marraskuussa 2012 tehty kenttätutkimus.

¹⁶ Ks. edellinen alaviite.

¹⁷ Julkinen kuuleminen "EU:n kansalaiset – Sinun oikeutesi, sinun tulevaisuutesi", jonka komissio järjesti vuoden 2012 touko- ja syyskuun välisenä aikana EU:n kansalaisuuteen vuonna 2013 esitettävää katsausta varten.

liittyvien mielekkäiden poliittisten vaihtoehtojen välillä. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että EU:n asiat jäävät kansallisten kysymysten varjoon, mikä vähentää äänestysvilkkautta Euroopan parlamentin vaaleissa. Kuten komission puheenjohtaja Barroso korosti unionin tilasta vuonna 2012 pitämässään puheessa, poliittista keskustelua käydään aivan liian usein niin kuin kyseessä olisivat ainoastaan kansalliset puolueet. Kansallisen tason ja Euroopan tason poliittisten puolueiden välille ei tämän vuoksi useinkaan synny minkäänlaista konkreettista yhteyttä.

Jotta yhteys kansallisten ja EU:n tason poliittisten prosessien välillä voitaisiin tuoda entistä paremmin esille, on olennaisen tärkeää, että keskeisten toimijoiden välisten yhteyksien näkyvyyttä kansalaisille lisätään. Tämä tavoite on suoraan saavutettavissa vahvistamalla Euroopan tason poliittisia puolueita ja lisäämällä niiden näkyvyyttä.

Euroopan tason poliittisilla puolueilla, jotka ovat ylikansallisina toimijoina keskeisessä asemassa kansalaisten näkemysten välittäjinä Euroopan tasolla, on parhaat mahdollisuudet kuroa umpeen EU:n politiikan ja kansalaisten välillä oleva kuilu. Lissabonin sopimuksessa Euroopan tason poliittisille puolueille annetaankin tässä tärkeä tehtävä, sillä sopimuksen mukaan ne ”myötävaikuttavat eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumiseen ja unionin kansalaisten tahdon ilmaisemiseen”¹⁸.

Jotta Euroopan tason poliittiset puolueet voisivat hoitaa tämän tehtävänsä, komissio on antanut ehdotuksen asetukseksi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta¹⁹. Ehdotuksella on tarkoitus varmistaa, että Euroopan tason poliittiset puolueet saavat entistä näkyvämmän aseman ja että niiden rahoitus voidaan järjestää entistä joustavammin, avoimemmin ja tehokkaammin.

Ehdotuksessa edellytetään lisäksi, että Euroopan tason poliittiset puolueet toteuttavat vaalien yhteydessä kaikki tarvittavat toimenpiteet tiedottaakseen EU:n kansalaisille kansallisten poliittisten puolueiden ja niiden ehdokkaiden sekä Euroopan tason poliittisten puolueiden välisistä yhteyksistä²⁰.

Jotta Euroopan tason ja kansallisen tason puolueiden väliset yhteydet voitaisiin tuoda esille entistä selkeämmin, komissio suosittelee, että myös kansalliset puolueet ilmoittavat yhteyksistään Euroopan tason poliittisiin puolueisiin.

Näkyvän yhteyden luominen EU:n kansalaisten äänestämien kansallisten puolueiden ja niiden Euroopan tason poliittisten puolueiden välille, joihin näillä kansallisilla puolueilla on yhteyksiä, vaikuttaisi merkittäväällä tavalla päätöksenteon avoimuuteen EU:ssa. Euroopan tason poliittisten puolueiden näkyvyyden lisääminen jaksolla, jonka aikana vaalit käydään ja joka ulottuu vaalikampanjoinnista äänestykseen, lisäisi Euroopan parlamentin vaaleihin osallistuvien poliittisten puolueiden vastuuvollisuutta ja äänestäjien luottamusta vaaliprosessiin. Kansalaiset saataisiin näin paremmin tietoisiksi kansallisille puolueelle antamansa äänen eurooppalaisista heijastusvaikutuksista.

On tärkeää, että jäsenvaltiot edistävät ja helpottavat vaalijärjestelmissään tietojen antamista äänestäjille kansallisten puolueiden ja Euroopan tason puolueiden välisistä yhteyksistä. Myös Euroopan parlamentin vaaleihin osallistuvien kansallisten poliittisten puolueiden olisi ennen vaaleja julkistettava yhteytensä Euroopan tason poliittisiin puolueisiin.

¹⁸ SEU-sopimuksen 10 artiklan 4 kohta ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 12 artiklan 2 kohta.

¹⁹ COM(2012) 499 final.

²⁰ Ks. ehdotetun asetuksen 17 artiklan 3 kohta.

Nykyään Euroopan parlamentin vaalit järjestetään eri jäsenvaltioissa eri päivinä. Tämä vahvistaa vaikutelmaa siitä, että Euroopan parlamentin vaalit ovat ensi sijassa kansalliset vaalit, ja heikentää vaikutelmaa koko Euroopalle yhteisistä vaaleista. Jos vaalipäivä olisi kaikkialla Euroopassa sama ja äänestyspaikat sulkeutuisivat kaikkialla samaan aikaan, tämä vastaisi paremmin ajatusta vaaleista, joihin kaikki unionin kansalaiset osallistuvat yhdessä ja jotka ovat osa EU:n perustan muodostavaa edustuksellista demokratiaa.

Jäsenvaltioiden olisi sovittava Euroopan parlamentin vaaleja varten yhteinen vaalipäivä, jona äänestyspaikat sulkeutuvat kaikkialla samaan aikaan.

7. EU:N KANSALAISTEN ANTAMIEN ÄÄNIEN JA KOMISSION PUHEENJOHTAJAN VALINNAN VÄLISEN YHTEYDEN VAHVISTAMINEN

Lissabonin sopimuksella vahvistetaan Euroopan parlamentin asemaa ja lisätään sen tehtäviä suhteessa komissioon: Euroopan parlamentti valitsee komission puheenjohtajan Eurooppa-neuvoston suosituksesta, jossa on otettava huomioon Euroopan parlamentin vaalien tulos²¹.

Komission puheenjohtaja on EU:n toimenpanovallan tärkein edustaja, ja hänet olisi valittava selkeällä menettelyllä. Jokaisen poliittisen puolueen olisi vaalien yhteydessä ilmoitettava ehdokkaansa komission puheenjohtajaksi.

Perussopimuksen mukaan Euroopan parlamentin vaalien tulosten olisi oltava keskeisessä asemassa valittaessa komission puheenjohtajaa näistä ehdokkaista²².

*Joka toinen EU:n kansalainen äänestäisi nykyistä todennäköisemmin vuonna 2014 järjestettävissä Euroopan parlamentin vaaleissa, jos jokainen tärkeimmistä Euroopan tason poliittisista yhteenliittymistä nimeäisi ehdokkaansa komission puheenjohtajaksi yhteisen ohjelman pohjalta.*²³

Kuten puheenjohtaja Barroso korosti unionin tilasta vuonna 2012 pitämässään puheessa, ”yleiseurooppalaista poliittista keskustelua voitaisiin syventää tehokkaasti siten, että eurooppalaiset puolueet nimeäisivät jo vuonna 2014 järjestettävien Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä ehdokkaansa komission puheenjohtajaksi. Barrosen mukaan ”tämä selkeyttäisi merkittävästi kyseisissä vaaleissa tarjottavia aidosti eurooppalaisia valinnanmahdollisuuksia”.

Parlamentti kehotti 22. marraskuuta 2012 antamassaan päätöslauselmassa Euroopan parlamentin vaaleista 2014²⁴ Euroopan tason poliittisia puolueita nimeämään ehdokkaansa komission puheenjohtajaksi ja ilmoitti odottavansa, että kyseiset ehdokkaat omaksuvat johtavan roolin Euroopan parlamentin vaalikampanjassa ja etenkin esittelevät vaaliteemansa henkilökohtaisesti kaikissa unionin jäsenvaltioissa. Euroopan parlamentti korosti lisäksi, että

²¹ SEU-sopimuksen 17 artiklan 7 kohdassa todetaan seuraavaa: ”Eurooppa-neuvosto, joka ottaa huomioon Euroopan parlamentin vaalit, ehdottaa aiheellisten kuulemisten jälkeen määränemistöllä Euroopan parlamentille ehdokasta komission puheenjohtajaksi. Euroopan parlamentti valitsee tämän ehdokkaan jäsentensä enemmistöllä.” SEU-sopimuksen 17 artiklan 6 ja 7 kohdasta annetussa julistuksessa nro 11 todetaan, että Euroopan parlamentti ja Eurooppa-neuvosto vastaavat yhdessä Euroopan komission puheenjohtajan valintaan johtavan menettelyn moitteettomasta toteuttamisesta, ja määrätään menettelyn yhteydessä tarvittavista kuulemisista.

²² Ks. alaviite 21.

²³ 20.8.2012 tehty Eurobarometri-tutkimus EB/EP 77.4, johon on viitattu edellä.

²⁴ Euroopan parlamentin vaaleista 2014 22. marraskuuta 2012 annettu Euroopan parlamentin päätöslauselma (2012/2829(RSP)).

on tärkeää vahvistaa sekä parlamentin että komission poliittista legitimitettiä kytkemällä niiden valintamenettelyt entistä suuremmin äänestäjien tekemään valintaan.

Komission 28. marraskuuta 2012 antaman tiedonannon ”Suunnitelma tiiviin ja aidon talous- ja rahaliiton luomiseksi – Keskustelunavaus”²⁵ mukaan se, että poliittiset puolueet nimeävät ehdokkaansa komission puheenjohtajaksi Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä vuonna 2014, on yksi niistä tärkeistä toimenpiteistä, joilla tuetaan todellisen eurooppalaisen poliittisen foorumin luomista.

Jos Euroopan tason poliittiset puolueet ja kansalliset poliittiset puolueet ilmoittaisivat nimeämänsä komission puheenjohtajaehdokkaan ja tiedottaisivat kyseisen ehdokkaan ohjelmasta Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä, EU:n kansalaisen Euroopan parlamentin vaaleissa ehdokkaalle antaman äänen ja kyseisen ehdokkaan puolueen tukeman komission puheenjohtajaehdokkaan välillä oleva yhteys saataisiin konkreettiseksi ja näkyväksi.

EU:n kansalaiset saisivat näin helpommin käsityksen siitä, ketä komission puheenjohtajaehdokasta heidän äänensä viime kädessä tukee. Tämä lisääisi komission puheenjohtajan aseman legitimiyyttä ja yleisti ottaen koko EU:n päätöksentekoprosessin demokraattista legitimiyyttä. Se saattaisi myös osaltaan lisätä äänestysvilkkautta Euroopan parlamentin vaaleissa, koska kansalaisten edustajien vaalilla olisi läheisempi yhteys EU:n toimeenpanevan toimielimen johtajan valintaprosessiin. Yhdysvalloissa on todettu, että niinä vuosina, joina kongressivaalit ovat samana vuonna kuin presidentinvaalit, äänestäjämäärä on suurempi kuin presidentin vaalikauden välivuosina, jolloin vain noin 40 prosenttia äänioikeutetuista äänestää.

Poliittisten radio- ja televisiolähetysten tarkoituksena on tarjota äänestäjille mahdollisuus tehdä tietoon perustuvia valintoja. Kansallisten poliittisten puolueiden olisi tiedotettava näissä lähetyksissä ehdokkaistaan ja näiden ohjelmista tavalla, jolla edistetään tiedotusvälineiden moniarvoisuutta ja avointa demokraattista keskustelua ja jossa otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjan 11 artikla.

8. EUROOPAN PARLAMENTIN VAALIEN TEHOSTAMINEN JA JÄSENVALTIOIDEN HALLINTORASITUKSEN KEVENTÄMINEN

EU:n lainsäädännössä annetaan EU:n kansalaisille, jotka asuvat muussa kuin omassa jäsenvaltiossaan, oikeus äänestää ja olla ehdokkaana Euroopan parlamentin vaaleissa kyseisessä jäsenvaltiossa samoin ehdoin kuin tämän jäsenvaltion kansalaiset²⁶.

Euroopan parlamentin vaalien legitimiyden takaamiseksi direktiivissä 93/109/EY säädetään menettelyistä, joilla varmistetaan, että EU:n kansalaiset eivät voi äänestää eivätkä olla ehdokkaina samoissa vaaleissa sekä kotijäsenvaltiossaan että asuinjäsenvaltiossaan²⁷.

²⁵ COM(2012) 777 final/2.

²⁶ SEUT-sopimuksen 22 artiklan 2 kohta ja niille unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa, mutta eivät ole sen kansalaisia, Euroopan parlamentin vaaleissa kuuluvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 6 päivänä joulukuuta 1993 annettu neuvoston direktiivi 93/109/EY (EYVL L 329, 30.12.1993, s. 34).

²⁷ Järjestely perustuu siihen, että jäsenvaltiot vaihtavat keskenään tietoja asuinjäsenvaltiossaan vaali- tai ehdokasluetteloon merkityistä EU:n kansalaisista. Kotijäsenvaltion on asuinjäsenvaltion lähettämien tietojen perusteella poistettava tällaiset kansalaiset vaali- ja ehdokasluetteloistaan (tai muilla tavoin estettävä heitä äänestämästä tai asettumasta ehdokkaaksi).

Kertomuksessa²⁸, jonka komissio laati vuonna 2009 järjestetyistä Euroopan parlamentin vaaleista, tuotiin esille näihin menettelyihin liittyviä ongelmia. Kuten myös Euroopan unionin kansalaisuuteen vuonna 2010 laaditussa katsauksessa²⁹ todetaan, nämä menettelyt voivat usein vaatia kansallisilta hallintoviranomaisilta kohtuuttomasti työtä siihen nähden, miten suuri ongelma moneen kertaan äänestämisen tai moninkertainen ehdokkuus todellisuudessa on. Komissio on sen vuoksi ilmoittanut aikovansa parantaa näitä menettelyjä (EU:n kansalaisuudesta vuonna 2010 laadittuun katsaukseen sisältyvä toimi nro 19).

Komissio laati jäsenvaltioiden vaaliasiantuntijoiden kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta kansallisille vaaliviranomaisille suositukset moninkertaisen äänestämisen estämiseksi käyttöön otetun järjestelmän eri osista. Suosituksilla yksinkertaistetaan järjestelmää ja tehdään siitä tehokkaammin säännösten väärinkäyttöä ehkäisevä.

Yhdessä tämän tiedonannon kanssa hyväksyttävässä suosituksessa jäsenvaltioita kehoitetaan etenkin

- perustamaan kuhunkin jäsenvaltioon yksi yhteysviranomainen helpottamaan jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa
- ottamaan tietoja vaihtaessaan huomioon eri jäsenvaltioiden erilaiset vaaliaikataulut
- antamaan lisähenkilötietoja, joita saatetaan tarvita asuinjäsenvaltionsa vaaliluetteloon merkittyjen EU:n kansalaisten tunnistamisen helpottamiseksi.

Näillä hyvissä ajoin ennen seuraavia Euroopan parlamentin vaaleja annetuilla suosituksilla voidaan merkittävästi parantaa ja tehostaa säännösten väärinkäyttöä ehkäisevän järjestelmän toimintaa sekä vähentää siitä aiheutuvaa hallinnollista rasitusta.

9. EU:N KANSALAISTEN ÄÄNIOIKEUDEN KÄYTTÄMISTÄ HAITTAAVIEN ESTEIDEN POISTAMINEN JA YHTEISTEN EU:N TASON PERIAATTEIDEN NOUDATTAMISEN VARMISTAMINEN

9.1. Muussa kuin kotijäsenvaltiossaan asuvien EU:n kansalaisten vaalioikeuksien toteutumisen varmistaminen

Komissio korosti EU:n kansalaisuuteen vuonna 2010 laatimassaan katsauksessa³⁰ tarvetta varmistaa, että muussa kuin omassa jäsenvaltiossaan asuvien EU:n kansalaisten äänioikeus toteutuu täysimääräisesti kaikkialla EU:ssa (toimi nro 18).

Komissio totesi, että joissakin jäsenvaltioissa muiden jäsenvaltioiden kansalaisten on vaaliluetteloon merkityksi tullakseen täytettävä sellaisia lisäehtoja, jotka menevät Euroopan parlamentin vaaleihin liittyvää äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevassa direktiivissä 93/109/EY asetettuja ehtoja pidemmälle. Tällaisiin lisäehtoihin kuuluvat esimerkiksi se, että henkilöllä on kansallinen henkilöllisyystodistus, ja velvollisuus uudelleen rekisteröitymiseen jokaisten Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä. Lisäksi komission mukaan näyttää siltä, etteivät eräät jäsenvaltiot tiedota muiden jäsenvaltioiden kansalaisille riittävästi näiden mahdollisuudesta osallistua Euroopan parlamentin vaaleihin.

Komissio kävi EU:n kansalaisuuteen vuonna 2012 laatimansa katsauksen pohjalta näiden jäsenvaltioiden kanssa keskustelua varmistaakseen, että muussa kuin omassa jäsenvaltiossaan

²⁸ KOM(2010) 605 lopullinen.

²⁹ KOM(2010) 603 lopullinen.

³⁰ KOM(2010) 603 lopullinen.

asuvat EU:n kansalaiset voivat osallistua Euroopan parlamentin vaaleihin samoin edellytyksin kuin asuinjäsenvaltionsa kansalaiset, kuten EU:n lainsäädännössä edellytetään.

Useat jäsenvaltiot muuttivat näiden keskustelujen seurauksena lainsäädäntöään tai ilmoittivat muutoksista, joilla on tarkoitus varmistaa, että niiden kansallinen lainsäädäntö vastaa EU-lainsäädännön vaatimuksia³¹. Komissio on yhteydessä näihin jäsenvaltioihin varmistaakseen, että EU:n kansalaisten vaalioikeudet toteutuvat täysimääräisesti kaikkialla EU:ssa, ja käynnistää tarvittaessa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT-sopimus) 258 artiklan mukaisen rikkomusmenettelyn.

9.2. Yhteisten periaatteiden noudattamisen varmistaminen Euroopan parlamentin vaaleissa

Jäsenvaltioiden on Euroopan parlamentin vaaleja järjestäessään noudatettava tiettyjä yhteisiä periaatteita, joiden mukaisesti vaalien on oltava yleiset, välittömät, vapaat ja salaiset³². Nämä EU:n lainsäädännössä vahvistetut periaatteet kieltävät muun muassa sen, että jokin jäsenvaltio julkistaa tulokset ennen kuin äänestyspaikat ovat sulkeutuneet kaikissa jäsenvaltioissa. Tällä kiellolla pyritään siihen, etteivät niiden jäsenvaltioiden tulokset, joissa äänestyspaikat ovat jo sulkeutuneet, vaikuta muihin EU:n äänestäjiin, joten sillä turvataan yleisen äänioikeuden kannalta keskeisen edellytyksen täyttyminen.

Komissio on EU:n kansalaisuuteen vuonna 2010 laatimassaan katsauksessa (toimi nro 17) ilmoitetun mukaisesti toteuttanut toimia varmistaakseen, että tätä demokratiaperiaatetta noudatetaan seuraavissa Euroopan parlamentin vaaleissa kaikkialla EU:ssa. Jäsenvaltiot ovat tämän seurauksena toteuttaneet tarvittavat toimet havaittujen ongelmien ratkaisemiseksi³³.

Komissio seuraa tarkkaan toimenpiteiden toteuttamista vuonna 2014 järjestettävissä Euroopan parlamentin vaaleissa varmistaakseen, että ne ovat riittäviä ja että tätä keskeistä demokratiaperiaatetta noudatetaan vaalitulosten virallisessa julkistamisessa kaikilta osin.

9.3. SEUT-sopimuksen 22 artiklan 2 kohtaan perustuvan poikkeuksen myöntäminen

SEUT-sopimuksen 22 artiklan 2 kohdassa määrätään, että kaikilla EU:n kansalaisilla, jotka asuvat muussa kuin omassa jäsenvaltiossaan, on oikeus osallistua Euroopan parlamentin vaaleihin samoin edellytyksin asuinjäsenvaltionsa kansalaisten kanssa. Kyseisen kohdan mukaan tästä säännöstä voidaan poiketa, jos se on jäsenvaltion erityistilanteen vuoksi perusteltua.

Tällaista poikkeusta koskevat yksityiskohtaiset säännökset annetaan direktiivin 93/109/EY 14 artiklan 1 kohdassa. Kyseisen kohdan mukaan jäsenvaltiot voivat edellyttää sekä äänestäjiltä että ehdokkailta, että nämä ovat asuneet kyseisessä jäsenvaltiossa tietyn vähimmäisajan, jos jäsenvaltiossa olevista äänestysikäisistä kansalaisista yli 20 prosenttia on muiden jäsenvaltioiden kansalaisia.

³¹ Kypros, Puola ja Romania antoivat uutta lainsäädäntöä. Tšekki, Unkari, Liettua, Slovakia ja Slovenia ilmoittivat lakimuutoksista, joiden on tarkoitus tulla voimaan ennen vuonna 2014 järjestettäviä Euroopan parlamentin vaaleja. Bulgaria ja Malta ovat äskettäin antaneet uutta lainsäädäntöä, joka on parhaillaan tarkasteltavana. Viro ja Latvia antoivat riittävän selvityksen siitä, että niiden kansallinen lainsäädäntö on EU:n lainsäädännön mukaista.

³² Yhteisistä periaatteista säädetään edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömillä vaaleilla vuonna 1976 annetussa säädöksessä, joka on liitetty 20 päivänä syyskuuta 1976 tehtyyn päätökseen 76/787/EHTY, ETY, Euratom ja jota on viimeksi muutettu neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom (EYVL L 283, 21.10.2002, s. 1).

³³ Alankomaat on antanut kunnallisviranomaisille asiasta ohjeet.

Jäsenvaltioista vain Luxemburg täyttää tämän poikkeuksen soveltamisedot. Se on hyödyntänyt tätä poikkeusta aikaisemmissa Euroopan parlamentin vaaleissa rajoittamalla äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta siten, että äänioikeus on vain niillä muiden jäsenvaltioiden kansalaisilla, joilla on ollut lainmukainen kotipaikka ja jotka ovat asuneet Luxemburgissa vähintään kahden vuoden ajan, ja vaalikelpoisuus niillä, joilla on ollut lainmukainen kotipaikka ja jotka ovat asuneet Luxemburgissa vähintään viiden vuoden ajan ennen rekisteröintiä.

Luxemburgin komissiolle 31. elokuuta 2012 toimittamien tietojen mukaan Luxemburgissa asuvien äänestysikäisten EU:n kansalaisten kokonaismäärä on 383 485, josta muiden jäsenvaltioiden äänestysikäisiä kansalaisia on 151 126. Tämän mukaan muiden jäsenvaltioiden kansalaisten osuus on 39,41 prosenttia, joten se ylittää 20 prosentin kynnyksarvon. Näin ollen voidaan todeta, että SEUT-sopimuksen 22 artiklan 2 kohdan mukaisen poikkeuksen soveltamisedellytykset täyttyvät edelleen.

10. MUIDEN JÄSENVALTIOIDEN KANSALAISTEN EHDOKKAAKSI ASETTUMISEN EDISTÄMINEN EUROOPAN PARLAMENTIN VAALEISSA DIREKTIIVIÄ 93/109/EY MUUTTAMALLA

Euroopan parlamentin vaalien alhaisen äänestysprosentin taustalla olevia syitä tarkastellessaan komissio totesi vuonna 2009 järjestetyistä Euroopan parlamentin vaaleista laatimassaan kertomuksessa, että vain pieni osa muussa kuin omassa jäsenvaltiossaan asuvista EU:n kansalaisista käyttää oikeuttaan asettua ehdokkaaksi asuinjäsenvaltiossaan. Vuonna 2009 tätä oikeutta käytti vain 81 EU:n kansalaista.

Komissio totesi, että EU:n kansalaisilta, jotka haluavat asettua Euroopan parlamentin vaaleissa ehdokkaiksi jäsenvaltiossaan, johon he ovat muuttaneet, edellytetään kalliita ja raskaita hallinnollisia menettelyjä. Komissio ilmoitti EU:n kansalaisuuteen vuonna 2010 laatimassaan katsauksessa aloittavansa uudelleen neuvottelut direktiivin 93/109/EY muuttamisesta. Muutoksilla on tarkoitus yksinkertaistaa ehdokkaiksi asettuvilta EU:n kansalaisilta nykyisin edellytettäviä menettelyjä siten, että samalla turvataan Euroopan parlamentin vaalien legitimitetti.

Komission aloitettua neuvottelut uudelleen neuvosto antoi 20. joulukuuta 2012 direktiivin 2013/1/EU³⁴, jolla muutetaan direktiiviä 93/109/EY. Uudessa direktiivissä säädetään muun muassa, ettei ehdokkaan enää tarvitse toimittaa todistusta siitä, ettei hän ole menettänyt vaalikelpoisuuttaan kotijäsenvaltiossaan. Sen sijaan ehdokkaan on annettava tästä muodollinen ilmoitus, jonka varmentamisesta vastaavat asuinjäsenvaltion vaaliviranomaiset. Tätä yksinkertaistettua menettelyä noudatetaan vuonna 2014 järjestettävissä Euroopan parlamentin vaaleissa.

11. PÄÄTELMÄ

Kuluva vuosi 2013 on Euroopan kansalaisten teemavuosi, jona tulee kuluneeksi 20 vuotta siitä, kun EU:n kansalaisuus toteutettiin Maastrichtin sopimuksella. Kaikkialla Euroopassa järjestetään lukuisia erilaisia tapahtumia, konferensseja ja keskustelutilaisuuksia EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla sekä alue- ja paikallistasoilla. Tapahtumien tarkoituksena on antaa EU:n kansalaisille parempi käsitys heidän EU-lainsäädännön mukaisista oikeuksistaan, joihin kuuluu myös oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa, ja kannustaa heitä

³⁴ EUVL L 26, 26.1.2013, s. 28.

osallistumaan aktiivisesti kansalaisfoorumeihin, joilla käsitellään EU:n politiikkaa ja EU-asioita.

Euroopan kansalaisten teemavuosi tarjoaa hyvin ajoitetun tilaisuuden kuunnella Euroopan kansalaisia ja saada heidät entistä paremmin tietoisiksi siitä, miten EU:n politiikka käytännössä vaikuttaa heidän elämäänsä ja miten tärkeä merkitys heillä on EU:n kehittämisessä. Se tarjoaa myös mahdollisuuden saada kansalaiset mukaan EU-asioista käytävään poliittiseen keskusteluun. Euroopan kansalaisten teemavuosi on unionin kansalaisten mahdollisuus saada äänensä kuuluviin, ja parhaan tilaisuuden tähän tarjoavat Euroopan parlamentin vaalit.

Komissio katsoo, että Euroopan parlamentin vaalien järjestämiseksi vuonna 2014

- äänestäjille olisi ennen Euroopan parlamentin vaaleja ja niiden aikana tiedotettava kansallisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten puolueiden välisistä yhteyksistä,
- jäsenvaltioiden olisi sovittava Euroopan parlamentin vaaleja varten yhteinen vaalipäivä, jona äänestyspaikat sulkeutuvat kaikkialla samaan aikaan,
- kunkin Euroopan tason poliittisen puolueen olisi nimettävä ehdokkaansa komission puheenjohtajaksi,
- kansallisten puolueiden olisi Euroopan parlamentin vaaleihin liittyvissä poliittisissa radio- ja televisiolähetysissä tiedotettava kansalaisille siitä, ketä ehdokasta ne tukevat Euroopan komission puheenjohtajaa valittaessa, ja annettava tietoja kyseisen ehdokkaan ohjelmasta.

Komissio katsoo, että nämä käytännön suositukset, joilla on tarkoitus parantaa tilannetta sitä kuitenkaan perusteellisesti muuttamatta, voidaan panna täytäntöön ajoissa ennen vuonna 2014 järjestettäviä Euroopan parlamentin vaaleja. Ne edesauttavat herättämään ja ylläpitämään eurooppalaista julkista keskustelua. Lisäksi ne auttavat nostamaan EU-asiat kansallisen keskustelun keskiöön kaikkialla EU:ssa ja luovat näin samalla pohjaa Euroopan yhdentymiskehityksen seuraaville vaiheille.

EUROOPAN
KOMISSIO

Strasbourg 12.3.2013
C(2013) 1303 final

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 12.3.2013,

Euroopan parlamentin vaalimenettelyn demokraattisuuden ja tehokkuuden lisäämisestä

KOMISSION SUOSITUS,

annettu 12.3.2013,

Euroopan parlamentin vaalimenettelyn demokraattisuuden ja tehokkuuden lisäämisestä

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 2 kohdan mukaan Euroopan parlamentti edustaa suoraan kansalaisia unionin tasolla. Tämä auttaa varmistamaan, että demokratian mukainen valvonta ja vastuuvetäminen toteutuvat päätöksentekotasolla.
- (2) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 3 kohdassa todetaan, että jokaisella kansalaisella on oikeus osallistua demokratian toteuttamiseen unionissa ja että päätökset on tehtävä mahdollisimman avoimesti ja mahdollisimman lähellä kansalaisia.
- (3) Lissabonin sopimuksella annetaan unionin kansalaisille entistä paremmat mahdollisuudet osallistua unionin politiikkaan, koska siinä luodaan tiivis yhteys kansalaisten, heidän poliittisten oikeuksiensa käytön ja unionin tason demokratian toteuttamisen välille.
- (4) EU:n tasolla finanssi- ja valtionvelkakriisin ratkaisemiseksi tarvittavien toimien vuoksi on erityisen tärkeää, että EU:n päätöksentekoprosessin demokraattista legitimitettiä lisätään ja että päätöksentekoprosessi saatetaan lähemmäs unionin kansalaisia.
- (5) Komission 28 päivänä marraskuuta 2012 antamassa tiedonannossa ”Hahmotelma tiiviin ja aidon talous- ja rahaliiton luomiseksi – Keskustelunavaus”¹ korostetaan, että kaikessa Euroopan unionin uudistamisessa tarvitaan vahvistettua demokraattista legitimitettiä ja vastuuvetämistä.
- (6) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 10 artiklan 4 kohdassa ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 12 artiklan 2 kohdassa annetaan Euroopan tason poliittisille puolueille tärkeä tehtävä toteamalla, että ne myötävaikuttavat eurooppalaisen poliittisen tietoisuuden muodostumiseen ja unionin kansalaisten tahdon ilmaisemiseen.
- (7) Jotta Euroopan tason poliittiset puolueet voisivat hoitaa tämän tehtävänsä, komissio antoi 12 päivänä syyskuuta 2012 ehdotuksen asetukseksi Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta². Ehdotuksella on tarkoitus

¹ COM(2012) 777 final/2.

² COM(2012) 499 final.

varmistaa, että Euroopan tason poliittiset puolueet saavat entistä näkyvämmän aseman ja että niiden rahoitus voidaan järjestää entistä joustavammin, avoimemmin ja tehokkaammin. Komissio ehdotti lisäksi, että Euroopan tason poliittisten puolueiden on Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tiedottaakseen unionin kansalaisille kansallisten poliittisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten puolueiden välisistä yhteyksistä. Kun asetus on hyväksytty, se kumoaa ja korvaa Euroopan tason poliittisia puolueita ja niiden rahoitusta koskevista säännöistä annetun asetuksen (EY) N:o 2004/2003³.

- (8) Jos yhteydet unionin kansalaisten äänestämien kansallisten puolueiden ja niiden Euroopan tason poliittisten puolueiden välillä, joihin näillä kansallisilla puolueilla on sidoksia, tuotaisiin selkeästi esille, Euroopan tason poliittiset puolueet pystyisivät ilmaisemaan unionin kansalaisten tahtoa entistä suoremmin ja tällä vaikutettaisiin myös merkittävällä tavalla päätöksenteon avoimuuteen unionissa.
- (9) Euroopan parlamentin vaalien avoimuuden lisääminen auttaa varmistamaan, että Euroopan parlamentin Lissabonin sopimuksen myötä saama vahvempi asema ja lisääntynyt toimivalta otetaan entistä paremmin huomioon. Unionin kansalaisten ja unionin demokratiaprosessin välistä yhteyttä on välttämätöntä vahvistaa institutionaalisen yhdentymisen edetessä.
- (10) Toimenpiteillä, joilla täydennetään Euroopan tason poliittisten puolueiden ja säätiöiden perussäännöstä ja rahoituksesta annetussa komission asetusehdotuksessa Euroopan tason poliittisille puolueille asetettua tiedonantovelvollisuutta, lisättäisiin näiden puolueiden näkyvyyttä jaksolla, jonka aikana vaalit käydään ja joka ulottuu vaalikampanjoinnista äänestykseen, ja autettaisiin niitä kuromaans tehokkaasti umpeen politiikan ja unionin kansalaisten välillä oleva kuilu.
- (11) Useissa jäsenvaltioissa on jo vakiintuneena käytäntönä, että kaikki tai jotkin kansalliset poliittiset puolueet antavat Euroopan parlamentin vaalien äänestyslipussa tiedot yhteyksistään Euroopan tason poliittisiin puolueisiin. Jotta voitaisiin varmistaa, että Euroopan tason poliittiset puolueet ovat näkyvästi esillä koko Euroopan parlamentin vaalien ajan, kaikkien jäsenvaltioiden olisi tärkeää edistää ja helpottaa tietojen antamista äänestäjille kansallisten puolueiden yhteyksistä Euroopan tason puolueisiin. Jotta Euroopan parlamentin vaaleista voitaisiin tehdä entistä avoimemmat ja samalla lisätä sekä Euroopan parlamentin vaaleihin osallistuvien poliittisten puolueiden vastuuvollisuutta että äänestäjien luottamusta prosessiin, kansallisten poliittisten puolueiden olisi ennen vaaleja julkistettava, mihin Euroopan tason poliittiseen puolueeseen niillä on yhteyksiä. Puoluetilaisuuksien, kuten puoluekokousten, lisäksi kansallisten puolueiden vaalikampanjat tarjoavat tarkoituksenmukaisimman ja tehokkaimman keinon näistä yhteyksistä tiedottamiseen ja niiden selkeään esille tuomiseen.
- (12) Euroopan parlamentin ja neuvoston 21 päivänä marraskuuta 2012 antamassa päätöksessä 1093/2012/EU⁴ vuosi 2013 nimetään Euroopan kansalaisten teemavuodeksi. Teemavuoden tärkeisiin tavoitteisiin kuuluu kansalaisten vaikutusvallan lisääminen Euroopan parlamentin vaaleissa.

³ EUVL L 297, 15.11.2003, s. 1.

⁴ EUVL L 325, 23.11.2012, s. 1.

- (13) Lissabonin sopimuksella otettiin käyttöön menettely, jonka mukaan komission puheenjohtajan valitsee Euroopan parlamentti Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 17 artiklan 7 kohdassa määrättyä menettelyä noudattaen siten, että huomioon otetaan Lissabonin sopimukseen liitetyn julistuksen nro 11 mukaiset järjestelyt. Tämän menettelyn mukaan komission puheenjohtajan valinnassa on otettava huomioon Euroopan parlamentin vaalit ja Eurooppa-neuvoston ja Euroopan parlamentin on käytävä asiasta tarvittavat neuvottelut. Näissä määräyksissä on näin otettu huomioon Euroopan parlamentin aikaisempaa merkittävämpi asema ja Euroopan parlamentin vaalien tulosten merkitys komission puheenjohtajan nimeämisessä.
- (14) Euroopan parlamentti kehotti 22 päivänä marraskuuta 2012 antamassaan päätöslauselmassa Euroopan parlamentin vaaleista 2014⁵ Euroopan tason poliittisia puolueita nimeämään ehdokkaansa komission puheenjohtajaksi ja totesi odottavansa, että kyseiset ehdokkaat omaksuvat johtavan roolin Euroopan parlamentin vaalikampanjassa ja etenkin esittelevät vaaliteemansa henkilökohtaisesti kaikissa unionin jäsenvaltioissa. Päätöslauselmassa korostetaan näin Euroopan parlamentin vaalien entistä tärkeämpää merkitystä komission puheenjohtajan valinnassa.
- (15) Komission 28 päivänä marraskuuta 2012 antaman tiedonannon ”Suunnitelma tiiviin ja aidon talous- ja rahaliiton luomiseksi – Keskustelunavaus” mukaan se, että poliittiset puolueet nimeävät ehdokkaansa komission puheenjohtajaksi Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä vuonna 2014, on yksi niistä tärkeistä toimenpiteistä, joilla tuetaan todellisen eurooppalaisen poliittisen foorumin luomista.
- (16) Unionin kansalaiset olisi sen vuoksi saatava entistä paremmin tietoisiksi antamiensa äänen keskeisestä merkityksestä komission puheenjohtajan valinnassa ja niistä puheenjohtajaehdokkaista, joille niiden Euroopan parlamentin vaaleissa äänestämät puolueet antavat tukensa.
- (17) Jos Euroopan tason poliittiset puolueet ja kansalliset puolueet ilmoittaisivat, ketä komission puheenjohtajaehdokasta ne tukevat, ja tiedottaisivat kyseisen ehdokkaan ohjelmasta Euroopan parlamentin vaalien yhteydessä, unionin kansalaisen Euroopan parlamentin vaaleissa poliittiselle puolueelle antaman äänen ja kyseisen puolueen tukeman komission puheenjohtajaehdokkaan välillä oleva yhteys saataisiin konkreettiseksi ja näkyväksi. Tämän voidaan olettaa lisäävän komission puheenjohtajan legitimitettä, komission vastuuvollisuutta suhteessa Euroopan parlamenttiin ja eurooppalaisiin äänestäjiin ja yleisemmin myös unionin koko päätöksentekoprosessin demokraattista legitimitettä. Poliittisten radio- ja televisiolähetysten tarkoituksena on tarjota äänestäjille mahdollisuus tehdä tietoon perustuvia valintoja. Kansallisten poliittisten puolueiden olisi tämän vuoksi tiedotettava näissä lähetyksissä myös siitä, ketä komission puheenjohtajaehdokasta ne tukevat, ja kyseisen ehdokkaan ohjelmasta.
- (18) Euroopan parlamentin vaalit käydään nykyisin useamman päivän aikana, koska ne järjestetään eri päivinä eri jäsenvaltioissa. Jos vaalipäivä olisi kaikkialla Euroopassa sama ja äänestyspaikat sulkeutuisivat kaikkialla samaan aikaan, tämä vastaisi paremmin ajatusta vaaleista, joihin kaikki unionin kansalaiset osallistuvat yhdessä ja jotka näin ovat osa EU:n perustan muodostavaa edustuksellista demokratiaa.

⁵ Euroopan parlamentin vaaleista 2014 22 päivänä marraskuuta 2012 annettu Euroopan parlamentin päätöslauselma (2012/2829(RSP)).

- (19) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 22 artiklan 2 kohdassa, joka on pantu täytäntöön niille unionin kansalaisille, jotka asuvat jäsenvaltiossa mutta eivät ole sen kansalaisia, Euroopan parlamentin vaaleissa kuuluvaa äänioikeutta ja vaalikelpoisuutta koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 6 päivänä joulukuuta 1993 annetulla neuvoston direktiivillä 93/109/EY⁶, määrätään, että jokaisella unionin kansalaisella on äänioikeus ja vaalikelpoisuus Euroopan parlamentin vaaleissa jäsenvaltiossa, jossa hän asuu.
- (20) Direktiivillä 93/109/EY perustetaan tietojenvaihtojärjestelmä, jolla on tarkoitus varmistaa, etteivät kansalaiset voi äänestää tai olla ehdokkaana samoissa vaaleissa useammassa kuin yhdessä jäsenvaltiossa.
- (21) Useissa direktiivin 93/109/EY soveltamisesta annetuissa komission kertomuksissa⁷ ja viimeksi vuonna 2010 annetussa vuoden 2009 europarlamenttivaaleja arvioineessa kertomuksessa⁸ on tuotu esille moninkertaisen äänestämisen ja ehdokkuuden ehkäisemiseksi käyttöön otetun järjestelmän toiminnassa olevia puutteita. Nämä puutteet johtuvat etenkin siitä, etteivät unionin kansalaisten asuinjäsenvaltiot toimita näiden kotijäsenvaltioille riittäviä henkilötietoja direktiivin nojalla. Osa puutteista liittyy lisäksi siihen, että vaalit järjestetään eri jäsenvaltioissa eri aikaan. Kotijäsenvaltioilta jää näiden puutteiden vuoksi tunnistamatta monia sellaisia unionin kansalaisia, jotka ovat rekisteröityneet äänestäjiksi asuinjäsenvaltiossaan.
- (22) Jäsenvaltioiden asiantuntijoiden laajaan kuulemiseen ja sen yhteydessä esiin tulleisiin parhaisiin toimintatapoihin perustuvilla toimenpiteillä voitaisiin tehokkaasti korjata osa näistä puutteista ja näin varmistaa, että järjestelmä toimii vuonna 2014 järjestettävissä Euroopan parlamentin vaaleissa nykyistä paremmin ja että siitä aiheutuu kansallisille viranomaisille aiempaa vähemmän hallintorasitteita.
- (23) Suurin osa jäsenvaltioista on jo ottanut käyttöön yhden yhteysviranomaisen direktiivin 93/109/EY mukaista äänestäjiä ja ehdokkaita koskevaa tietojenvaihtoa varten. Järjestelmän kokonaistehokkuutta voitaisiin parantaa, jos kaikki jäsenvaltiot perustaisivat tällaisen yhteysviranomaisen.
- (24) Vaaliluetteloon merkitsemiselle asetettujen määräaikojen päättymisessä on jäsenvaltioiden välillä suuria eroja; päättymisajankohdat vaihtelevat kahdesta kuukaudesta viiteen päivään ennen vaalipäivää. Järjestelmää voitaisiin tehostaa, jos jäsenvaltiot ottaisivat huomioon muiden jäsenvaltioiden vaaliaikataulut ja lähettäisivät tiedot äänestäjistä niin ajoissa, että tarvittavien toimenpiteiden toteuttaminen on tiedot vastaanottavan kotijäsenvaltion kansallisten järjestelyjen mukaan vielä mahdollista. Myös muita tietojen toimittamiseen liittyviä teknisiä näkökohtia voitaisiin parantaa järjestelmän tehostamiseksi. Näihin kuuluvat muun muassa yhteisen sähköisen formaatin ja yhteisen merkistön käyttö, tiedonsiirtomenetelmä sekä henkilötietojen asianmukaisen suojan varmistamiseksi käytettävä salausten menetelmä.
- (25) Jos asuinjäsenvaltiot ilmoittaisivat äänestäjistä tiettyjä lisähenkilötietoja, joita ei nimenomaisesti edellytetä direktiivissä 93/109/EY, kotijäsenvaltiot pystyisivät paremmin tunnistamaan vaaliluetteloissa omat kansalaisensa. Se, mitä henkilötietoja tarvitaan, jotta järjestelmä toimisi tehokkaasti, vaihtelee jäsenvaltioittain.

⁶ EYVL L 329, 30.12.1993, s. 34.

⁷ KOM(97) 731 lopullinen, KOM(2000) 843 lopullinen ja KOM(2006) 790 lopullinen.

⁸ KOM(2010) 605 lopullinen.

- (26) Kaikessa tietojenvaihtojärjestelmän puitteissa toteutettavassa henkilötietojen käsittelyssä olisi noudatettava yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta 24 päivänä lokakuuta 1995 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 95/46/EY⁹ kansallista täytäntöönpanolainsäädäntöä,

ON ANTANUT TÄMÄN SUOSITUKSEN:

DEMOKRAATTINEN VAALIMENETTELY

Kansallisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten puolueiden välisiä yhteyksiä koskevan äänestäjille suunnatun tiedotuksen edistäminen ja helpottaminen

1. Jäsenvaltioiden olisi edistettävä ja helpotettava kansallisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten puolueiden välisiä yhteyksiä koskevien tietojen antamista äänestäjille ennen Euroopan parlamentin vaaleja ja niiden aikana muun muassa sallimalla se, että näistä yhteyksistä ilmoitetaan kyseisissä vaaleissa käytettävissä äänestyslipuissa, ja kannustamalla tähän.

Tietojen antaminen äänestäjille kansallisten puolueiden ja Euroopan tason poliittisten puolueiden välisistä yhteyksistä

2. Euroopan parlamentin vaaleihin osallistuvien kansallisten poliittisten puolueiden olisi ennen vaaleja julkistettava yhteytensä Euroopan tason poliittisiin puolueisiin. Kansallisten poliittisten puolueiden olisi näkyvällä tavalla osoitettava yhteytensä Euroopan tason poliittisiin puolueisiin kaikessa vaalikampanja-aineistossaan, viestinnässään ja poliittisissa radio- ja televisiolähetysissään.

Euroopan komission puheenjohtajaehdokkaan tukeminen

3. Euroopan tason ja kansallisten poliittisten puolueiden olisi ennen Euroopan parlamentin vaaleja ilmoitettava, ketä Euroopan komission puheenjohtajaehdokasta ne tukevat, ja annettava tietoa kyseisen ehdokkaan ohjelmasta.

Kansallisten poliittisten puolueiden olisi varmistettava, että niiden Euroopan parlamentin vaaleihin liittyvissä poliittisissa radio- ja televisiolähetysissä tiedotetaan kansalaisille myös siitä, ketä komission puheenjohtajaehdokasta ne tukevat, ja kyseisen ehdokkaan ohjelmasta.

Yhteinen vaalipäivä

4. Jäsenvaltioiden olisi sovittava Euroopan parlamentin vaaleja varten yhteinen vaalipäivä, jona äänestyspaikat sulkeutuvat kaikkialla samaan aikaan.

⁹ EYVL L 281, 23.11.1995, s. 31.

Yksi yhteysviranomainen

5. Jäsenvaltioiden olisi direktiivin 93/109/EY 13 artiklan täytäntöönpanemiseksi perustettava yksi yhteysviranomainen, joka vastaa äänestäjiä koskevasta tietojenvaihdosta.

Tietojen toimittaminen

6. Jäsenvaltioiden olisi mahdollisuuksien mukaan otettava huomioon toistensa vaalijärjestelyt siten, että asuinjäsenvaltio lähettää äänestäjiä koskevat tiedot kotijäsenvaltiolle niin ajoissa, että tämä pystyy toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet.

Tunnistamista helpottavat lisätiedot

7. Asuinjäsenvaltioita kannustetaan toimittamaan direktiivin 93/109/EY 9 artiklassa edellytettyjen tietojen lisäksi kaikki sellaiset henkilötiedot, joita äänestäjien kotijäsenvaltioiden viranomaiset saattavat tarvita äänestäjien tunnistamiseksi.

Tietojen turvallisen ja tehokkaan toimittamisen varmistava tekniikka

8. Vaihtaessaan tietoja direktiivin 93/109/EY 13 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden olisi käytettävä liitteessä tarkoitettuja yhtenäisiä ja turvallisia sähköisiä menetelmiä. Jäsenvaltioiden olisi toimitettava tiedot jäsenvaltiokohtaisina paketteina siten, että kutakin kotijäsenvaltiota kohti on yksi paketti, ja niiden olisi tarvittaessa toimitettava yksi myöhempi päivitys.

Tämä suositus on osoitettu jäsenvaltioille sekä Euroopan tason ja kansallisille poliittisille puolueille.

Tehty Strasbourgissa 12.3.2013.

*Komission puolesta
Viviane REDING
Komission varapuheenjohtaja*

LIITE

Yksityiskohtaiset tekniset järjestelyt direktiivin 93/109/EY 13 artiklan täytäntöönpanemiseksi

1. Vaihtaessaan tietoja direktiivin 93/109/EY 13 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden olisi käytettävä XML-muotoisia (Extensible Markup Language) tiedostoja. Nämä XML-tiedostot olisi toimitettava yksinomaan sähköisesti käyttämällä turvallista toimitustapaa.
2. Jäsenvaltioiden olisi käytettävä UTF-8-merkistöä (Universal Character Set Transformation Format – 8-bit) tallentaessaan ja siirtäessään äänestäjiä koskevia tietoja tietojenvaihtojärjestelmässä.
3. Jäsenvaltioiden olisi noudatettava W3C:n (World Wide Web Consortium) XML-salauksen syntaksista ja prosessista antamaa suositusta, johon kuuluu muun muassa julkisen ja yksityisen avaimen vaihto, varmistaakseen siirrettävien henkilötietojen asianmukaisen suojaamisen.

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 8. maaliskuuta 2013 (11.03)
(OR. en)**

7279/13

**PE 122
INST 119**

ILMOITUS: I-KOHTA

Lähettiläjä:	Pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper II)
Asia:	Ehdotus neuvoston päätökseksi ajankohdan vahvistamisesta edustajien valitsemiseksi Euroopan parlamenttiin kahdeksannen kerran yleisillä välittömällä vaaleilla – Euroopan parlamentin kuuleminen

1. Edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen ("Edustajien valitsemista koskeva säädös")¹ 11 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaalit tulisi järjestää 5.–8. kesäkuuta 2014. Säädöksen 11 artiklan 2 kohdan toisessa kappaleessa kuitenkin säädetään, että jos vaalien toimittaminen yhteisössä kyseisenä ajanjaksona osoittautuu mahdottomaksi, neuvosto määrää yksimielisesti ja Euroopan parlamenttia kuultuaan vähintään vuotta ennen viisivuotiskauden päättymistä toisen ajanjakson, joka voi olla aikaisintaan kaksi kuukautta ennen normaalisti noudatettavaa ajanjaksoa ja myöhäisintään yhden kuukauden kuluttua sen jälkeen.
2. Yleisten asioiden työryhmä on yhden valtuuskunnan pyynnöstä keskustellut useissa kokouksissa vuoden 2014 Euroopan parlamentin vaalien päivämääristä. Valtuuskunnat ovat sopineet keskustelujen pohjalta ja odottaessaan Euroopan parlamentin kuulemista, että normaalisti sovellettavista päivistä poiketaan ja seuraavat Euroopan parlamentin vaalit pidetään 22.–25. toukokuuta 2014.

¹ EYVL L 278, 8.10.1976, s. 5, sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna neuvoston päätöksellä 2002/772/EY, Euratom (EYVL L 283, 21.10.2002, s. 1).

3. Ehdotus neuvoston päätökseksi, jonka mukaisesti ajankohta edustajien valitsemiseksi Euroopan parlamenttiin kahdeksannen kerran yleisillä välittömällä vaaleilla on 22.–25. toukokuuta 2014, on tämän ilmoituksen liitteenä.
4. Pysyvien edustajien komiteaa pyydetään hyväksymään liitteenä oleva päätösehdotus, jonka mukaisesti neuvosto päättää Euroopan parlamentin kuulemisesta yksinkertaisella kirjallisella menettelyllä (neuvoston työjärjestyksen 12 artiklan 2 kohdan c alakohta).

=====

Ehdotus:

NEUVOSTON PÄÄTÖS N:o .../2013/EU, Euratom,

tehty [...]

**ajankohdan vahvistamisesta edustajien valitsemiseksi Euroopan parlamenttiin kahdeksannen
kerran yleisillä välittömällä vaaleilla**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä, välittömällä vaaleilla², ja erityisesti sen 11 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon³,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Ajankohdan vahvistamisesta edustajien valitsemiseksi Euroopan parlamenttiin ensimmäisen kerran yleisillä välittömällä vaaleilla 25 päivänä heinäkuuta 1978 tekemällään päätöksellä 78/639/Euratom, EHTY, ETY⁴ neuvosto vahvisti ensimmäisten vaalien ajankohdaksi 7–10 päivän kesäkuuta 1979.
- (2) Kahdeksansien vaalien pitäminen vastaavana ajankohtana vuonna 2014 on osoittautunut mahdottomaksi.
- (3) Sen vuoksi vaaleille olisi määritettävä toinen ajankohta.

² EYVL L 278, 8.10.1976, s. 1.

³ Viite lisätään myöhemmin.

⁴ EYVL L 205, 29.7.1978, s. 75.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Euroopan parlamentin jäsenten valitsemisesta yleisillä, välittömillä vaaleilla 20 päivänä syyskuuta 1976 annetun säädöksen 10 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ajankohta kahdeksansien vaalien osalta on 22–25 päivä toukokuuta 2014.

2 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä [...] päivänä [...]kuuta [...]

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

Strasbourg den 12.3.2013
COM(2013) 126 final

**MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET,
RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT
REGIONKOMMITTÉN**

**Inför 2014 års val till Europaparlamentet – att se till att valet genomförs på ett ännu
mer demokratiskt och effektivt sätt**

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN TILL EUROPAPARLAMENTET, RÅDET, EUROPEISKA EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN SAMT REGIONKOMMITTÉN

Inför 2014 års val till Europaparlamentet – att se till att valet genomförs på ett ännu mer demokratiskt och effektivt sätt

1. INLEDNING

2014 års val till Europaparlamentet kommer att vara det första sedan Lissabonfördraget trädde i kraft. Det är extra viktigt eftersom Europeiska unionen gör stora framsteg mot en verklig ekonomisk och monetär union, där demokratisk legitimitet är en hörnsten.

Lissabonfördraget har förstärkt unionens demokratiska grund. Det stärker EU-medborgarens roll som politisk aktör i EU¹, genom att skapa en fast koppling mellan medborgarna, deras utövande av sina politiska rättigheter och det demokratiska livet i unionen². Genom Lissabonfördraget understryks Europaparlamentets roll som EU:s församling för demokratisk representation. Genom medborgarinitiativet gör Lissabonfördraget dessutom det möjligt för EU-medborgarna att delta mer direkt och fullt ut i unionens demokratiska liv³.

Europeiska kommissionen är fast besluten att till fullo utnyttja de befintliga bestämmelserna i Lissabonfördraget för att ytterligare stärka insynen och den europeiska dimensionen i Europaparlamentsvalen, och därigenom förstärka den demokratiska legitimiteten i EU:s beslutsprocess och göra medborgarna mer delaktiga. Detta är särskilt relevant med tanke på de åtgärder som krävs på EU-nivå för att hantera den finansiella krisen och statsskuldskrisen. Detta kan också fungera som ett steg på vägen mot ytterligare reformer av fördragen för att stärka EU:s grund som en demokratisk organisation.

Medborgarna ska företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet⁴. Medborgarperspektivet bekräftas ytterligare i den nya definitionen av Europaparlamentets ledamöter som "företrädare för unionens medborgare"⁵ och inte bara "företrädare för folken i de i gemenskapen sammanslutna staterna"⁶. På samma sätt ger Lissabonfördraget större befogenheter till Europaparlamentet och befäster dess roll som fullvärdig medlagstiftare tillsammans med rådet. Europaparlamentet beslutar nu om den allra största delen av EU:s lagstiftning och har inflytande över hela EU-budgeten på lika villkor med rådet, medan dess samtycke krävs för antagandet av de fleråriga budgetramarna.

¹ I artikel 10.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) anges följande: "Varje medborgare ska ha rätt att delta i unionens demokratiska liv. Besluten ska fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt."

² Genom avdelning II i EU-fördraget integreras unionsmedborgarskapet i bestämmelserna om de demokratiska principerna (artikel 9 i EU-fördraget) och stärks kopplingen mellan medborgarskap och demokrati (artiklarna 10 och 11 i EU-fördraget).

³ I artikel 11.4 i EU-fördraget anges följande: "Ett antal unionsmedborgare, som uppgår till minst en miljon personer och som kommer från ett betydande antal medlemsstater, får ta initiativ till att uppmana Europeiska kommissionen att, inom ramen för sina befogenheter, lägga fram ett lämpligt förslag i frågor där dessa medborgare anser att det krävs en unionsrättsakt för att tillämpa fördragen".

⁴ Artikel 10.2 i EU-fördraget.

⁵ Artikel 14.2 i EU-fördraget.

⁶ Artikel 189 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

I sin rapport från 2010 med en utvärdering av 2009 års val till Europaparlamentet⁷ bedömde kommissionen genomförandet av EU-lagstiftningen, samt medborgarnas delaktighet och medvetenheten om valet och deras rättigheter i samband med det. I rapporten om EU-medborgarskapet 2010, *Att undanröja hindren för EU-medborgarnas möjligheter att utöva sina rättigheter*⁸, understryks behovet av att öka EU-medborgarnas medvetenhet om valet till Europaparlamentet, sina rättigheter och EU-politikens inverkan på deras vardag. Likaså betonas behovet av att åtgärda bristerna i tillämpningen av Europaparlamentsvalets gemensamma demokratiska principer och undanröja de hinder som medborgarna möter när de vill utöva sin valrättigheter i praktiken.

Med tanke på Europaparlamentets förstärkta roll och utökade befogenheter, är det viktigt att förbättra processen för att utse dess ledamöter och ge den en mer framträdande plats.

I sitt tal *Tillståndet i unionen 2012*⁹ efterlyste Europeiska kommissionens ordförande José Manuel Barroso en fördjupad och verklig ekonomisk union, på grundval av en politisk union, och betonade att "[d]en ekonomiska och monetära unionens trovärdighet och långsiktiga livskraft kommer [...] att bero på de institutioner och politiska strukturer som den vilar på. Det är därför som den ekonomiska och monetära unionen väcker frågan om en politisk union och den europeiska demokrati som måste ligga till grund för denna". Med en politisk union som mål tillkännagav Barroso kommissionens åtagande att vidta konkreta åtgärder för att utveckla ett europeiskt offentligt rum och lägga fram nya idéer om hur man kan göra EU öppnare och mer demokratiskt i tid för debatten inför valet till Europaparlamentet 2014.

I sitt meddelande av den 28 november 2012 *En plan för en djupgående och verklig ekonomisk och monetär union – Inledningen till en debatt om Europa*¹⁰ föreslog kommissionen "starkt demokratisk legitimitet och ansvarighet" som en nödvändig del av en reform av Europeiska unionen. Att demokratisk legitimitet och ansvarighet är en förutsättning för en verklig ekonomisk och monetär union underströks ytterligare i rapporten *Mot en verklig ekonomisk och monetär union* som utarbetades av Europeiska rådets ordförande i nära samarbete med ordförandena för kommissionen, Eurogruppen och Europeiska centralbanken¹¹.

En politisk dialog om Europas framtid förs i hela Europa på alla nivåer. Detta inbegriper en rad medborgardialoger mellan politiker på EU- och medlemsstatsnivå och allmänheten som en del av Europaåret för medborgarna¹². Många av de idéer som kommit fram i processen har uppstått på grund av behovet av en starkare koppling mellan EU och dess medborgare.

Integration och legitimitet måste gå hand i hand. Mer demokrati är en naturlig följd av den större institutionella integrering som behövs för att Europeiska unionen ska kunna möta de globala utmaningarna. I detta sammanhang finns det ett akut behov av att stärka kopplingarna mellan EU-medborgarna och den demokratiska processen i EU.

Detta meddelande är en uppföljning av José Manuel Barrosos åtagande att som ett första konkret steg fördjupa den alleuropeiska debatten och förstärka den europeiska dimensionen i Europaparlamentsvalet. Meddelandet innehåller en beskrivning av kommissionens initiativ för

⁷ KOM(2010) 605 slutlig – Rapport om valet av ledamöter i Europaparlamentet (1976 års akt ändrad genom beslut 2002/772/EG, Euratom) och om unionsmedborgarnas deltagande i val till Europaparlamentet i den medlemsstat där de är bosatta (direktiv 93/109/EG).

⁸ KOM (2010) 603 slutlig.

⁹ 12 september 2012, Europaparlamentets plenarsammanträde, Strasbourg, tillgängligt på <http://ec.europa.eu/soteu2012/>.

¹⁰ COM(2012) 777 final, s. 2.

¹¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134069.pdf.

¹² http://ec.europa.eu/european-debate/index_en.htm.

att underlätta medborgarnas deltagande i 2014 års val och garantera respekten för de demokratiska principerna i detta val. Meddelandet åtföljs av en rekommendation som syftar till att valet till Europaparlamentet ska genomföras på ett mer demokratiskt och effektivt sätt¹³.

2. SE TILL ATT VALET TILL EUROPAPARLAMENTET GENOMFÖRS PÅ ETT ÄNNU MER DEMOKRATISKT SÄTT

EU-medborgarna är överlag medvetna om Europaparlamentsvalets betydelse som ett sätt att delta i unionens demokratiska liv. De är dock inte medvetna om den inverkan som detta val har på deras vardag, och inte heller om de politiska valmöjligheter som de har, vilket inverkar negativt på deltagandet i Europaparlamentsvalet.

- *Nästan sex av tio EU-medborgare anser att det bästa sättet att se till att deras röst hörs av EU:s beslutsfattare är att rösta i valet till Europaparlamentet¹⁴.*
- *Mer än sju av tio EU-medborgare anser att valdeltagandet skulle vara högre om de politiska partierna i allt kampanjmaterial angav det europeiska politiska parti som de är anslutna till¹⁵.*
- *Mer än åtta av tio EU-medborgare anser att deras motivation att rösta i valet till Europaparlamentet skulle öka om de fick mer information om programmen och målen för kandidaterna till och partierna i Europaparlamentet, om hur EU påverkar deras liv och om själva valet¹⁶.*
- *Sex av tio EU-medborgare som deltar i ett offentligt samråd skulle bli motiverade att rösta av ett politiskt program som skulle förbättra deras vardag – följt av ett program för att stärka EU:s ekonomi och ett program för att utjämna de sociala klyftorna i EU¹⁷.*

De ovannämnda undersökningarna visar att EU-medborgarna är klart intresserade av att kunna välja mellan meningsfulla politiska alternativ när det gäller EU-frågor med en direkt inverkan på deras liv. Sådillvida förefaller det som om dominansen av nationella frågor som överskuggar frågor av betydelse för EU negativt påverkar deltagandet i valen till Europaparlamentet. Såsom betonades i Barrosos tal *Tillståndet i unionen 2012* framstår det ofta som om den politiska debatten enbart förs mellan nationella partier. Följaktligen finns det ett stort avstånd mellan de politiska partierna på nationell nivå och de europeiska politiska partierna.

För att på ett bättre sätt visa på sambandet mellan de politiska processerna på nationell nivå och EU-nivå är det viktigt att för medborgarna tydliggöra kopplingarna mellan de viktigaste aktörerna. Ett sätt att uppnå detta direkt är att stärka de europeiska politiska partierna och öka dess synlighet.

De europeiska politiska partierna är transnationella aktörer med en nyckelroll när det gäller att ge medborgarna en röst på EU-nivå och har därför de bästa förutsättningarna att överbrygga klyftan mellan EU:s politik och medborgarna. Lissabonfördraget har gett de europeiska

¹³ C(2013) 1303 final.

¹⁴ Europaparlamentets Eurobarometer EB/EP 77.4, *Två år före valet till Europaparlamentet 2014*, Bryssel den 20 augusti 2012.

¹⁵ Flash Eurobarometer 364 om rösträtten för EU-medborgare, fältarbete i november 2012.

¹⁶ Idem.

¹⁷ Det offentliga samrådet *EU-medborgare – dina rättigheter, din framtid* som lanserades av kommissionen mellan maj och september 2012 och som rörde rapporten om EU-medborgarskapet 2013.

politiska partierna en viktig roll i detta hänseende genom att de ska ”bidra till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja”¹⁸.

För att de europeiska politiska partierna helt ska kunna fullgöra sitt uppdrag har kommissionen antagit ett förslag till förordning om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser¹⁹. Förslaget syftar till att garantera att de europeiska politiska partier får en synligare ställning och en flexiblare, öppnare och effektivare finansieringsram.

Enligt förslaget ska dessutom de alleuropeiska politiska partierna vidta alla lämpliga åtgärder för att informera EU-medborgarna om de nationella politiska partiernas och deras kandidaters anslutning till europeiska politiska partier²⁰ i samband med val.

För att ytterligare betona kopplingen mellan alleuropeiska och nationella partier, rekommenderar kommissionen att de nationella partierna också klargör sin anslutning till de europeiska politiska partierna.

En synlig koppling mellan de nationella partier som EU-medborgarna röstar på och de europeiska politiska partier som de nationella parterna är anslutna till skulle ha stor inverkan på insynen i EU:s beslutsfattande. Genom att öka de europeiska politiska partiernas synlighet under hela valprocessen, från kampanjen till själva röstandet, skulle man stärka ansvarigheten för de politiska partier som deltar i den europeiska valprocessen och öka väljarnas förtroende för processen. Detta skulle göra medborgarna mer medvetna om konsekvenserna på EU-nivå av en röst på ett nationellt parti.

Det är viktigt att medlemsstaterna uppmuntrar och i sina valsystem underlättar tillhandahållandet av information till väljarna om kopplingarna mellan nationella partier och de europeiska politiska partierna. Samtidigt bör de nationella politiska partier som deltar i valet till Europaparlamentet offentliggöra sin anslutning till europeiska politiska partier före valet.

Valen till Europaparlamentet äger för närvarande rum på olika dagar i de olika medlemsstaterna. Detta befäster uppfattningen att valet till Europaparlamentet i första hand är ett nationellt val och begränsar intrycket av att valet är ett gemensamt projekt. En europeisk valdag med vallokaler som stänger samtidigt skulle bättre återspegla det gemensamma deltagandet av medborgarna runtom i EU, som en del av den representativa demokrati som ligger till grund för EU.

Medlemsstaterna bör komma överens om en gemensam dag för valet till Europaparlamentet med vallokaler som stänger vid samma tidpunkt.

3. EN STARKARE KOPPLING MELLAN EU-MEDBORGARNAS RÖSTER OCH VALET AV KOMMISSIONENS ORDFÖRANDE

Lissabonfördraget förstärker Europaparlamentets roll och ansvar i förhållande till kommissionen: Europaparlamentet väljer kommissionens ordförande på grundval av ett

¹⁸ Artikel 10.4 i EU-fördraget och artikel 12.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

¹⁹ COM(2012) 499 final.

²⁰ Se artikel 17.3 i förslaget till förordning.

förslag från Europeiska rådet, som måste ta hänsyn till resultaten av valet till Europaparlamentet²¹.

Kommissionens ordförande är den främste företrädaren för EU:s verkställande organ, och bör väljas i en tydlig process. Varje politiskt parti bör offentliggöra sin kandidat till posten som kommissionens ordförande under valprocessen.

I enlighet med fördraget bör resultatet av valet till Europaparlamentet spela en central roll vid fastställandet av vilken kandidat som blir kommissionsordförande²².

En av två EU-medborgare skulle känna sig mer benägna att rösta i 2014 års val till Europaparlamentet om var och en av de större europeiska politiska allianserna föreslog en kandidat till posten som ordförande för Europeiska kommissionen på grundval av ett gemensamt program²³.

Ordförande Barroso betonade i sitt tal *Tillståndet i unionen 2012* att ett ”bra sätt att gjuta liv i en mer alleuropeisk debatt vore om de europeiska politiska partierna skulle presentera sina val av kandidater till posten som ordförande för Europeiska kommissionen redan i samband med Europaparlamentsvalet 2014. Detta [...] skulle förtydliga hur parlamentsvalet faktiskt ger en möjlighet för medborgarna att yttra sig i viktiga europeiska frågor.”

Parlamentet uppmanade i sin resolution av den 22 november 2012 om 2014 års val till Europaparlamentet²⁴ de europeiska politiska partierna att nominera kandidater till ordförandeskapet för kommissionen och konstaterade att det förväntar sig att dessa kandidater ska inta en ledarroll i den parlamentariska valkampanjen, framför allt genom att personligen presentera sina program i unionens alla medlemsstater. Europaparlamentet betonade även vikten av att stärka både parlamentets och kommissionens politiska legitimitet genom att skapa en direktare länk mellan de respektive valen och väljarnas beslut.

I kommissionens meddelande av den 28 november 2012 *En plan för en djupgående och verklig ekonomisk och monetär union – Inledningen till en debatt om Europa*²⁵ betonades att de politiska partiernas nominering av kandidater till posten som kommissionsordförande i samband med valet till Europaparlamentet 2014 är en av de mycket viktiga åtgärder som kan vidtas för att bidra till skapandet av en verklig europeisk sfär.

Om de europeiska och nationella politiska partierna offentliggör sina nomineringar till posten som kommissionsordförande och kandidatens program i samband med valet till Europaparlamentet kommer detta att konkretisera och synliggöra sambandet mellan EU-medborgarnas röst på en kandidat till Europaparlamentet och den kandidat till posten som kommissionsordförande som stöds av det parti som kandidaten till Europaparlamentet tillhör.

²¹ I artikel 17.7 i EU-fördraget anges följande: ”Med hänsyn till valen till Europaparlamentet och efter lämpligt samråd ska Europeiska rådet med kvalificerad majoritet föreslå Europaparlamentet en kandidat till befattningen som kommissionens ordförande. Denna kandidat ska väljas av Europaparlamentet med en majoritet av dess ledamöter.” I förklaring nr 11 till artikel 17.6 och 17.7 i fördraget om Europeiska unionen anges att Europaparlamentet och Europeiska rådet har gemensamt ansvar för att den process som leder fram till valet av Europeiska kommissionens ordförande förlöper smidigt och ges anvisningar om de nödvändiga samråden i detta sammanhang.

²² Se fotnot 21.

²³ Eurobarometerundersökning EB/EP 77.4 av den 20 augusti 2012, citerad ovan.

²⁴ Europaparlamentets resolution av den 22 november 2012 om valet till Europaparlamentet 2014 (2012/2829 (RSP)).

²⁵ COM(2012) 777 final, s. 2.

Detta skulle bidra till att EU-medborgarna bättre förstår vilken kandidat till posten som kommissionsordförande som de i slutändan stödjer genom sin röst. Det skulle öka kommissionsordförandens legitimitet och mer allmänt den demokratiska legitimiteten i hela EU:s beslutsprocess. Det skulle också kunna bidra till att öka deltagandet i valet till Europaparlamentet och stärka sambandet mellan valet av medborgarnas företrädare och urvalet och valet av chefen för EU:s verkställande organ. När valet till Förenta staternas kongress äger rum samma år som presidentvalet är valdeltagandet högre än i mitten av presidentens mandatperiod, då endast cirka 40 % av väljarna går till valurnorna.

Sändningar med politiska budskap gör det möjligt för väljarna att göra välgrundade val. De nationella politiska partierna bör använda denna metod för att tillhandahålla information om sina kandidater och program i en miljö som främjar mediemångfald och en öppen demokratisk debatt, enligt artikel 11 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.

4. SE TILL ATT VALET TILL EUROPAPARLAMENTET GENOMFÖRS PÅ ETT ÄNNU MER EFFEKTIVT SÄTT OCH SAMTIDIGT MINSKA DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN FÖR MEDLEMSSTATERNA

Enligt EU-lagstiftningen har EU-medborgare, som bor i en annan medlemsstat än sin egen, rätt att rösta och kandidera i val till Europaparlamentet på samma villkor som medborgarna i den staten²⁶.

För att garantera Europaparlamentsvalets legitimitet föreskrivs i direktiv 93/109/EG förfaranden som innebär att EU-medborgarna inte kan rösta eller kandidera i både ursprungsmedlemsstaten och bosättningslandet i samma val²⁷.

I kommissionens rapport om valet till Europaparlamentet 2009²⁸ konstaterades problem i hur dessa förfaranden fungerar. Dessa förfaranden kan ofta leda till en alltför stor börda för de nationella förvaltningarna som inte står i proportion till det problem som dubbel röstning och dubbla kandidaturer faktiskt innebär, något som också anges i rapporten om EU-medborgarskapet 2010²⁹. Kommissionen har därför aviserat sin avsikt att förbättra dessa förfaranden (åtgärd 19 i rapporten om EU-medborgarskapet 2010).

På grundval av samråd med vaxperter från medlemsstaterna har kommissionen utarbetat rekommendationer till de nationella valmyndigheterna när det gäller olika aspekter av mekanismen för att förhindra dubbel röstning. Rekommendationerna innebär att mekanismen förenklas och blir effektivare när det gäller att förebygga missbruk.

I de rekommendationer som antas tillsammans med detta meddelande uppmannas medlemsstaterna särskilt att

- inrätta en enda kontaktmyndighet i varje medlemsstat för ett smidigare uppgiftsutbyte med andra medlemsstater,

²⁶ Artikel 22.2 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och direktiv 93/109/EG av den 6 december 1993 om fastställande av närmare bestämmelser för rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet för unionsmedborgare som är bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare (EGT L 329, 30.12.1993, s. 34).

²⁷ Mekanismen består av ett utbyte av uppgifter mellan medlemsstaterna om EU-medborgare som har registrerat sig för att rösta eller kandidera i bosättningsstaten. På grundval av uppgifter från bosättningsstaten måste ursprungsmedlemsstaten stryka de berörda medborgarna från sina röstlängder (eller på annat sätt hindra dem från att avge sina röster eller kandidera).

²⁸ KOM(2010) 605 slutlig.

²⁹ KOM(2010) 603 slutlig.

- ta hänsyn till medlemsstaternas olika valperioder vid uppgiftsutbytet,
- tillhandahålla ytterligare personuppgifter som kan krävas för effektivare identifiering av EU-medborgare som är upptagna i röstlängden i bostättningsstaten.

Dessa rekommendationer, som utfärdas i god tid före nästa val till Europaparlamentet, kan därför bidra till att avsevärt förbättra den mekanism som syftar till att förhindra missbruk genom att göra den mer effektiv och minska den administrativa bördan.

5. UNDANRÖJA HINDREN FÖR EU-MEDBORGARNAS RÖSTRÄTT OCH GARANTERA RESPEKTEN FÖR EU:S GEMENSAMMA PRINCIPER

5.1. Se till att EU-medborgare som är bosatta i en annan medlemsstat än sin egen kan utöva sina valrättigheter

I rapporten om EU-medborgarskapet 2010³⁰ betonade kommissionen vikten av att det i hela EU garanteras att EU-medborgare som är bosatta i en annan medlemsstat än sin egen kan utöva sin rösträtt (åtgärd 18).

Kommissionen konstaterade att vissa medlemsstater kräver att EU-medborgare från andra medlemsstater ska uppfylla villkor för registrering av väljare som går utöver de som anges i direktiv 93/109/EG rörande rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet. Exempel på sådana ytterligare villkor är innehav av en nationell ID-handling och en skyldighet att förnya registreringen inför varje nytt Europaparlamentsval. Kommissionen konstaterade också att det förefaller att vissa medlemsstater inte på ett tillfredsställande sätt upplyser EU-medborgare från andra medlemsstater om deras rätt att delta i valet till Europaparlamentet.

Som en uppföljning av rapporten om EU-medborgarskapet 2010 förde kommissionen en dialog med de berörda medlemsstaterna för att se till att EU-medborgare som är bosatta i en annan medlemsstat än sin egen kan delta i valet till Europaparlamentet på samma villkor som landets medborgare, i enlighet med EU-lagstiftningen.

Som ett resultat av denna dialog har ett antal medlemsstater ändrat sin lagstiftning eller tillkännagett vissa ändringar som syftar till att anpassa den nationella lagstiftningen till kraven i EU-lagstiftningen³¹. Kommissionen har inlett kontakter med dessa medlemsstater för att garantera att EU-medborgarna kan utöva sina valrättigheter fullt ut i hela EU, bl.a. genom att vid behov inleda överträdelseförfaranden enligt artikel 258 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget).

5.2. Garantera respekten för de gemensamma principerna i valen till Europaparlamentet

När Europaparlamentsvalen organiseras måste alla medlemsstater respektera vissa gemensamma principer, nämligen att valen ska vara fria och hemliga samt ha formen av direkta allmänna val³². Dessa principer som fastställs i EU-lagstiftningen omfattar bland annat ett förbud mot offentliggörande av resultaten i en medlemsstat innan röstningen har avslutats i

³⁰ KOM(2010) 603 final.

³¹ Cypern, Polen och Rumänien har antagit ny lagstiftning. Tjeckien, Ungern, Litauen, Slovakien och Slovenien har tillkännagett ändringar av sin lagstiftning som förväntas träda i kraft i god tid före 2014 års val till Europaparlamentet. Bulgarien och Malta har nyligen antagit nya lagar som för närvarande är under granskning. Estland och Lettland har gett tillfredsställande förklaringar när det gäller hur deras lagstiftning rättar sig efter EU-lagstiftningen.

³² De gemensamma principerna fastställs i akten från 1976 om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, som utgör en bilaga till beslut 76/787/EKSG, EEG, Euratom av den 20 september 1976 och senast ändrades genom rådets beslut 2002/772/EG, Euratom (EGT L 283, 21.10.2002, s. 1).

alla medlemsstater. Syftet är att undvika att väljarna i EU påverkas av resultaten i medlemsstater där röstningen redan har avslutats, och därmed att skydda en central aspekt av principen om fria val.

Såsom aviserades i åtgärd 17 i rapporten om EU-medborgarskapet 2010 har kommissionen vidtagit åtgärder för att se till att denna demokratisk princip efterlevs i hela EU vid nästa val till Europaparlamentet. Till följd av detta har medlemsstaterna vidtagit de åtgärder som krävs för att lösa de konstaterade problemen³³.

Kommissionen kommer att noggrant övervaka genomförandet av åtgärderna i 2014 års val till Europaparlamentet för att se till att de är tillräckliga och att det officiella offentliggörandet av valresultaten sker i full överensstämmelse med denna grundläggande demokratiska princip.

5.3. Beviljande av undantag enligt artikel 22.2 i EUF-fördraget

Artikel 22.2 i EUF-fördraget föreskriver att EU-medborgare som är bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare ska ha rätt att delta i val till Europaparlamentet på samma villkor som medborgarna i den medlemsstaten. Enligt artikeln är det också möjligt att göra undantag från denna regel, om detta är motiverat med hänsyn till en särskild situation för en medlemsstat.

Ett sådant undantag anges i detalj i artikel 14.1 i direktiv 93/109/EG. Enligt denna artikel får medlemsstaterna kräva att både väljare och kandidater ska ha varit bosatta en viss tid i landet om andelen invånare som uppfyller ålderskravet för rösträtt och som är medborgare i andra medlemsstater överstiger 20 % av väljarkåren.

Luxemburg är den enda medlemsstat som omfattas av undantaget. Landet har använt sig av detta undantag i tidigare val genom att begränsa rätten att rösta och kandidera till EU-medborgare från andra medlemsstater som har haft sin hemvist i Luxemburg och varit bosatta där i minst två respektive fem år före registreringen.

Enligt den information som Luxemburg lämnade till kommissionen den 31 augusti 2012 är 383 485 EU-medborgare som uppfyller ålderskravet för rösträtt bosatta i Luxemburg, varav 151 126 är utlänningar. Därav följer att andelen utländska medborgare som uppfyller ålderskravet är 39,41 %, vilket är högre än tröskelvärdet 20 %. Det förefaller därför som om de skäl som motiverar ett undantag enligt artikel 22.2 i EUF-fördraget fortfarande är giltiga.

6. FÅ FLER EU-MEDBORGARE SOM ÄR BOSATTA I EN ANNAN MEDLEMSSTAT ÄN SIN EGEN ATT KANDIDERA I VALEN TILL EUROPAPARLAMENTET: ÄNDRING AV DIREKTIV 93/109/EG

En av de orsaker till det låga deltagandet i Europaparlamentsvalen som nämndes i kommissionens rapport om valet till Europaparlamentet 2009 var att endast ett litet antal EU-medborgare som är bosatta i en annan medlemsstat än sin egen utnyttjar sin rätt att kandidera. År 2009 kandiderade bara 81 EU-medborgare som var bosatta i en annan medlemsstat.

Kommissionen konstaterade att EU-medborgare som vill kandidera i val till Europaparlamentet i en medlemsstat som de har flyttat till måste genomgå dyra och betungande administrativa förfaranden. I rapporten om EU-medborgarskapet 2010 tillkännagav den att den skulle återuppta förhandlingarna om en ändring av direktiv 93/109/EG för att förenkla de nuvarande förfarandena för EU-medborgare som vill kandidera, samtidigt som Europaparlamentsvalens legitimitet bevaras.

³³

Nederländerna har utfärdat instruktioner om detta till de kommunala myndigheterna.

Efter det att kommissionen återupptagit förhandlingarna antog rådet den 20 december 2012 direktiv 2013/1/EU³⁴ om ändring av direktiv 93/109/EG, där det bland annat föreskrivs att kandidater inte längre måste styrka att de inte har frångått sina valrättigheter i sin hemmedlemsstat. I stället måste de göra en formell förklaring i detta hänseende, som ska kontrolleras av valmyndigheterna i den medlemsstat där de är bosatta. Detta förenklade förfarande kommer att tillämpas i 2014 års val till Europaparlamentet.

7. SLUTSATS

År 2013 är Europaåret för medborgarna. Det infaller tjugo år efter att EU-medborgarskapet infördes genom Maastrichtfördraget. Ett stort antal evenemang, konferenser och offentliga debatter anordnas runtom i Europa på unionsnivå samt nationell, regional och lokal nivå. Dessa evenemang syftar till att öka EU-medborgarnas medvetenhet om sina rättigheter enligt EU-lagstiftningen, också deras rätt att medverka i unionens demokratiska liv, och till att uppmuntra deras aktiva medverkan i samhälleliga forum om EU:s politik och frågor som rör EU.

Europaåret för medborgarna är ett lägligt tillfälle först och främst att lyssna till EU-medborgarnas farhågor, men också att öka medvetenheten om hur EU:s politik konkret påverkar deras liv, understryka betydelsen av deras bidrag när det gäller att forma EU samt föra en dialog med dem i politiska debatter om EU-frågor. Europaåret för medborgarna är en möjlighet för EU-medborgarna att göra sina röster hörda. Det bästa tillfället ges dock i valet till Europaparlamentet.

Inför valet till Europaparlamentet 2014 anser kommissionen att

- väljarna bör informeras om kopplingen mellan de nationella partierna och de europeiska politiska partierna före och under Europaparlamentsvalet,
- medlemsstaterna bör komma överens om en gemensam dag för Europaparlamentsvalet med vallokaler som stänger vid samma tidpunkt,
- varje europeiskt politiskt parti bör utse en kandidat till posten som Europeiska kommissionens ordförande,
- de nationella partierna bör se till att deras sändningar med politiska budskap inför Europaparlamentsvalet informerar medborgarna om den kandidat som de vill se som Europeiska kommissionens ordförande och kandidatens program.

Kommissionen anser att dessa praktiska rekommendationer, som är innovativa men ingen revolution, kan genomföras i tid inför valet till Europaparlamentet 2014. De kommer att bidra till att sätta igång en europeisk debatt och skapa ett samlat europeiskt offentligt rum. De kommer att bidra till att EU blir en central fråga i debatterna i EU:s alla medlemsstater. På så sätt skapas en plattform för nästa steg i den europeiska integrationen.

³⁴ EUT L 26, 26.1.2013, s. 28.

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Strasbourg den 12.3.2013
C(2013) 1303 final

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 12.3.2013

**om att göra valen till Europaparlamentet mer demokratiska och se till att de genomförs
på ett effektivare sätt**

KOMMISSIONENS REKOMMENDATION

av den 12.3.2013

om att göra valen till Europaparlamentet mer demokratiska och se till att de genomförs på ett effektivare sätt

EUROPEISKA KOMMISSIONEN UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 292, och av följande skäl:

- (1) I artikel 10.2 i fördraget om Europeiska unionen anges att medborgarna ska företrädas direkt på unionsnivå i Europaparlamentet. Detta bidrar till att det finns demokratisk kontroll och ansvarighet på den nivå där besluten fattas.
- (2) I artikel 10.3 i fördraget om Europeiska unionen anges det att varje medborgare ska ha rätt att delta i unionens demokratiska liv och att besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.
- (3) Lissabonfördraget stärker unionsmedborgarnas roll som politiska aktörer genom att införa en nära koppling mellan medborgarna, utövandet av medborgarnas politiska rättigheter och unionens demokratiska liv.
- (4) Med hänsyn till de åtgärder som måste vidtas på EU-nivå för att hantera den finansiella krisen och statsskuldskrisen är det särskilt viktigt att man förstärker den demokratiska legitimiteten i beslutsprocessen och för systemet närmare unionsmedborgarna.
- (5) I kommissionens meddelande av den 28 november 2012 *En plan för en djupgående och verklig ekonomisk och monetär union – Inledningen till en debatt om Europa*¹ framhålls det att varje ytterligare reform av Europeiska unionen också ställer krav på en förstärkning av den demokratiska legitimiteten och ansvarigheten.
- (6) De politiska partierna på europeisk nivå ges en viktig roll genom artikel 10.4 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 12.2 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, där det framhålls att dessa partier ska bidra till att skapa ett europeiskt politiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas vilja.
- (7) I syfte att ge de europeiska politiska partierna möjlighet att fullgöra sina uppdrag till fullo lade kommissionen den 12 september 2012 fram ett förslag till en förordning om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser². Detta förslag syftar till att ge de europeiska politiska partierna ökad synlighet och en flexiblere, öppnare och effektivare ram för deras finansiering.

¹ COM(2012) 777 final, s. 2.

² COM(2012) 499 final.

Kommissionen föreslog också att de europeiska politiska partierna i samband med valen till Europaparlamentet skulle bli tvungna att vidta alla lämpliga åtgärder för att informera unionsmedborgarna om sina kopplingar till nationella politiska partier och europeiska politiska partier. I och med att den nya förordningen antas upphäver och ersätter den förordning (EG) nr 2004/2003 om regler för och finansiering av politiska partier på europeisk nivå³.

- (8) Att det skapas en tydligare koppling mellan de nationella partier som unionsmedborgarna röstar för och de europeiska politiska partier som de nationella partierna är knutna till, bör leda till att de europeiska politiska partierna kan ge mer direkt uttryck för unionsmedborgarnas vilja och till att unionens beslutsprocess blir mycket öppnare.
- (9) Mer öppenhet i valen till Europaparlamentet står bättre i samklang med den förstärkning av Europaparlamentets roll och befogenheter som följer av Lissabonfördraget. En förstärkning av unionsmedborgarnas band till unionens demokratiska process är en förutsättning för en närmare institutionell integration.
- (10) Vidtagandet av ytterligare åtgärder bör leda till att de europeiska politiska partierna blir synligare under hela valprocessen, dvs. från kampanjarbetet till röstandet, och till att det blir lättare för partierna att överbrygga klyftan mellan politik och unionsmedborgare, som ett komplement till den informationsplikt som fastställs för de europeiska politiska partierna i kommissionens förslag till en förordning om stadgar för och finansiering av europeiska politiska partier och europeiska politiska stiftelser.
- (11) Det är redan en etablerad praxis i en rad medlemsstater att vissa eller all nationella partier på sina röstsedlar för valen till Europaparlamentet anger vilket europeiskt parti de är knutna till. För att de europeiska politiska partierna ska bli synliga under hela den europeiska valprocessen bör alla medlemsstater uppmuntra och underlätta att det ges information till väljarkåren om vilka europeiska politiska partier de nationella politiska partierna är knutna till. För att valen till Europaparlamentet ska bli ännu öppnare, samtidigt som man ökar ansvarigheten för de politiska partier som deltar i valen till Europaparlamentet och stärker väljarnas förtroende för denna valprocess, bör de nationella partierna innan val hålls göra det allmänt känt vilket europeiskt parti de är knutna till. Förutom vissa partihändelser, såsom partikongresser, är det de nationella partiernas valkampanjer som är den lämpligaste och effektivaste kanalen för att göra denna anknytning känd och en kanal som även ger stor synlighet.
- (12) I enlighet med Europaparlamentets och rådets beslut 1093/2012/EU⁴ av den 21 november 2012 har 2013 utsetts till Europaåret för medborgarna. En ytterligare förstärkning av medborgarnas inflytande vid valen till Europaparlamentet blir ett viktigt steg detta år.
- (13) Sedan Lissabonfördraget väljs kommissionens ordförande av Europaparlamentet, i enlighet med det förfarande som anges i artikel 17.7 i fördraget om Europeiska unionen, och med beaktande av de arrangemang som avses i förklaring nr 11 i Lissabonfördraget. Enligt dessa förfaranden ska valet av kommissionens ordförande ske med hänsyn tagen till valen till Europaparlamentet och efter ett lämpligt samråd mellan Europeiska rådet och Europaparlamentet. Dessa bestämmelser återspeglar

³ EUT L 297, 15.11.2003, s. 1.

⁴ EUT L 325, 23.11.2012, s. 1.

således Europaparlamentets stärkta roll när det gäller valet av kommissionens ordförande samt vikten av resultaten av valen till Europaparlamentet för denna process.

- (14) I sin resolution av den 22 november 2012 om valet till Europaparlamentet 2014⁵ uppmanar Europaparlamentet de europeiska politiska partierna att nominera kandidater till befattningen som kommissionens ordförande, samtidigt som det konstaterar att det förväntar sig att dessa kandidater ska spela en ledande roll i valkampanjen, särskilt genom att personligen presentera sitt program i alla unionens medlemsstater. I denna resolution understryks dessutom den ökade roll som valen till Europaparlamentet spelar i samband med valet av kommissionens ordförande.
- (15) I sitt meddelande av den 28 november 2012 *En plan för en djupgående och verklig ekonomisk och monetär union – Inledningen till en debatt om Europa* framhåller kommissionen att det faktum att de politiska partierna kommer att nominera kandidater till posten som kommissionsordförande i samband med valet till Europaparlamentet 2014 utgör ett viktigt steg på vägen mot en verklig europeisk sfär.
- (16) Unionsmedborgarna bör därför göras mer medvetna om hur viktig deras röst är när det gäller valet av kommissionsordförande och informeras om vilka kandidater till denna post som de partier som de röstar för i Europaparlamentsvalet stödjer.
- (17) Om de europeiska politiska partierna och de nationella partierna i samband med valen till Europaparlamentet informerar om vilken kandidat de stödjer i valet till posten som kommissionsordförande, och redovisar vilket program denne kandidat har, kommer detta att skapa en konkret och påtaglig koppling mellan medborgarnas individuella röster för ett politiskt parti i valen till Europaparlamentet och den kandidat till posten som kommissionsordförande som stöds av det partiet. Detta skulle leda till ökad legitimitet för kommissionens ordförande, ökad ansvarighet för kommissionen inför Europaparlamentet och den europeiska väljarkåren och, mer allmänt, öka den demokratiska legitimiteten i hela beslutsprocessen i unionen. Sändningar med politiska budskap har till syfte att hjälpa väljarna att göra välgrundade val. Därför är det lämpligt att de nationella politiska partierna använder sig även av denna kanal för att informera om vilken kandidat de stödjer i valet till posten som kommissionsordförande och redovisa denna kandidats program.
- (18) Valen till Europaparlamentet pågår för närvarande under flera dagar, eftersom de hålls på olika dagar i de olika medlemsstaterna. En gemensam europeisk valdag med vallokaler som stänger samtidigt skulle bättre återspegla det faktum att det rör sig om ett val som är gemensamt för alla medborgare inom hela unionen, och därmed också utgör en del av den representativa demokrati som ligger till grund för EU.
- (19) Unionsmedborgare har rösträtt och är valbara vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där de är bosatta, i enlighet med artikel 22.2 i EUF-fördraget som genomförs genom direktiv 93/109/EG av den 6 december 1993 om fastställande av närmare bestämmelser för rösträtt och valbarhet vid val till Europaparlamentet för unionsmedborgare som är bosatta i en medlemsstat där de inte är medborgare⁶.

⁵ Europaparlamentets resolution av den 22 november 2012 om valet till Europaparlamentet 2014 (2012/2829 (RSP)).

⁶ EGT L 329, 30.12.1993, s. 34.

- (20) I direktiv 93/109/EG införs ett system för utbyte av uppgifter som har till syfte att säkra att medborgarna inte röstar eller kandiderar i mer än en medlemsstat i ett och samma val.
- (21) Det framgår av ett antal rapporter från kommissionen om tillämpningen av direktiv 93/109/EG⁷ under årens lopp, nu senast 2010 års rapport om utvärderingen av 2009 års val till Europaparlamentet⁸, har visat att det finns brister i mekanismen för att förhindra dubbel röstning och dubbla kandidaturer. Dessa brister beror i synnerhet på att de personuppgifter som bosättningsstaten anmäler till unionsmedborgarens ursprungsmedlemsstat är otillräckliga. Bristerna beror även på skillnader mellan medlemsstaternas valkalendrar. Detta har lett till att ett stort antal unionsmedborgare som varit registrerade för röstning i sin bosättningsmedlemsstat inte har kunnat identifieras i sin ursprungsmedlemsstat.
- (22) Dessa brister skulle kunna avhjälpas genom åtgärder som grundas på ett omfattande samråd med medlemsstaternas experter och bästa praxis som identifierats i detta sammanhang, vilket skulle få mekanismen att fungera bättre i samband med valet till Europaparlamentet 2014 och minska den administrativa bördan för de nationella myndigheterna.
- (23) Flertalet medlemsstater har redan inrättat en enda kontaktmyndighet för utbyte av uppgifter om väljare och kandidater inom ramen för direktiv 93/109/EG. Mekanismen skulle fungera bättre om alla medlemsstater inrättade en sådan myndighet.
- (24) Hur lång tid före valet röstlängden tas fram varierar kraftigt mellan medlemsstaterna; det kan röra sig om allt från två månader till fem dagar före valdagen. Mekanismen skulle fungera bättre om medlemsstaterna, med hänsyn tagen till tidsplanen för valprocessen i övriga medlemsstater, sände väljaruppgifterna vid en tidpunkt då det fortfarande är möjligt att vidta nödvändiga åtgärder enligt de nationella arrangemangen i respektive ursprungsmedlemsstat. Dessutom skulle flera andra tekniska aspekter av uppgiftsöverföringen kunna förbättras för att få mekanismen att fungera bättre. Det rör sig bl.a. om bruket av ett gemensamt elektroniskt format, en gemensam teckenuppsättning, sändningsteknik och den krypteringsmetod som används för att säkra ett tillräckligt skydd av personuppgifter.
- (25) Genom att bosättningsmedlemsstaten utöver de personuppgifter som de är skyldiga att anmäla även lämnar vissa ytterligare personuppgifter för väljarna som inte uttryckligen krävs i enlighet med direktiv 93/109/EG, blir det enklare för ursprungsmedlemsstaterna att identifiera sina medborgare i röstlängden. Vilka personuppgifter som behövs för att mekanismen ska fungera väl kan variera mellan medlemsstaterna.
- (26) All behandling av personuppgifter inom ramen för mekanismen för uppgiftsutbyte bör ske i överensstämmelse med den nationella lagstiftningen för genomförandet av direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter⁹.

⁷ KOM(97) 731 slutlig, KOM(2000) 843 slutlig, KOM(2006) 790 slutlig.

⁸ KOM(2010) 605 slutlig.

⁹ EGT L 281, 23.11.1995, s. 31.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS FÖLJANDE.

ETT DEMOKRATISKT GENOMFÖRANDE AV VALEN

Att uppmuntra och underlätta information till väljarna om vilka europeiska politiska partier de nationella partierna är knutna till

1. Medlemsstaterna bör uppmuntra och underlätta information till väljarna om vilka europeiska politiska partier som de nationella partierna är knutna till, både före och under valen till Europaparlamentet, bland annat genom att tillåta, och uppmuntra till, att denna anknytning anges på röstsedlarna för valen till Europaparlamentet.

Att informera väljarna om vilka europeiska politiska partier de nationella partierna är knutna till

2. De nationella politiska partier som deltar i valen till Europaparlamentet bör göra det allmänt känt före dessa val vilket europeisk politiskt parti de är knutna till. De nationella politiska partierna bör i allt sitt kampanjmaterial, information och sändningar med politiskt budskap tydligt låta det framgå vilket europeiskt politiskt parti de har anknytning till.

Stöd till en kandidat till posten som ordförande för Europeiska kommissionen

3. De europeiska och nationella politiska partierna bör redan före ett val till Europaparlamentet göra det känt vilken kandidat de stödjer till posten som ordförande för Europeiska kommissionen samt vilket program denna kandidat har.

De nationella politiska partierna bör se till att de i sina sändningar med ett politiskt budskap i samband med valen till Europaparlamentet även informerar medborgarna om vilken kandidat de stödjer till posten som ordförande för Europeiska kommissionens ordförande och redovisar vilket program denne kandidat har.

Gemensam valdag

4. Medlemsstaterna bör komma överens om en gemensam valdag för valen till Europaparlamentet och om en gemensam tidpunkt för stängning av vallokalerna.

ETT EFFEKTIVT GENOMFÖRANDE AV VALEN

Enda kontaktmyndighet

5. Medlemsstaterna bör inrätta en enda kontaktmyndighet som ska ansvara för utbytet av uppgifter om väljare i enlighet med artikel 13 i direktiv 93/109/EG.

Överföring av uppgifter

6. Medlemsstaterna bör, så långt möjligt, ta hänsyn till varandras valarrangemang så att bosättningsmedlemsstaten sänder väljaruppgifterna i tid för att respektive ursprungsmedlemsstat ska hinna vidta nödvändiga åtgärder.

Ytterligare uppgifter för att underlätta identifieringen

7. Bosättningsstaten uppmanas att utöver de personuppgifter som de är skyldiga att anmäla i enlighet med artikel 9 i direktiv 93/109/EG även lämna alla övriga relevanta personuppgifter för väljarna som myndigheterna i deras ursprungsmedlemsstat kan behöva för att identifiera dem.

Tekniska medel för en säker och effektiv överföring av uppgifter

8. För utbytet av uppgifter i enlighet med artikel 13 i direktiv 93/109/EG bör medlemsstaterna använda enhetliga och säkra elektroniska medel, vilka finns angivna i bilagan. Medlemsstaterna bör överföra uppgifterna i ett enda paket per ursprungsmedlemsstat och om nödvändigt komplettera detta med en ytterligare överföring vid ett senare tillfälle för att ta hänsyn till uppdateringar.

Denna rekommendation riktar sig till medlemsstaterna och till europeiska och nationella politiska partier.

Utfärdat i Strasbourg den 12.3.2013

*På kommissionens vägnar
Viviane Reding
Vice ordförande*

BILAGA

Detaljerade tekniska bestämmelser för genomförandet av artikel 13 i direktiv 93/109/EG

1. För utbytet av uppgifter i enlighet med artikel 13 i direktiv 93/109/EG bör medlemsstaterna använda XML (*Extensible Markup Language*) som format för datafilerna. Dessa XML-filer bör översändas på elektronisk väg på ett säkert sätt.
2. Medlemsstaterna bör använda UTF-8 (åtta bitars *Universal Character Set* transformationsformat) för att registrera och överföra väljaruppgifter inom mekanismen för informationsutbyte.
3. Medlemsstaterna bör använda den W3C:s XML-krypteringsspecifikation (*W3C XML Encryption Syntax and Processing recommendation*), som bl.a. omfattar utbyte av en publik och en privat nyckel, i syfte att garantera ett tillräcklig skyddsnivå för de personuppgifter som överförs.

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 8 mars 2013 (12.3)
(OR. en)**

7279/13

**PE 122
INST 119**

I-PUNKTSNOT

från:	Generalsekretariatet
till:	Ständiga representanternas kommitté (Coreper II)
Ärende:	Utkast till rådets beslut om fastställande av perioden för det åttonde allmänna direkta valet av ledamöter av Europaparlamentet – Hörande av Europaparlamentet

1. I enlighet med artikel 11.2 första stycket i akten av den 20 september 1976 om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet¹, bör 2014 års val till Europaparlamentet äga rum den 5–8 juni 2014. Om det visar sig vara omöjligt att hålla valen under den perioden ska rådet, i enlighet med artikel 11.2 andra stycket i denna akt, minst ett år före utgången av femårsperioden, med enhällighet och efter att ha hört Europaparlamentet fastställa en annan valperiod som inte får infalla mer än två månader före eller en månad efter den sedvanliga perioden.
2. På begäran av en delegation diskuterade arbetsgruppen för allmänna frågor under ett flertal möten frågan om datum för 2014 års val till Europaparlamentet. Efter dessa diskussioner enades delegationerna, i avvaktan på samråd med Europaparlamentet, om att avvika från de sedvanliga datumen och hålla nästa val till Europaparlamentet den 22 till 25 maj 2014.

¹ EGT L 278, 8.10.1976, s. 5. Ändrad genom rådets beslut 2002/772/EG, Euratom (EGT L 283, 21.10.2002, s. 1).

3. Utkastet till rådets beslut om fastställande av perioden för det åttonde allmänna direkta valet av ledamöter av Europaparlamentet, till den 22–25 maj 2014 återfinns i bilagan till denna not.
 4. Coreper uppmanas att godkänna utkastet till beslut i bilagan till denna not som ska ligga till grund för rådets beslut genom förenklat skriftligt förfarande (artikel 12.2 c i rådets arbetsordning) om att höra Europaparlamentet.
-

Utkast till
RÅDETS BESLUT nr .../2013/EU, Euratom
av den [...]
om fastställande av perioden för det åttonde allmänna direkta valet av ledamöter av
Europaparlamentet

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT,

med beaktande av akten av den 20 september 1976 om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet², särskilt artikel 11.2 andra stycket,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande³, och

av följande skäl:

- (1) Genom beslut 78/639/Euratom, EKSG, EEG av den 25 juli 1978 om fastställande av perioden för det första allmänna direkta valet av ledamöter av Europaparlamentet⁴, fastställde rådet att det första valet skulle äga rum den 7–10 juni 1979.
- (2) Det visar sig vara omöjligt att hålla det åttonde valet under motsvarande period 2014.
- (3) En annan period för valet bör därför fastställas.

² EGT L 278, 8.10.1976, s. 1.

³ Hänvisning ska läggas till.

⁴ EGT L 205, 29.7.1978, s. 75.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Den period som avses i artikel 10.1 i akten av den 20 september 1976 om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet ska för det åttonde valet vara den 22–25 maj 2014.

Artikel 2

Detta beslut träder i kraft samma dag som det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den [...]

På rådets vägnar
Ordförande

Strasbourg, 12.3.2013
COM(2013) 126 final

**COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN
PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL
COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS**

**Preparing for the 2014 European elections: further enhancing their democratic and
efficient conduct**

**COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN
PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL
COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS**

**Preparing for the 2014 European elections: further enhancing their democratic and
efficient conduct**

1. INTRODUCTION

The 2014 European elections will be the first since the Lisbon Treaty entered into force. They will be all the more important as the European Union is taking major steps towards genuine Economic and Monetary Union, of which democratic legitimacy is a cornerstone.

The Lisbon Treaty has strengthened the democratic foundations of the Union. It enhances the role of the EU citizen as a political actor in the EU¹ by establishing a solid link between citizens, the exercise of their political rights and the democratic life of the Union². The role of the European Parliament as the representative democratic assembly of the Union has been underscored by the Lisbon Treaty. In addition, by introducing the citizens' initiative, the Lisbon Treaty enables EU citizens to participate more directly and fully in the democratic life of the Union³.

The European Commission is committed to fully exploiting existing Lisbon provisions to further enhance transparency and the European dimension of the European elections, thereby reinforcing the democratic legitimacy of the EU decision-making process and bringing the system closer to Union citizens. This is particularly relevant in view of the actions required at EU level to address the financial and sovereign debt crisis. This can also act as a stepping stone towards further Treaty reforms to enhance the European Union's basis as a democratic organisation.

Citizens are directly represented at Union level in the European Parliament⁴. The citizens' perspective is further affirmed in the new definition of members of the European Parliament as 'representatives of the Union's citizens'⁵ and not simply as 'representatives of the peoples of the States brought together in the Community'⁶. In the same vein, the Lisbon Treaty grants enhanced powers to the European Parliament, consolidating its role as full co-legislator alongside the Council. The European Parliament now decides on the vast majority of EU legislation and has power over the entire EU budget on an equal footing with the Council, while its consent is required for the adoption of Multiannual Financial Frameworks.

¹ According to Article 10(3) of the Treaty on the European Union (TEU) 'Every citizen shall have the right to participate in the democratic life of the Union. Decisions shall be taken as openly and as closely as possible to the citizen.'

² Title II TEU integrates EU citizenship in the provisions on democratic principles (Article 9 TEU) and strengthens the link between citizenship and democracy (Articles 10 and 11 TEU).

³ Article 11(4) TEU stipulates that 'not less than one million citizens who are nationals of a significant number of Member States may take the initiative of inviting the Commission, within the framework of its powers, to submit any appropriate proposal on matters where citizens consider that a legal act of the Union is required for the purpose of implementing the Treaties'.

⁴ Article 10(2) TEU.

⁵ Article 14(2) TEU.

⁶ Article 189 of the Treaty Establishing the European Community.

In its 2010 report evaluating the 2009 European elections⁷, the Commission assessed the implementation of EU law, as well as citizens' participation and awareness about the elections and their associated rights. The 2010 EU Citizenship report '*Dismantling obstacles to EU citizens' rights*'⁸ stressed the need to raise EU citizens' awareness of the European elections, about their rights, and the impact of EU policies on their daily lives. It also highlighted the need to address shortcomings in applying the common democratic principles of the European elections and to remove obstacles citizens face in exercising their electoral rights effectively.

In view of the reinforced role and powers of the European Parliament, it is essential to enhance and to give more prominence to the process for electing its Members.

Calling for the completion of a deep and genuine economic union, based on a political union, the President of the European Commission, José Manuel Barroso, stressed in his 'State of the Union 2012' address⁹ that 'the credibility and sustainability of the Economic and Monetary Union depends on the institutions and the political construct behind it. This is why the Economic and Monetary Union raises the question of a political union and the European democracy that must underpin it'. With a political union as a horizon, President Barroso announced the Commission's commitment to take concrete steps towards developing a European public space as well as to put forward further ideas on how to make the European Union more open and democratic in time for a debate before the European elections in 2014.

In its Communication of 28 November 2012 '*A blueprint for a deep and genuine economic and monetary union — Launching a European Debate*'¹⁰ the Commission proposed 'reinforced democratic legitimacy and accountability' as a necessary part of any European Union reform. As further underlined in the Report '*Towards a Genuine Economic and Monetary Union*' prepared by the President of the European Council in close cooperation with the Presidents of the Commission, the Eurogroup and the European Central Bank¹¹, democratic legitimacy and accountability are essential for a genuine Economic and Monetary Union.

Across Europe, a political dialogue on the future of Europe is taking place at all levels. This includes a series of citizens' dialogues between European and national politicians and citizens as part of the European Year of Citizens¹². Many of the ideas raised in the process have emerged because of the need for a stronger link between the EU and its citizens.

Integration and legitimacy have to advance in parallel. More democracy is the corollary of the greater institutional integration needed to enable the European Union to rise to current global challenges. In this respect, there is a pressing need to strengthen links between EU citizens and the democratic process of the Union.

Delivering on President Barroso's commitment to deepen, as a first concrete step, the pan-European debate and strengthen the European dimension of the European elections, this Communication outlines the Commission's initiatives to facilitate citizens' participation in the 2014 European elections and to safeguard the respect of the democratic principles of these

⁷ COM(2010) 605 final — Report on the election of Members of the European Parliament (1976 Act as amended by Decision 2002/772/EC, Euratom) and on the participation of European Union citizens in elections for the European Parliament in the Member State of residence (Directive 93/109/EC).

⁸ COM(2010) 603 final.

⁹ 12 September 2012, Plenary Session of the European Parliament, Strasbourg, available at <http://ec.europa.eu/soteu2012/>.

¹⁰ COM(2012) 777 final/2.

¹¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134069.pdf.

¹² http://ec.europa.eu/european-debate/index_en.htm.

elections. This Communication is accompanied by a Recommendation intended to enhance the democratic and efficient conduct of the European elections¹³.

2. FURTHER ENHANCING THE DEMOCRATIC CONDUCT OF THE EUROPEAN ELECTIONS

Overall, EU citizens are aware of the importance of European elections as a means of taking part in the democratic life of the Union. However, they are not aware of the effect these elections have on their daily lives, nor of the political choices available to them, and this has a negative impact on turnout in European elections.

- *Almost 6 out of 10 EU citizens believe that voting in European elections is the best way of ensuring that their voice is heard by EU decision-makers¹⁴.*
- *More than 7 out of 10 EU citizens believe that if political parties displayed in all campaign materials to which European political party they are affiliated, voter turnout would be higher¹⁵.*
- *More than 8 out of 10 EU citizens say that receiving more information on the programmes and objectives of candidates and parties in the European Parliament, on the impact of the EU on their lives and on the elections themselves would boost their motivation to vote in European elections¹⁶.*
- *6 out of 10 EU citizens responding to a public consultation would be motivated to vote by a political programme that would improve their daily lives — followed by a programme for strengthening the EU economy and a programme for overcoming social disparities in the EU¹⁷.*

The above surveys show EU citizens are clearly interested in being offered a choice between meaningful political options on European issues with a direct impact on their lives. To this extent, it appears that the dominance of national topics that overshadow issues of EU relevance negatively affects voter turnout in European elections. As highlighted by President Barroso in his ‘State of the Union 2012’ address, the political debate is all too often cast as if it were just between national parties. As a result, there is very often a real disconnect between political parties at national level and European political parties.

To better communicate the connection between political processes at national and EU level, it is essential to make the links between the main actors involved more visible to citizens. Strengthening the European political parties and increasing their visibility is a means to achieve this directly.

European political parties, as transnational actors with a key role in articulating the voices of citizens at European level, are best placed to bridge the divide between EU politics and citizens. The Lisbon Treaty gives European political parties a key role in this, assigning them the mission to ‘contribute to forming European political awareness and to expressing the will of citizens of the Union’¹⁸.

¹³ C (2013)1303 final.

¹⁴ European Parliament Eurobarometer EB/EP 77.4, ‘Two years to go to the 2014 European elections’ Brussels, 20 August 2012.

¹⁵ Flash Eurobarometer 364 on electoral rights of EU citizens, Fieldwork in November 2012.

¹⁶ Idem.

¹⁷ Public consultation ‘EU citizens — your rights, your future’ launched by the Commission between May and September 2012 on the 2013 EU citizenship report.

¹⁸ Article 10(4) TEU and Article 12(2) of the Charter of Fundamental Rights of the European Union.

To enable European political parties to fully accomplish their mission, the Commission has adopted a proposal for a Regulation on the statute and funding of European political parties and European political foundations¹⁹. The proposal aims to ensure that European political parties benefit from a more visible status and a more flexible, transparent and efficient framework for their funding.

This proposal also requires pan-European political parties to take all appropriate measures to inform EU citizens of the affiliation of national political parties and their candidates to European political parties²⁰ during elections.

To further underline the link between pan-European and national parties, the Commission is recommending that national parties also make clear their affiliation to pan-European political parties.

Creating a visible link between the national parties for which EU citizens cast their votes and the European political parties to which the national parties are affiliated would have an important impact on the transparency of decision-making in the EU. Increasing the visibility of European political parties during the whole electoral process, from the campaign to the casting of ballots, would increase the accountability of the political parties taking part in the European electoral process and improve the trust of voters in this process. It would make citizens more aware of the European repercussion of a vote cast for a national party.

It is important that Member States encourage and facilitate in their electoral system the provision of information to the electorate on affiliations between national parties and the European political parties. At the same time, national political parties participating in European elections should make publicly known their affiliation to European political parties ahead of the elections.

Elections to the European Parliament currently take place on different days in different Member States. This entrenches the perception that European elections are primarily national elections and limits the impression that European elections are a common endeavour. A European voting day with polling stations closing at the same time would better reflect common participation by citizens across the Union, as part of the representative democracy on which the EU is founded.

Member States should agree on a common day for elections to the European Parliament, with polling stations closing at the same time.

3. A STRONGER LINK BETWEEN THE VOTES OF EU CITIZENS AND THE ELECTION OF THE PRESIDENT OF THE COMMISSION

The Lisbon Treaty strengthens the European Parliament's role and responsibility in relation to the Commission: the European Parliament elects the President of the Commission, on the basis of a proposal by the European Council, which must take into account the results of European elections²¹.

¹⁹ COM(2012) 499 final.

²⁰ See Article 17(3) of the Proposal for a Regulation.

²¹ According to Article 17(7) TEU: *'Taking into account the elections to the European Parliament and after having held the appropriate consultations, the European Council, acting by a qualified majority, shall propose to the European Parliament a candidate for President of the Commission. This candidate shall be elected by the European Parliament by a majority of its component members.'* Declaration no 11, on Article 17(6) and (7) of the Treaty on the European Union, indicates that the European Parliament and the European Council are jointly responsible for the smooth running of the process

The President of the Commission is the figurehead of the EU's executive, and should be chosen according to a clear process. Each political party should make known its candidate for President of the Commission during the election process.

In accordance with the Treaty, the outcome of the European elections should play a key role in determining which candidate becomes President of the Commission²².

1 out of 2 EU citizens would feel more inclined to vote in the 2014 European elections if each of the major European political alliances put forward a candidate for the function of President of the European Commission, on the basis of a common programme²³.

As stressed by President Barroso in his 'State of the Union 2012' address, 'an important means to deepen the pan-European political debate would be the presentation by European political parties of their candidate for the post of Commission President at the European Parliament elections already in 2014 [...] This would be a decisive step to make the possibility of a European choice offered by these elections even clearer.'

The Parliament's resolution of 22 November 2012 on the 2014 elections to the European Parliament²⁴ urged European political parties to nominate candidates for the Presidency of the Commission, noting that it expected those candidates to play a leading role in the parliamentary electoral campaign, in particular by personally presenting their programme in all Member States of the Union. The European Parliament further stressed the importance of reinforcing the political legitimacy of both Parliament and Commission by connecting their respective elections more directly to the choice of the voters.

The Commission's Communication of 28 November 2012 on 'A blueprint for a deep and genuine economic and monetary union — Launching a European Debate'²⁵ highlighted the nomination of candidates for the office of Commission President by political parties in the context of the European elections of 2014 as one of the steps of significant importance that can be taken to foster the emergence of a genuine European political sphere.

If European political parties and national political parties make known their nominations for the function of President of the Commission and the candidate's programme in the context of the European elections, this will make concrete and visible the link between the individual vote of the EU citizens for a candidate for membership of the European Parliament and the candidate for President of the Commission supported by the party of the candidate MEP.

This would help EU citizens to better understand which candidate for President of the Commission their vote will ultimately support. It would increase the legitimacy of the President of the Commission and more generally, the democratic legitimacy of the whole EU decision-making process. It could also contribute to raising the turnout for European elections by strengthening the link between the election of the representatives of the citizens with the selection and election process of the head of the European executive. In the United States of America, when elections to Congress take place in the same year as the Presidential election,

leading to the election of the President of the Commission and provides indications about the necessary consultations in this framework.

²² See footnote 21.

²³ Eurobarometer survey EB/EP 77.4, of 20 August 2012, cited above.

²⁴ European Parliament resolution of 22 November 2012 on the elections to the European Parliament in 2014(2012/2829(RSP))

²⁵ COM(2012) 777 final/2.

more people turn out to vote than in mid-term years, when only about 40 % of voters go to the polls.

Political broadcasts serve the purpose of allowing the electorate to make informed choices. National political parties should use this means to provide the information about their candidates and programmes, in an environment promoting media pluralism and an open democratic debate, taking into account Article 11 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union.

4. FURTHER ENHANCING THE EFFICIENT CONDUCT OF THE EUROPEAN ELECTIONS WHILE REDUCING THE ADMINISTRATIVE BURDEN FOR MEMBER STATES

EU law grants EU citizens living in a Member State other than their own the right to vote and to stand as candidates in European elections under the same conditions as nationals of that State²⁶.

To safeguard the legitimacy of the European elections, Directive 93/109/EC provides for procedures ensuring that EU citizens can neither vote nor stand as candidates both in their Member State of origin and in their country of residence in the same elections²⁷.

The Commission report on the 2009 European elections²⁸ pointed to problems in the functioning of these procedures. As also indicated in the 2010 EU Citizenship report²⁹, these procedures can often result in an excessive burden for national administrations, disproportionate to the actual extent of the problem of multiple voting and multiple candidacies. The Commission therefore announced its intention to improve these procedures (action 19 of the 2010 EU Citizenship report).

Drawing on consultations with electoral experts from Member States, the Commission prepared recommendations to the national electoral authorities on different aspects of the mechanism to prevent multiple voting. The recommendations simplify the mechanism and make it more effective in preventing abuses.

The Recommendation, adopted together with the present Communication, recommends to Member States, in particular:

- to set up one single contact authority in each Member State for a smoother exchange of data with other Member States;
- to take into account the different electoral calendars of the Member States when exchanging data;
- to provide additional personal data which may be necessary for more efficient identification of EU voters registered on the electoral rolls of their Member State of residence.

²⁶ Article 22(2) TFEU and Directive 93/109/EC of 6 December 1993 laying down detailed arrangements for the exercise of the right to vote and stand as a candidate in elections to the European Parliament for citizens of the Union residing in a Member State of which they are not nationals (OJ L 329, 30.12.1993, p. 34).

²⁷ The mechanism consists in exchanges of data between the Member States on EU citizens registered to vote or stand as candidates in their Member State of residence. On the basis of data sent by the Member State of residence, the Member State of origin must remove from its electoral rolls the citizens concerned (or prevent them by other means from casting their vote or standing as candidates).

²⁸ COM(2010) 605 final.

²⁹ COM(2010) 603 final.

These recommendations, issued well ahead of the next European elections, can therefore contribute to substantially improving the functioning of the mechanism for preventing abuses, making it more efficient and reducing the administrative burden.

5. REMOVING THE OBSTACLES TO EU CITIZENS' VOTING RIGHTS AND ENSURING THE RESPECT OF THE COMMON EU PRINCIPLES

5.1. Enforcing the electoral rights of EU citizens residing in a Member State other than their own

In the 2010 EU Citizenship report³⁰, the Commission stressed the need to ensure that the voting rights of EU citizens residing in a Member State other than their own are fully enforced across the EU (action 18).

The Commission noted that some Member States require EU citizens from other Member States to fulfil conditions for electoral registration beyond those set out in Directive 93/109/EC on the exercise of the right to vote and to stand as a candidate in elections to the European Parliament. Such additional conditions include, for example, possessing a national identity card and the obligation to renew registration for each European election. The Commission also noted that some Member States appear not to inform EU citizens from other Member States adequately about their right to take part in European elections.

As a follow-up to the 2010 EU Citizenship report, the Commission pursued a dialogue with the Member States concerned to ensure that EU citizens residing in a Member State other than their own can participate in the European elections under the same conditions as national citizens, in line with EU law.

As a result of this dialogue, a number of Member States amended their legislation or announced amendments intended to bring their legislation into compliance with the requirements of EU law³¹. The Commission is pursuing contacts with these Member States to ensure that the electoral rights of EU citizens are fully effective across the EU, including by launching infringement proceedings under Article 258 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) where appropriate.

5.2. Ensuring respect for the common principles of the European elections

When organising European elections, all Member States must respect certain common principles: elections shall be free, secret and by direct universal suffrage.³² These principles set out in EU law prohibit *inter alia* the publication of results in one Member State before the polls close in all Member States. The aim is to avoid EU voters being influenced by results in Member States where polling has already finished, and thus to safeguard a core element of the principle of free suffrage.

³⁰ COM(2010) 603 final.

³¹ Cyprus, Poland and Romania adopted new legislation; The Czech Republic, Hungary, Lithuania, Slovakia and Slovenia announced amendments of their legislation due to enter into force in time for the 2014 European elections; Bulgaria and Malta have recently adopted new legislation which is currently under analysis; Estonia and Latvia provided satisfactory explanations as regards the conformity of its legislation with EU law.

³² The common principles are laid down in the Act of 1976 on the election of the members of the European Parliament by direct universal suffrage, which is annexed to Decision 76/787/ECSC, EEC, Euratom of 20 September 1976 and was last amended by Council Decision 2002/772/EC, Euratom (OJ L 283, 21.10.2002, p. 1).

As announced in the 2010 EU Citizenship report (action 17), the Commission has taken action to ensure that this democratic principle is respected across the EU in the next European elections. As a result, Member States have taken the measures necessary to remedy the problems identified³³.

The Commission will closely monitor implementation of measures in the 2014 European elections to ensure they are adequate and that the official publication of electoral results takes place in full compliance with this fundamental democratic principle.

5.3. Granting a derogation under Article 22(2) TFEU

Article 22(2) TFEU stipulates that EU citizens residing in a Member State other than their own have the right to participate in the European elections under the same conditions as nationals of that Member State. It also allows for derogations to this rule, where this is justified by a situation specific to a Member State.

Such a derogation is laid down in detail in Article 14(1) of Directive 93/109/EC. It allows Member States to require both voters and candidates to have completed a minimum period of residence if the proportion of residents of voting age who are nationals of other Member States exceeds 20 % of the total electorate.

Luxembourg is the only Member State which qualifies for the derogation. It has availed itself of this derogation in past elections by restricting the right to vote and to stand as candidates to non-national EU citizens who have had their legal domicile in Luxembourg and have resided there for at least two and five years respectively before registration.

According to information Luxembourg provided to the Commission on 31 August 2012, the total number of EU citizens of voting age residing in Luxembourg is 383.485, while the number of non-national EU citizens of voting age residing there is 151.126. It follows that the proportion of non-nationals is 39.41 %, exceeding the 20 % threshold. It appears therefore that the grounds warranting a derogation pursuant to Article 22(2) TFEU still apply.

6. ENHANCING PARTICIPATION OF NON-NATIONAL EU CANDIDATES IN THE EUROPEAN ELECTIONS: AMENDING DIRECTIVE 93/109/EC

Amongst the different reasons behind low turnout in the European elections, the Commission report on the 2009 European elections pointed out that only a small number of EU citizens residing in a Member State other than their own make use of their right to stand as candidates there. In 2009, only 81 EU citizens stood.

The Commission noted that EU citizens who wish to stand as candidates in European elections in a Member State to which they have moved face costly and burdensome administrative procedures. It announced in the 2010 EU Citizenship report that it would re-launch negotiations on an amendment of Directive 93/109/EC to simplify current procedures for EU citizens to stand as candidates, while safeguarding the legitimacy of the European elections.

Following a relaunching of negotiations by the Commission, on 20 December 2012, the Council adopted Directive 2013/1/EU³⁴, amending Directive 93/109/EC, which provides *inter alia* that candidates no longer have to provide proof that they have not been deprived of their electoral rights in their home Member State. Instead, they will have to make a formal

³³ The Netherlands issued instructions to this effect to municipal authorities.

³⁴ OJ L 26, 26.1.2013, p. 28.

declaration to that effect, to be verified by the electoral authorities in the Member State in which they reside. This simplified procedure will apply in the 2014 European elections.

7. CONCLUSION

This year, 2013, is the European Year of Citizens. It marks the 20th anniversary of the establishment of EU citizenship by the Maastricht Treaty. A broad range of events, conferences and public debates is being organised across Europe at Union, national, regional and local level. These events aim to raise EU citizens' awareness about their rights under EU law, including their right to participate in the democratic life of the Union and to encourage their active participation in civic fora on EU policies and issues.

The European Year of Citizens provides a timely opportunity primarily to listen to the concerns of European citizens, but also to raise awareness about the tangible impact of EU policies on their lives, to highlight the significance of their contribution in shaping the EU and to engage with them in political debates on European issues. The European Year of Citizens is an opportunity for citizens of the Union to make their voices heard. The prime occasion for this purpose are the European Parliament elections.

In view of the European elections of 2014, the Commission believes that:

- voters should be informed of the affiliation between national parties and European political parties before and during elections to the European Parliament;
- Member States should agree on a common day for the elections of the European Parliament, with polling stations closing at the same time;
- each European political party should nominate its candidate for President of the European Commission;
- national parties should ensure that their political broadcasts in view of European Parliament elections inform citizens about the candidate they support for President of the European Commission and the candidate's programme.

The Commission believes that these practical recommendations, evolutionary but not revolutionary, can be implemented in time for the European Parliament elections of 2014. They will contribute to sparking a European debate and to forging a European public space. They will help to put Europe at the heart of national debates across the EU. This will provide a platform for the next steps of European integration.

Strasbourg, 12.3.2013
COM(2013) 126 final

**COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN
PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL
COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS**

**Preparing for the 2014 European elections: further enhancing their democratic and
efficient conduct**

COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS

Preparing for the 2014 European elections: further enhancing their democratic and efficient conduct

1. INTRODUCTION

The 2014 European elections will be the first since the Lisbon Treaty entered into force. They will be all the more important as the European Union is taking major steps towards genuine Economic and Monetary Union, of which democratic legitimacy is a cornerstone.

The Lisbon Treaty has strengthened the democratic foundations of the Union. It enhances the role of the EU citizen as a political actor in the EU¹ by establishing a solid link between citizens, the exercise of their political rights and the democratic life of the Union². The role of the European Parliament as the representative democratic assembly of the Union has been underscored by the Lisbon Treaty. In addition, by introducing the citizens' initiative, the Lisbon Treaty enables EU citizens to participate more directly and fully in the democratic life of the Union³.

The European Commission is committed to fully exploiting existing Lisbon provisions to further enhance transparency and the European dimension of the European elections, thereby reinforcing the democratic legitimacy of the EU decision-making process and bringing the system closer to Union citizens. This is particularly relevant in view of the actions required at EU level to address the financial and sovereign debt crisis. This can also act as a stepping stone towards further Treaty reforms to enhance the European Union's basis as a democratic organisation.

Citizens are directly represented at Union level in the European Parliament⁴. The citizens' perspective is further affirmed in the new definition of members of the European Parliament as 'representatives of the Union's citizens'⁵ and not simply as 'representatives of the peoples of the States brought together in the Community'⁶. In the same vein, the Lisbon Treaty grants enhanced powers to the European Parliament, consolidating its role as full co-legislator alongside the Council. The European Parliament now decides on the vast majority of EU legislation and has power over the entire EU budget on an equal footing with the Council, while its consent is required for the adoption of Multiannual Financial Frameworks.

¹ According to Article 10(3) of the Treaty on the European Union (TEU) 'Every citizen shall have the right to participate in the democratic life of the Union. Decisions shall be taken as openly and as closely as possible to the citizen.'

² Title II TEU integrates EU citizenship in the provisions on democratic principles (Article 9 TEU) and strengthens the link between citizenship and democracy (Articles 10 and 11 TEU).

³ Article 11(4) TEU stipulates that 'not less than one million citizens who are nationals of a significant number of Member States may take the initiative of inviting the Commission, within the framework of its powers, to submit any appropriate proposal on matters where citizens consider that a legal act of the Union is required for the purpose of implementing the Treaties'.

⁴ Article 10(2) TEU.

⁵ Article 14(2) TEU.

⁶ Article 189 of the Treaty Establishing the European Community.

In its 2010 report evaluating the 2009 European elections⁷, the Commission assessed the implementation of EU law, as well as citizens' participation and awareness about the elections and their associated rights. The 2010 EU Citizenship report '*Dismantling obstacles to EU citizens' rights*'⁸ stressed the need to raise EU citizens' awareness of the European elections, about their rights, and the impact of EU policies on their daily lives. It also highlighted the need to address shortcomings in applying the common democratic principles of the European elections and to remove obstacles citizens face in exercising their electoral rights effectively.

In view of the reinforced role and powers of the European Parliament, it is essential to enhance and to give more prominence to the process for electing its Members.

Calling for the completion of a deep and genuine economic union, based on a political union, the President of the European Commission, José Manuel Barroso, stressed in his 'State of the Union 2012' address⁹ that 'the credibility and sustainability of the Economic and Monetary Union depends on the institutions and the political construct behind it. This is why the Economic and Monetary Union raises the question of a political union and the European democracy that must underpin it'. With a political union as a horizon, President Barroso announced the Commission's commitment to take concrete steps towards developing a European public space as well as to put forward further ideas on how to make the European Union more open and democratic in time for a debate before the European elections in 2014.

In its Communication of 28 November 2012 '*A blueprint for a deep and genuine economic and monetary union — Launching a European Debate*'¹⁰ the Commission proposed 'reinforced democratic legitimacy and accountability' as a necessary part of any European Union reform. As further underlined in the Report '*Towards a Genuine Economic and Monetary Union*' prepared by the President of the European Council in close cooperation with the Presidents of the Commission, the Eurogroup and the European Central Bank¹¹, democratic legitimacy and accountability are essential for a genuine Economic and Monetary Union.

Across Europe, a political dialogue on the future of Europe is taking place at all levels. This includes a series of citizens' dialogues between European and national politicians and citizens as part of the European Year of Citizens¹². Many of the ideas raised in the process have emerged because of the need for a stronger link between the EU and its citizens.

Integration and legitimacy have to advance in parallel. More democracy is the corollary of the greater institutional integration needed to enable the European Union to rise to current global challenges. In this respect, there is a pressing need to strengthen links between EU citizens and the democratic process of the Union.

Delivering on President Barroso's commitment to deepen, as a first concrete step, the pan-European debate and strengthen the European dimension of the European elections, this Communication outlines the Commission's initiatives to facilitate citizens' participation in the 2014 European elections and to safeguard the respect of the democratic principles of these

⁷ COM(2010) 605 final — Report on the election of Members of the European Parliament (1976 Act as amended by Decision 2002/772/EC, Euratom) and on the participation of European Union citizens in elections for the European Parliament in the Member State of residence (Directive 93/109/EC).

⁸ COM(2010) 603 final.

⁹ 12 September 2012, Plenary Session of the European Parliament, Strasbourg, available at <http://ec.europa.eu/soteu2012/>.

¹⁰ COM(2012) 777 final/2.

¹¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134069.pdf.

¹² http://ec.europa.eu/european-debate/index_en.htm.

elections. This Communication is accompanied by a Recommendation intended to enhance the democratic and efficient conduct of the European elections¹³.

2. FURTHER ENHANCING THE DEMOCRATIC CONDUCT OF THE EUROPEAN ELECTIONS

Overall, EU citizens are aware of the importance of European elections as a means of taking part in the democratic life of the Union. However, they are not aware of the effect these elections have on their daily lives, nor of the political choices available to them, and this has a negative impact on turnout in European elections.

- *Almost 6 out of 10 EU citizens believe that voting in European elections is the best way of ensuring that their voice is heard by EU decision-makers¹⁴.*
- *More than 7 out of 10 EU citizens believe that if political parties displayed in all campaign materials to which European political party they are affiliated, voter turnout would be higher¹⁵.*
- *More than 8 out of 10 EU citizens say that receiving more information on the programmes and objectives of candidates and parties in the European Parliament, on the impact of the EU on their lives and on the elections themselves would boost their motivation to vote in European elections¹⁶.*
- *6 out of 10 EU citizens responding to a public consultation would be motivated to vote by a political programme that would improve their daily lives — followed by a programme for strengthening the EU economy and a programme for overcoming social disparities in the EU¹⁷.*

The above surveys show EU citizens are clearly interested in being offered a choice between meaningful political options on European issues with a direct impact on their lives. To this extent, it appears that the dominance of national topics that overshadow issues of EU relevance negatively affects voter turnout in European elections. As highlighted by President Barroso in his ‘State of the Union 2012’ address, the political debate is all too often cast as if it were just between national parties. As a result, there is very often a real disconnect between political parties at national level and European political parties.

To better communicate the connection between political processes at national and EU level, it is essential to make the links between the main actors involved more visible to citizens. Strengthening the European political parties and increasing their visibility is a means to achieve this directly.

European political parties, as transnational actors with a key role in articulating the voices of citizens at European level, are best placed to bridge the divide between EU politics and citizens. The Lisbon Treaty gives European political parties a key role in this, assigning them the mission to ‘contribute to forming European political awareness and to expressing the will of citizens of the Union’¹⁸.

¹³ C (2013)1303 final.

¹⁴ European Parliament Eurobarometer EB/EP 77.4, ‘Two years to go to the 2014 European elections’ Brussels, 20 August 2012.

¹⁵ Flash Eurobarometer 364 on electoral rights of EU citizens, Fieldwork in November 2012.

¹⁶ Idem.

¹⁷ Public consultation ‘EU citizens — your rights, your future’ launched by the Commission between May and September 2012 on the 2013 EU citizenship report.

¹⁸ Article 10(4) TEU and Article 12(2) of the Charter of Fundamental Rights of the European Union.

To enable European political parties to fully accomplish their mission, the Commission has adopted a proposal for a Regulation on the statute and funding of European political parties and European political foundations¹⁹. The proposal aims to ensure that European political parties benefit from a more visible status and a more flexible, transparent and efficient framework for their funding.

This proposal also requires pan-European political parties to take all appropriate measures to inform EU citizens of the affiliation of national political parties and their candidates to European political parties²⁰ during elections.

To further underline the link between pan-European and national parties, the Commission is recommending that national parties also make clear their affiliation to pan-European political parties.

Creating a visible link between the national parties for which EU citizens cast their votes and the European political parties to which the national parties are affiliated would have an important impact on the transparency of decision-making in the EU. Increasing the visibility of European political parties during the whole electoral process, from the campaign to the casting of ballots, would increase the accountability of the political parties taking part in the European electoral process and improve the trust of voters in this process. It would make citizens more aware of the European repercussion of a vote cast for a national party.

It is important that Member States encourage and facilitate in their electoral system the provision of information to the electorate on affiliations between national parties and the European political parties. At the same time, national political parties participating in European elections should make publicly known their affiliation to European political parties ahead of the elections.

Elections to the European Parliament currently take place on different days in different Member States. This entrenches the perception that European elections are primarily national elections and limits the impression that European elections are a common endeavour. A European voting day with polling stations closing at the same time would better reflect common participation by citizens across the Union, as part of the representative democracy on which the EU is founded.

Member States should agree on a common day for elections to the European Parliament, with polling stations closing at the same time.

3. A STRONGER LINK BETWEEN THE VOTES OF EU CITIZENS AND THE ELECTION OF THE PRESIDENT OF THE COMMISSION

The Lisbon Treaty strengthens the European Parliament's role and responsibility in relation to the Commission: the European Parliament elects the President of the Commission, on the basis of a proposal by the European Council, which must take into account the results of European elections²¹.

¹⁹ COM(2012) 499 final.

²⁰ See Article 17(3) of the Proposal for a Regulation.

²¹ According to Article 17(7) TEU: *'Taking into account the elections to the European Parliament and after having held the appropriate consultations, the European Council, acting by a qualified majority, shall propose to the European Parliament a candidate for President of the Commission. This candidate shall be elected by the European Parliament by a majority of its component members.'* Declaration no 11, on Article 17(6) and (7) of the Treaty on the European Union, indicates that the European Parliament and the European Council are jointly responsible for the smooth running of the process

The President of the Commission is the figurehead of the EU's executive, and should be chosen according to a clear process. Each political party should make known its candidate for President of the Commission during the election process.

In accordance with the Treaty, the outcome of the European elections should play a key role in determining which candidate becomes President of the Commission²².

1 out of 2 EU citizens would feel more inclined to vote in the 2014 European elections if each of the major European political alliances put forward a candidate for the function of President of the European Commission, on the basis of a common programme²³.

As stressed by President Barroso in his 'State of the Union 2012' address, 'an important means to deepen the pan-European political debate would be the presentation by European political parties of their candidate for the post of Commission President at the European Parliament elections already in 2014 [...] This would be a decisive step to make the possibility of a European choice offered by these elections even clearer.'

The Parliament's resolution of 22 November 2012 on the 2014 elections to the European Parliament²⁴ urged European political parties to nominate candidates for the Presidency of the Commission, noting that it expected those candidates to play a leading role in the parliamentary electoral campaign, in particular by personally presenting their programme in all Member States of the Union. The European Parliament further stressed the importance of reinforcing the political legitimacy of both Parliament and Commission by connecting their respective elections more directly to the choice of the voters.

The Commission's Communication of 28 November 2012 on 'A blueprint for a deep and genuine economic and monetary union — Launching a European Debate'²⁵ highlighted the nomination of candidates for the office of Commission President by political parties in the context of the European elections of 2014 as one of the steps of significant importance that can be taken to foster the emergence of a genuine European political sphere.

If European political parties and national political parties make known their nominations for the function of President of the Commission and the candidate's programme in the context of the European elections, this will make concrete and visible the link between the individual vote of the EU citizens for a candidate for membership of the European Parliament and the candidate for President of the Commission supported by the party of the candidate MEP.

This would help EU citizens to better understand which candidate for President of the Commission their vote will ultimately support. It would increase the legitimacy of the President of the Commission and more generally, the democratic legitimacy of the whole EU decision-making process. It could also contribute to raising the turnout for European elections by strengthening the link between the election of the representatives of the citizens with the selection and election process of the head of the European executive. In the United States of America, when elections to Congress take place in the same year as the Presidential election,

leading to the election of the President of the Commission and provides indications about the necessary consultations in this framework.

²² See footnote 21.

²³ Eurobarometer survey EB/EP 77.4, of 20 August 2012, cited above.

²⁴ European Parliament resolution of 22 November 2012 on the elections to the European Parliament in 2014(2012/2829(RSP))

²⁵ COM(2012) 777 final/2.

more people turn out to vote than in mid-term years, when only about 40 % of voters go to the polls.

Political broadcasts serve the purpose of allowing the electorate to make informed choices. National political parties should use this means to provide the information about their candidates and programmes, in an environment promoting media pluralism and an open democratic debate, taking into account Article 11 of the Charter of Fundamental Rights of the European Union.

4. FURTHER ENHANCING THE EFFICIENT CONDUCT OF THE EUROPEAN ELECTIONS WHILE REDUCING THE ADMINISTRATIVE BURDEN FOR MEMBER STATES

EU law grants EU citizens living in a Member State other than their own the right to vote and to stand as candidates in European elections under the same conditions as nationals of that State²⁶.

To safeguard the legitimacy of the European elections, Directive 93/109/EC provides for procedures ensuring that EU citizens can neither vote nor stand as candidates both in their Member State of origin and in their country of residence in the same elections²⁷.

The Commission report on the 2009 European elections²⁸ pointed to problems in the functioning of these procedures. As also indicated in the 2010 EU Citizenship report²⁹, these procedures can often result in an excessive burden for national administrations, disproportionate to the actual extent of the problem of multiple voting and multiple candidacies. The Commission therefore announced its intention to improve these procedures (action 19 of the 2010 EU Citizenship report).

Drawing on consultations with electoral experts from Member States, the Commission prepared recommendations to the national electoral authorities on different aspects of the mechanism to prevent multiple voting. The recommendations simplify the mechanism and make it more effective in preventing abuses.

The Recommendation, adopted together with the present Communication, recommends to Member States, in particular:

- to set up one single contact authority in each Member State for a smoother exchange of data with other Member States;
- to take into account the different electoral calendars of the Member States when exchanging data;
- to provide additional personal data which may be necessary for more efficient identification of EU voters registered on the electoral rolls of their Member State of residence.

²⁶ Article 22(2) TFEU and Directive 93/109/EC of 6 December 1993 laying down detailed arrangements for the exercise of the right to vote and stand as a candidate in elections to the European Parliament for citizens of the Union residing in a Member State of which they are not nationals (OJ L 329, 30.12.1993, p. 34).

²⁷ The mechanism consists in exchanges of data between the Member States on EU citizens registered to vote or stand as candidates in their Member State of residence. On the basis of data sent by the Member State of residence, the Member State of origin must remove from its electoral rolls the citizens concerned (or prevent them by other means from casting their vote or standing as candidates).

²⁸ COM(2010) 605 final.

²⁹ COM(2010) 603 final.

These recommendations, issued well ahead of the next European elections, can therefore contribute to substantially improving the functioning of the mechanism for preventing abuses, making it more efficient and reducing the administrative burden.

5. REMOVING THE OBSTACLES TO EU CITIZENS' VOTING RIGHTS AND ENSURING THE RESPECT OF THE COMMON EU PRINCIPLES

5.1. Enforcing the electoral rights of EU citizens residing in a Member State other than their own

In the 2010 EU Citizenship report³⁰, the Commission stressed the need to ensure that the voting rights of EU citizens residing in a Member State other than their own are fully enforced across the EU (action 18).

The Commission noted that some Member States require EU citizens from other Member States to fulfil conditions for electoral registration beyond those set out in Directive 93/109/EC on the exercise of the right to vote and to stand as a candidate in elections to the European Parliament. Such additional conditions include, for example, possessing a national identity card and the obligation to renew registration for each European election. The Commission also noted that some Member States appear not to inform EU citizens from other Member States adequately about their right to take part in European elections.

As a follow-up to the 2010 EU Citizenship report, the Commission pursued a dialogue with the Member States concerned to ensure that EU citizens residing in a Member State other than their own can participate in the European elections under the same conditions as national citizens, in line with EU law.

As a result of this dialogue, a number of Member States amended their legislation or announced amendments intended to bring their legislation into compliance with the requirements of EU law³¹. The Commission is pursuing contacts with these Member States to ensure that the electoral rights of EU citizens are fully effective across the EU, including by launching infringement proceedings under Article 258 of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU) where appropriate.

5.2. Ensuring respect for the common principles of the European elections

When organising European elections, all Member States must respect certain common principles: elections shall be free, secret and by direct universal suffrage.³² These principles set out in EU law prohibit *inter alia* the publication of results in one Member State before the polls close in all Member States. The aim is to avoid EU voters being influenced by results in Member States where polling has already finished, and thus to safeguard a core element of the principle of free suffrage.

³⁰ COM(2010) 603 final.

³¹ Cyprus, Poland and Romania adopted new legislation; The Czech Republic, Hungary, Lithuania, Slovakia and Slovenia announced amendments of their legislation due to enter into force in time for the 2014 European elections; Bulgaria and Malta have recently adopted new legislation which is currently under analysis; Estonia and Latvia provided satisfactory explanations as regards the conformity of its legislation with EU law.

³² The common principles are laid down in the Act of 1976 on the election of the members of the European Parliament by direct universal suffrage, which is annexed to Decision 76/787/ECSC, EEC, Euratom of 20 September 1976 and was last amended by Council Decision 2002/772/EC, Euratom (OJ L 283, 21.10.2002, p. 1).

As announced in the 2010 EU Citizenship report (action 17), the Commission has taken action to ensure that this democratic principle is respected across the EU in the next European elections. As a result, Member States have taken the measures necessary to remedy the problems identified³³.

The Commission will closely monitor implementation of measures in the 2014 European elections to ensure they are adequate and that the official publication of electoral results takes place in full compliance with this fundamental democratic principle.

5.3. Granting a derogation under Article 22(2) TFEU

Article 22(2) TFEU stipulates that EU citizens residing in a Member State other than their own have the right to participate in the European elections under the same conditions as nationals of that Member State. It also allows for derogations to this rule, where this is justified by a situation specific to a Member State.

Such a derogation is laid down in detail in Article 14(1) of Directive 93/109/EC. It allows Member States to require both voters and candidates to have completed a minimum period of residence if the proportion of residents of voting age who are nationals of other Member States exceeds 20 % of the total electorate.

Luxembourg is the only Member State which qualifies for the derogation. It has availed itself of this derogation in past elections by restricting the right to vote and to stand as candidates to non-national EU citizens who have had their legal domicile in Luxembourg and have resided there for at least two and five years respectively before registration.

According to information Luxembourg provided to the Commission on 31 August 2012, the total number of EU citizens of voting age residing in Luxembourg is 383.485, while the number of non-national EU citizens of voting age residing there is 151.126. It follows that the proportion of non-nationals is 39.41 %, exceeding the 20 % threshold. It appears therefore that the grounds warranting a derogation pursuant to Article 22(2) TFEU still apply.

6. ENHANCING PARTICIPATION OF NON-NATIONAL EU CANDIDATES IN THE EUROPEAN ELECTIONS: AMENDING DIRECTIVE 93/109/EC

Amongst the different reasons behind low turnout in the European elections, the Commission report on the 2009 European elections pointed out that only a small number of EU citizens residing in a Member State other than their own make use of their right to stand as candidates there. In 2009, only 81 EU citizens stood.

The Commission noted that EU citizens who wish to stand as candidates in European elections in a Member State to which they have moved face costly and burdensome administrative procedures. It announced in the 2010 EU Citizenship report that it would re-launch negotiations on an amendment of Directive 93/109/EC to simplify current procedures for EU citizens to stand as candidates, while safeguarding the legitimacy of the European elections.

Following a relaunching of negotiations by the Commission, on 20 December 2012, the Council adopted Directive 2013/1/EU³⁴, amending Directive 93/109/EC, which provides *inter alia* that candidates no longer have to provide proof that they have not been deprived of their electoral rights in their home Member State. Instead, they will have to make a formal

³³ The Netherlands issued instructions to this effect to municipal authorities.

³⁴ OJ L 26, 26.1.2013, p. 28.

declaration to that effect, to be verified by the electoral authorities in the Member State in which they reside. This simplified procedure will apply in the 2014 European elections.

7. CONCLUSION

This year, 2013, is the European Year of Citizens. It marks the 20th anniversary of the establishment of EU citizenship by the Maastricht Treaty. A broad range of events, conferences and public debates is being organised across Europe at Union, national, regional and local level. These events aim to raise EU citizens' awareness about their rights under EU law, including their right to participate in the democratic life of the Union and to encourage their active participation in civic fora on EU policies and issues.

The European Year of Citizens provides a timely opportunity primarily to listen to the concerns of European citizens, but also to raise awareness about the tangible impact of EU policies on their lives, to highlight the significance of their contribution in shaping the EU and to engage with them in political debates on European issues. The European Year of Citizens is an opportunity for citizens of the Union to make their voices heard. The prime occasion for this purpose are the European Parliament elections.

In view of the European elections of 2014, the Commission believes that:

- voters should be informed of the affiliation between national parties and European political parties before and during elections to the European Parliament;
- Member States should agree on a common day for the elections of the European Parliament, with polling stations closing at the same time;
- each European political party should nominate its candidate for President of the European Commission;
- national parties should ensure that their political broadcasts in view of European Parliament elections inform citizens about the candidate they support for President of the European Commission and the candidate's programme.

The Commission believes that these practical recommendations, evolutionary but not revolutionary, can be implemented in time for the European Parliament elections of 2014. They will contribute to sparking a European debate and to forging a European public space. They will help to put Europe at the heart of national debates across the EU. This will provide a platform for the next steps of European integration.

**COUNCIL OF
THE EUROPEAN UNION**

Brussels, 8 March 2013

7279/13

**PE 122
INST 119**

"I" ITEM NOTE

from :	General Secretariat
to :	Permanent Representatives Committee (Part 2)
Subject :	Draft Council Decision fixing the period for the eighth election of representatives to the European Parliament by direct universal suffrage – Consultation of the European Parliament

1. In accordance with Article 11(2), first subparagraph, of the Act concerning the election of the members of the European Parliament by direct universal suffrage of 20 September 1976 ("Electoral Act")¹, the 2014 elections to the European Parliament should take place from 5 to 8 June 2014. Nevertheless, in accordance with Article 11(2), second subparagraph, of the Electoral Act, if it proves impossible to hold the elections during that period, the Council acting unanimously shall, after consulting the European Parliament, determine, at least one year before the end of the five-year term, another electoral period which shall not be more than two months before or one month after the period normally applicable.
2. At the request of one delegation, the Working Party on General Affairs has discussed during several meetings the question of the dates of the 2014 elections to the European Parliament. Following those discussions, delegations have agreed, pending the consultation of the European Parliament, to depart from the normally applicable dates and hold the next European Parliament elections in the period from 22 to 25 May 2014.

¹ OJ L 278, 8.10.1976, p. 5; last amended by Council Decision 2002/772/EC, Euratom (OJ L 283, 21.10.2002, p. 1).

3. The draft Council decision fixing the period for the eighth election of representatives to the European Parliament by direct universal suffrage from 22 to 25 May 2014 is set out in Annex to this note.
 4. The Permanent Representatives Committee is invited to endorse the draft Decision set out in Annex to this note as a basis for the Council to decide, by means of the silence procedure (Article 12(2)c of the Council Rules of Procedure), to consult the European Parliament.
-

Draft

COUNCIL DECISION No .../2013/EU, Euratom

of [...]

**fixing the period for the eighth election of representatives to the European Parliament by
direct universal suffrage**

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Act of 20 September 1976 concerning the election of the representatives of the European Parliament by direct universal suffrage², and in particular the second subparagraph of Article 11(2) thereof,

Having regard to the opinion of the European Parliament³,

Whereas:

(1) By its Decision 78/639/Euratom, ECSC, EEC of 25 July 1978 fixing the period for the first election of representatives of the European Parliament by direct universal suffrage⁴, the Council fixed the period for this first election from 7 to 10 June 1979.

(2) It proves to be impossible to hold the eighth election during the corresponding period of 2014.

(3) Another electoral period should therefore be determined.

² OJ L 278, 8.10.1976, p. 1.

³ Reference to be added.

⁴ OJ L 205, 29.7.1978, p. 75.

HAS ADOPTED THIS DECISION:

Article 1

The period referred to in Article 10(1) of the Act of 20 September 1976 concerning the election of the representatives of the European Parliament by direct universal suffrage shall be from 22 to 25 May 2014 for the eighth election.

Article 2

This Decision shall enter into force on the day of its publication in the *Official Journal of the European Union*.

Done at Brussels, [...].

For the Council
The President

Strasbourg, le 12.3.2013
COM(2013) 126 final

**COMMUNICATION DE LA COMMISSION AU PARLEMENT EUROPÉEN, AU
CONSEIL, AU COMITÉ ÉCONOMIQUE ET SOCIAL EUROPÉEN ET AU COMITÉ
DES RÉGIONS**

**Préparer le scrutin européen de 2014: comment renforcer la conduite démocratique et
efficace des prochaines élections au Parlement européen**

COMMUNICATION DE LA COMMISSION AU PARLEMENT EUROPÉEN, AU CONSEIL, AU COMITÉ ÉCONOMIQUE ET SOCIAL EUROPÉEN ET AU COMITÉ DES RÉGIONS

Préparer le scrutin européen de 2014: comment renforcer la conduite démocratique et efficace des prochaines élections au Parlement européen

1. INTRODUCTION

Les élections européennes de 2014 seront les premières depuis l'entrée en vigueur du traité de Lisbonne. Elles seront d'autant plus importantes que l'Union européenne franchit actuellement des étapes déterminantes sur la voie d'une véritable Union économique et monétaire, dont la légitimité démocratique est une des clés de voûte.

Le traité de Lisbonne a consolidé les fondements démocratiques de l'Union. Il renforce le rôle du citoyen de l'Union en tant qu'acteur politique au sein de l'UE¹, en établissant un lien solide entre les citoyens, l'exercice de leurs droits politiques et la vie démocratique de l'Union². Il met en exergue le rôle du Parlement européen en tant qu'assemblée démocratique de l'Union. Par ailleurs, en instaurant l'initiative citoyenne, le traité de Lisbonne permet aux citoyens de l'Union de participer plus directement et pleinement à la vie démocratique de l'UE³.

La Commission européenne est résolue à exploiter pleinement les dispositions du traité de Lisbonne pour accroître la transparence et la dimension européenne des élections européennes et renforcer ainsi la légitimité démocratique du processus décisionnel de l'UE et faire en sorte que le système soit plus proche des citoyens de l'Union. Cette participation est d'autant plus importante au vu des mesures à prendre à l'échelle de l'Union pour surmonter la crise financière et la crise de la dette souveraine. Elle pourrait aussi constituer un tremplin pour de nouvelles réformes des traités, qui viseraient à consolider l'assise de l'Union en tant qu'organisation démocratique.

Les citoyens sont directement représentés, au niveau de l'Union, au Parlement européen⁴. La perspective des citoyens est réaffirmée dans la nouvelle définition des membres du Parlement européen en tant que «représentants des citoyens de l'Union»⁵ et non pas simplement en tant que «représentants des peuples des États réunis dans la Communauté»⁶. Dans la même ligne, le traité de Lisbonne accorde des pouvoirs accrus au Parlement européen, dont il renforce le rôle de colégislateur aux côtés du Conseil. Le Parlement européen se prononce désormais sur la grande majorité des actes législatifs de l'UE et exerce un pouvoir de contrôle sur l'ensemble

¹ Aux termes de l'article 10, paragraphe 3, du traité sur l'Union européenne (TUE), «Tout citoyen a le droit de participer à la vie démocratique de l'Union. Les décisions sont prises aussi ouvertement et aussi près que possible des citoyens.»

² Le titre II du TUE intègre la citoyenneté de l'Union dans les dispositions relatives aux principes démocratiques (article 9 du TUE) et affermit le lien entre citoyenneté et démocratie (articles 10 et 11 du TUE).

³ L'article 11, paragraphe 4, du TUE prévoit que «des citoyens de l'Union, au nombre d'un million au moins, ressortissants d'un nombre significatif d'États membres, peuvent prendre l'initiative d'inviter la Commission européenne, dans le cadre de ses attributions, à soumettre une proposition appropriée sur des questions pour lesquelles ces citoyens considèrent qu'un acte juridique de l'Union est nécessaire aux fins de l'application des traités».

⁴ Article 10, paragraphe 2, du TUE.

⁵ Article 14, paragraphe 2, du TUE.

⁶ Article 189 du traité instituant la Communauté européenne.

du budget de l'Union, sur un pied d'égalité avec le Conseil. Son accord est en outre requis pour l'adoption des cadres financiers pluriannuels.

Dans son rapport de 2010 évaluant les élections européennes de 2009⁷, la Commission a mesuré la mise en œuvre du droit de l'Union ainsi que la participation des citoyens aux élections et leur sensibilisation aux droits y afférents. Le rapport de 2010 sur la citoyenneté de l'Union, intitulé «*Lever les obstacles à l'exercice des droits des citoyens de l'Union*»⁸, soulignait la nécessité de sensibiliser les citoyens aux élections européennes, à leurs droits et à l'incidence des politiques de l'UE sur leur vie quotidienne. Il insistait également sur la nécessité de remédier aux lacunes observées dans l'application des principes démocratiques communs qui régissent les élections européennes et de supprimer les obstacles qui entravent l'exercice effectif des droits électoraux des citoyens.

Eu égard au rôle et aux pouvoirs accrus dévolus au Parlement européen, il est essentiel de renforcer le processus d'élection de ses membres et de lui accorder une place plus importante.

Appelant à l'achèvement d'une union économique profonde et véritable, fondée sur une union politique, le président de la Commission européenne, José Manuel Barroso, a souligné dans son discours sur l'état de l'Union 2012⁹ que «la crédibilité et le caractère durable de l'Union économique et monétaire dépendent des institutions et de la construction politique qui la sous-tendent. C'est pourquoi l'Union économique et monétaire soulève la question d'une union politique et de la démocratie européenne sur laquelle elle doit être fondée». Avec l'union politique comme ligne d'horizon, le président Barroso a indiqué que la Commission s'engageait à prendre des mesures concrètes afin que se développe un espace public européen et à formuler de nouvelles idées sur les moyens de rendre l'Union européenne plus ouverte et démocratique, lorsque le temps sera venu d'engager un débat dans la perspective des élections européennes de 2014.

Dans sa communication du 28 novembre 2012 intitulée «*Projet détaillé pour une Union économique et monétaire véritable et approfondie — Lancer un débat européen*»¹⁰, la Commission a proposé la création d'une union politique «légitime démocratiquement et responsable» en tant qu'élément indispensable de toute réforme de l'Union européenne. Comme le soulignait encore le rapport «*Vers une véritable union économique et monétaire*» élaboré par le président du Conseil européen en étroite collaboration avec les présidents de la Commission, de l'Eurogroupe et de la Banque centrale européenne¹¹, la légitimité démocratique et l'obligation de rendre des comptes sont essentielles pour l'établissement d'une véritable Union économique et monétaire.

Dans toute l'Europe, un dialogue politique sur l'avenir de l'Union se déroule à tous les niveaux. Il prend notamment la forme d'une série de dialogues citoyens engagés, dans le cadre de l'Année européenne des citoyens¹², entre les responsables politiques européens et nationaux, d'une part, et les citoyens, d'autre part. De nombreuses idées formulées à cette occasion résultent de la nécessité de renforcer le lien entre l'UE et ses citoyens.

⁷ COM(2010) 605 final — Rapport sur l'élection des membres du Parlement européen (acte de 1976 tel que modifié par la décision 2002/772/CE, Euratom) et sur la participation des citoyens de l'Union européenne aux élections au Parlement européen dans l'État membre de résidence (directive 93/109/CE).

⁸ COM(2010) 603 final.

⁹ 12 septembre 2012, session plénière du Parlement européen, Strasbourg. Discours disponible à l'adresse suivante: http://ec.europa.eu/soteu2012/index_fr.htm

¹⁰ COM(2012) 777 final/2.

¹¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_Data/docs/pressdata/en/ec/134069.pdf

¹² http://ec.europa.eu/european-debate/index_fr.htm

L'intégration et la légitimité doivent progresser parallèlement. Une démocratie accrue est le corollaire de l'intégration institutionnelle approfondie dont l'Union a besoin pour pouvoir relever les défis mondiaux actuels. Il est à cet égard urgent de consolider les liens entre les citoyens de l'Union et le processus démocratique qui la régit.

Répondant à l'engagement exprimé par le président Barroso en faveur d'un approfondissement, en guise de première mesure concrète, du débat paneuropéen et d'un renforcement de la dimension européenne des élections européennes, la présente communication décrit les initiatives envisagées par la Commission pour faciliter la participation des citoyens aux élections européennes de 2014 et pour assurer le respect des principes démocratiques qui les sous-tendent. La présente communication s'accompagne d'une recommandation visant à renforcer la conduite démocratique et efficace des élections européennes¹³.

2. RENFORCER LA CONDUITE DÉMOCRATIQUE DES ÉLECTIONS EUROPÉENNES

D'une manière générale, les citoyens de l'Union ont conscience de l'importance des élections européennes en tant qu'outil de participation à la vie démocratique de l'Union. Ils n'ont toutefois pas connaissance des répercussions de ces élections sur leur vie quotidienne, ni des choix politiques qui s'offrent à eux, ce qui a une incidence négative sur le taux de participation au scrutin européen.

- *Près de six citoyens européens sur dix estiment que voter aux élections européennes est la meilleure façon de garantir que leur voix soit entendue par les responsables de l'UE¹⁴.*
- *Plus de sept citoyens européens sur dix estiment que le taux de participation aux élections serait plus élevé si les partis politiques indiquaient systématiquement dans leur matériel de campagne le parti politique européen auquel ils sont rattachés¹⁵.*
- *Plus de huit citoyens européens sur dix déclarent qu'ils seraient davantage motivés à voter aux élections européennes s'ils recevaient plus d'informations sur les programmes et objectifs des candidats et des partis représentés au Parlement européen, sur l'impact que l'UE a sur leur vie et sur les élections elles-mêmes¹⁶.*
- *Six citoyens européens sur dix répondant à une consultation publique affirment qu'ils seraient incités à voter tout d'abord par un programme politique susceptible d'améliorer leur vie quotidienne, ensuite par un programme de renforcement de l'économie de l'UE et enfin par un programme visant à remédier aux disparités sociales au sein de l'Union¹⁷.*

Les enquêtes susmentionnées révèlent que les citoyens de l'Union se montrent manifestement intéressés par la possibilité de faire un choix parmi des options politiques sérieuses sur les questions européennes qui ont un impact direct sur leur vie. À cet égard, il semble que la prédominance de thématiques d'intérêt national, qui viennent éclipser les questions

¹³ C(2013) 1303 final.

¹⁴ Enquête Eurobaromètre du Parlement européen (EB/EP 77.4), «Les Européens à deux ans des élections de 2014», Bruxelles, 20 août 2012.

¹⁵ Eurobaromètre flash 364 sur les droits électoraux des citoyens de l'Union, travail de terrain effectué en novembre 2012.

¹⁶ Idem.

¹⁷ Consultation publique «Citoyens de l'Union — vos droits, votre avenir» organisée par la Commission entre mai et septembre 2012 au sujet du rapport 2013 sur la citoyenneté de l'Union.

d'importance européenne, influe négativement sur la participation aux élections européennes. Comme le président Barroso l'a souligné dans son discours sur l'état de l'Union 2012, le débat politique semble bien trop souvent se limiter aux partis nationaux. Par conséquent, les partis politiques nationaux sont très souvent véritablement déconnectés des partis politiques européens.

Pour mieux faire comprendre les rapports qui existent entre les processus politiques à l'œuvre aux niveaux national et européen, il est essentiel de rendre plus visibles pour les citoyens les liens qui unissent les principaux acteurs. Cet objectif pourrait être atteint directement en renforçant les partis politiques européens et en les rendant plus visibles.

Les partis politiques européens, acteurs transnationaux jouant un rôle déterminant de porte-voix des citoyens à l'échelon européen, sont les mieux placés pour combler le fossé entre les responsables politiques et les citoyens de l'Union. Le traité de Lisbonne confie à ces partis une mission essentielle à cet égard, à savoir celle de «contribue[r] à la formation de la conscience politique européenne et à l'expression de la volonté des citoyens de l'Union»¹⁸.

Afin de permettre aux partis politiques européens d'accomplir pleinement leur mission, la Commission a adopté une proposition de règlement relatif au statut et au financement des partis politiques européens et des fondations politiques européennes¹⁹. Cette proposition a pour objectif de permettre aux partis politiques européens de bénéficier d'un statut plus visible et d'un cadre plus souple, transparent et efficace pour leur financement.

Elle impose également aux partis politiques paneuropéens de prendre, pendant les élections, toutes les dispositions utiles pour informer les citoyens de l'Union des liens qui les unissent aux partis politiques nationaux et à leurs candidats²⁰.

Pour mettre davantage en exergue le lien existant entre partis paneuropéens et partis nationaux, la Commission recommande que ces derniers fassent clairement état de leurs rapports d'affiliation avec les premiers.

L'établissement d'un lien visible entre les partis nationaux pour lesquels les citoyens de l'Union votent et les partis politiques européens auxquels les partis nationaux sont apparentés aurait une forte incidence sur la transparence du processus décisionnel dans l'UE. Accroître la visibilité des partis politiques européens pendant l'ensemble du processus électoral, de la campagne au scrutin proprement dit, aurait pour effet de renforcer la responsabilité des partis participant aux élections européennes et d'améliorer la confiance des électeurs dans ce processus. Les citoyens seraient plus conscients des répercussions européennes d'un vote exprimé en faveur d'un parti national.

Il importe que les États membres encouragent et facilitent, dans le cadre de leur régime électoral, la communication d'informations aux électeurs sur les liens d'affiliation qui existent entre partis nationaux et partis politiques européens. Parallèlement, les partis nationaux participant aux élections européennes devraient déclarer publiquement, avant le scrutin, à quels partis politiques européens ils sont apparentés.

Actuellement, les élections au Parlement européen se déroulent à des dates différentes dans les divers États membres. Ce fait contribue à enraciner dans l'opinion le sentiment que les élections européennes sont essentiellement un scrutin national et empêche de voir se diffuser l'idée qu'elles constituent en réalité une entreprise commune. La fixation d'un jour de vote

¹⁸ Article 10, paragraphe 4, du TUE et article 12, paragraphe 2, de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne,

¹⁹ COM(2012) 499 final.

²⁰ Article 17, paragraphe 3, de la proposition de règlement.

européen et d'une heure de fermeture simultanée des bureaux de vote symboliserait mieux la participation commune des citoyens de toute l'Union, qui s'inscrit dans le cadre de la démocratie représentative sur laquelle l'UE est fondée.

Les États membres devraient s'accorder sur une date commune pour les élections au Parlement européen et sur une même heure de fermeture des bureaux de vote.

3. RENFORCER LE LIEN ENTRE LES SUFFRAGES DES CITOYENS DE L'UNION ET L'ÉLECTION DU PRÉSIDENT DE LA COMMISSION

Le traité de Lisbonne renforce le rôle et la responsabilité du Parlement européen à l'égard de la Commission: le Parlement européen élit le président de la Commission, sur proposition du Conseil européen qui doit tenir compte des résultats des élections européennes²¹.

Le président de la Commission est la figure de proue de l'exécutif de l'UE et devrait être désigné selon une procédure transparente. Chaque parti politique devrait rendre public le nom de son candidat à la fonction de président de la Commission pendant les élections.

Conformément au traité, les résultats des élections européennes devraient jouer un rôle clé s'agissant de déterminer quel candidat deviendra président de la Commission²².

Un citoyen européen sur deux serait plus enclin à voter lors des élections européennes de 2014 si les grandes alliances politiques européennes présentaient un candidat à la fonction de président de la Commission européenne, sur la base d'un programme commun²³.

Ainsi que le président Barroso l'a souligné dans son discours sur l'état de l'Union 2012, «le débat politique paneuropéen pourrait ainsi être renforcé si les partis politiques européens présentaient leur candidat au poste de président de la Commission dès les élections du Parlement européen de 2014 [...]. Il s'agirait d'une mesure importante permettant de donner tout son poids à la possibilité d'un choix européen qu'offrent ces élections».

Dans sa résolution du 22 novembre 2012 sur les élections au Parlement européen en 2014²⁴, le Parlement européen demandait instamment aux partis politiques européens de proposer des candidats à la présidence de la Commission, indiquant qu'il attendait de ces candidats qu'ils jouent un rôle moteur dans la campagne électorale du Parlement, en particulier en présentant personnellement leurs programmes dans tous les États membres de l'Union. Il soulignait en outre qu'il est crucial de renforcer la légitimité politique du Parlement et de la Commission en liant plus directement leur élection respective au choix des électeurs.

Dans sa communication du 28 novembre 2012 intitulée «Projet détaillé pour une Union économique et monétaire véritable et approfondie — Lancer un débat européen»²⁵, la

²¹ L'article 17, paragraphe 7, du TUE dispose que: «En tenant compte des élections au Parlement européen, et après avoir procédé aux consultations appropriées, le Conseil européen, statuant à la majorité qualifiée, propose au Parlement européen un candidat à la fonction de président de la Commission. Ce candidat est élu par le Parlement européen à la majorité des membres qui le composent». La déclaration n° 11 ad article 17, paragraphes 6 et 7, du traité sur l'Union européenne indique que le Parlement européen et le Conseil européen ont une responsabilité commune dans le bon déroulement du processus conduisant à l'élection du président de la Commission européenne et elle fournit des précisions sur les consultations nécessaires dans ce cadre.

²² Voir la note de bas de page n° 21.

²³ Enquête Eurobaromètre du Parlement européen (EB/EP 77.4) du 20 août 2012, citée ci-dessus.

²⁴ Résolution du Parlement européen du 22 novembre 2012 sur les élections au Parlement européen en 2014 [2012/2829(RSP)].

²⁵ COM(2012) 777 final/2.

Commission soulignait que la désignation, par les partis politiques, de candidats à la présidence de la Commission dans le contexte des élections européennes de 2014 était l'une des mesures particulièrement importantes qui pouvaient être prises pour favoriser l'émergence d'une véritable sphère politique européenne.

Si les partis politiques européens et nationaux rendent publics le nom de leur candidat à la fonction de président de la Commission et le programme de ce candidat dans le contexte des élections européennes, le lien entre le suffrage personnel exprimé par les citoyens de l'Union en faveur d'un candidat à un siège au Parlement européen et le choix du candidat à la présidence de la Commission soutenu par le parti de la personne briguant un siège au Parlement européen se manifestera de manière concrète et visible.

Les citoyens de l'Union seraient ainsi mieux à même de savoir quel candidat à la présidence de la Commission leur vote favorisera en fin de compte. La légitimité du président de la Commission s'en trouverait accrue ainsi que, plus généralement, la légitimité démocratique de l'ensemble du processus décisionnel de l'UE. La participation aux élections européennes pourrait également augmenter grâce au renforcement du lien entre l'élection des représentants des citoyens et le processus de sélection et d'élection du chef de l'exécutif européen. Aux États-Unis, lorsque les élections au Congrès se tiennent la même année que l'élection présidentielle, le taux de participation est plus élevé que lorsqu'elles se déroulent à la mi-mandat, seulement 40 % des électeurs se rendant alors aux urnes.

Les messages politiques diffusés dans les médias audiovisuels servent à permettre à l'électorat de choisir en connaissance de cause. Les partis politiques nationaux devraient recourir à cet outil pour fournir des informations sur leurs candidats et programmes, dans un climat propice au pluralisme des médias et à un débat démocratique ouvert, en tenant compte de l'article 11 de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne.

4. RENFORCER LA CONDUITE EFFICACE DES ÉLECTIONS EUROPÉENNES TOUT EN ALLÉGEANT LA CHARGE ADMINISTRATIVE DES ÉTATS MEMBRES

Le droit de l'Union accorde aux citoyens de l'Union résidant dans un État membre autre que celui dont ils ont la nationalité le droit de vote et d'éligibilité aux élections européennes, dans les mêmes conditions que les ressortissants de leur État membre de résidence²⁶.

Pour préserver la légitimité des élections européennes, la directive 93/109/CE prévoit des procédures qui empêchent qu'un citoyen de l'Union puisse voter ou se porter candidat à la fois dans son État membre d'origine et dans son pays de résidence lors d'un même scrutin²⁷.

Le rapport de la Commission sur les élections européennes de 2009²⁸ signalait des problèmes constatés dans le fonctionnement de ces procédures. Par ailleurs, comme l'indiquait le

²⁶ Article 22, paragraphe 2, du TFUE et directive 93/109/CE du Conseil du 6 décembre 1993 fixant les modalités de l'exercice du droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen pour les citoyens de l'Union résidant dans un État membre dont ils ne sont pas ressortissants (JO L 329 du 30.12.1993, p. 34).

²⁷ Ce mécanisme repose sur l'échange, entre États membres, de données relatives aux citoyens de l'Union inscrits, en tant qu'électeur ou candidat, sur la liste électorale de leur État membre de résidence. Sur la base des données envoyées par l'État membre de résidence, l'État membre d'origine doit retirer de ses listes électorales les citoyens concernés (ou les empêcher de voter ou de se porter candidats par d'autres moyens).

²⁸ COM(2010) 605 final.

rapport 2010 sur la citoyenneté de l'Union²⁹, ces procédures imposent souvent aux administrations nationales une charge excessive, qui est disproportionnée en regard de la véritable ampleur du phénomène des votes et des candidatures multiples. La Commission a donc annoncé son intention d'améliorer ces procédures (action 19 du rapport 2010 sur la citoyenneté de l'Union).

Après avoir consulté des experts en matière électorale dans les États membres, la Commission a formulé des recommandations à l'intention des autorités électorales nationales, sur différents aspects du mécanisme de prévention des votes multiples. Ces recommandations visent à simplifier le mécanisme en question et à le rendre plus efficace en matière de prévention des abus.

La recommandation adoptée parallèlement à la présente communication conseille en particulier aux États membres:

- de mettre en place une autorité de contact unique dans chacun d'eux, en vue d'assurer des échanges plus fluides de données entre eux;
- de tenir compte de leurs différents calendriers électoraux lors des échanges de données;
- de fournir des données à caractère personnel supplémentaires, susceptibles d'être nécessaires pour identifier plus efficacement les électeurs citoyens de l'Union inscrits sur la liste électorale de leur État membre de résidence.

Publiées bien avant les prochaines élections européennes, ces recommandations pourront donc contribuer à une nette amélioration du fonctionnement du mécanisme de prévention des abus, en le rendant plus efficace et en allégeant la charge administrative qu'il implique.

5. SUPPRIMER LES ENTRAVES À L'EXERCICE DU DROIT DE VOTE DES CITOYENS DE L'UNION ET GARANTIR LE RESPECT DES PRINCIPES COMMUNS DE L'UE

5.1. Faire respecter les droits électoraux des citoyens de l'Union résidant dans un autre État membre que le leur

Dans le rapport 2010 sur la citoyenneté de l'Union³⁰, la Commission soulignait la nécessité de veiller au respect absolu, dans l'ensemble de l'UE, du droit de vote des citoyens de l'Union résidant dans un autre État membre que le leur (action 18).

La Commission observait que certains États membres imposent à leurs résidents qui sont citoyens de l'Union mais ressortissants d'autres États membres de remplir des conditions d'inscription électorale excédant celles qui sont définies dans la directive 93/109/CE fixant les modalités de l'exercice du droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen. Parmi ces conditions supplémentaires figurent, par exemple, la possession d'une carte d'identité nationale et l'obligation de renouveler l'inscription avant chaque election européenne. La Commission constatait également que certains États membres semblent ne pas informer correctement leurs résidents qui sont citoyens de l'Union mais ressortissants d'autres États membres de leur droit de participer aux élections européennes.

Donnant suite au rapport 2010 sur la citoyenneté de l'Union, la Commission a mené un dialogue avec les États membres concernés pour veiller à ce que les citoyens de l'Union

²⁹ COM(2010) 603 final.

³⁰ COM(2010) 603 final.

résidant dans un autre État membre que le leur puissent participer aux élections européennes dans les mêmes conditions que les ressortissants de leur État membre de résidence, conformément au droit de l'Union.

Ce dialogue a amené plusieurs États membres à modifier leur législation ou à annoncer des modifications destinées à conformer leur législation aux exigences du droit de l'Union³¹. La Commission a pris des contacts avec ces États membres pour faire en sorte que les droits électoraux des citoyens de l'Union soient pleinement effectifs dans l'ensemble de l'UE; elle a, au besoin, ouvert des procédures d'infraction au titre de l'article 258 du traité sur le fonctionnement de l'Union européen (TFUE).

5.2. Garantir le respect des principes communs régissant les élections européennes

Lorsqu'ils organisent les élections européennes, les États membres doivent tous respecter les mêmes principes: ils doivent veiller à ce que les élections soient libres, secrètes et au suffrage universel direct³². Ces principes consacrés dans le droit de l'Union interdisent notamment la publication de résultats électoraux dans un État membre avant que les bureaux de vote n'aient fermé leurs portes dans tous les États membres. L'objectif est d'éviter que des électeurs européens soient influencés par les résultats publiés dans des États membres où le scrutin est déjà terminé, et donc de préserver un élément essentiel du principe de la liberté de suffrage.

Comme annoncé dans le rapport 2010 sur la citoyenneté de l'Union (action 17), la Commission a pris des mesures pour assurer le respect de ce principe démocratique dans toute l'Union lors des prochaines élections européennes. En conséquence, les États membres concernés ont pris les dispositions nécessaires pour remédier aux problèmes constatés³³.

La Commission suivra de près la mise en œuvre de ces mesures pendant les élections européennes de 2014 pour veiller à ce qu'elles soient adéquates et à ce que la publication officielle des résultats électoraux s'effectue dans le plein respect de ce principe démocratique fondamental.

5.3. Autoriser une dérogation en vertu de l'article 22, paragraphe 2, du TFUE

L'article 22, paragraphe 2, du TFUE prévoit que tout citoyen de l'Union résidant dans un État membre dont il n'est pas ressortissant a le droit de participer aux élections européennes dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet État. Il prévoit également la possibilité de déroger à cette règle lorsque des problèmes spécifiques à un État membre le justifient.

L'article 14, paragraphe 1, de la directive 93/109/CE définit précisément cette dérogation, qui permet à un État membre d'exiger tant des électeurs que des candidats qu'ils aient résidé sur son territoire pendant une durée minimale si la proportion de ses résidents en âge de voter ayant la nationalité d'un autre État membre excède 20 % de l'électorat total.

Le Luxembourg est le seul État membre à remplir les conditions pour bénéficier de la dérogation. Il a fait usage de cette dérogation lors d'élections passées en restreignant le droit

³¹ Chypre, la Pologne et la Roumanie ont adopté de nouveaux actes législatifs; la République tchèque, la Hongrie, la Lituanie, la Slovaquie et la Slovénie ont notifié des modifications de leur législation devant entrer en vigueur avant les élections européennes de 2014; la Bulgarie et Malte ont récemment adopté de nouveaux instruments législatifs qui sont en cours d'analyse; l'Estonie et la Lettonie ont fourni des explications satisfaisantes quant à la conformité de leur législation avec le droit de l'Union.

³² Ces principes communs sont définis dans l'acte de 1976 portant élection des représentants au Parlement européen au suffrage universel direct, qui est annexé à la décision 76/787/CECA, CEE, Euratom du 20 septembre 1976, modifiée en dernier lieu par la décision 2002/772/CE, Euratom du Conseil (JO L 283 du 21.10.2002, p. 1).

³³ Les Pays-Bas ont adressé des instructions à cet effet aux autorités municipales.

de vote et d'éligibilité aux citoyens de l'Union ne possédant pas la nationalité luxembourgeoise mais ayant leur domicile légal au Luxembourg et y ayant résidé pendant au moins deux ans en ce qui concerne les électeurs, et au moins cinq ans en ce qui concerne les candidats, avant leur inscription électorale.

Il ressort des informations que la Commission a reçues du Luxembourg le 31 août 2012 que le nombre total de citoyens de l'Union en âge de voter résidant sur le territoire luxembourgeois est de 383 485, tandis que le nombre de citoyens de l'Union qui résident au Luxembourg sans en avoir la nationalité s'établit à 151 126. La proportion de ces derniers est donc de 39,41 % et le plafond susmentionné de 20 % est dépassé. Par conséquent, il apparaît que les conditions d'octroi d'une dérogation en vertu de l'article 22, paragraphe 2, du TFUE sont toujours remplies.

6. AUGMENTER LA PARTICIPATION AUX ÉLECTIONS EUROPÉENNES DES CANDIDATS NON NATIONAUX CITOYENS DE L'UNION: MODIFIER LA DIRECTIVE 93/109/CE

Parmi les diverses raisons de la faible participation au scrutin européen, la Commission citait dans son rapport sur les élections européennes de 2009 le fait que très peu de citoyens de l'Union résidant dans un autre État membre que le leur font usage de leur droit d'éligibilité dans leur État de résidence. En 2009, ils n'ont été que 81 à se porter candidats.

Par ailleurs, la Commission constatait que les citoyens de l'Union souhaitant se porter candidats aux élections européennes dans un État membre où ils se sont installés doivent remplir des formalités administratives onéreuses et pesantes. À cet égard, dans son rapport 2010 sur la citoyenneté de l'Union, elle annonçait son intention de réengager des négociations sur une modification de la directive 93/109/CE afin de simplifier les procédures que les citoyens de l'Union doivent suivre pour se porter candidats, tout en préservant la légitimité des élections européennes.

La Commission ayant relancé les négociations, le 20 décembre 2012, le Conseil a adopté la directive 2013/1/UE³⁴ modifiant la directive 93/109/CE, qui prévoit entre autres que les candidats ne devront plus prouver qu'ils n'ont pas été déchus de leurs droits électoraux dans leur État membre d'origine. Ils seront tenus, en lieu et place, de faire une déclaration officielle à cet effet, qui devra être vérifiée par les autorités électorales de l'État membre où ils résident. Cette procédure simplifiée s'appliquera lors des élections européennes de 2014.

7. CONCLUSION

Cette année – 2013 – est l'Année européenne des citoyens. Elle marque le 20e anniversaire de l'établissement de la citoyenneté de l'Union par le traité de Maastricht. Un large éventail de manifestations, conférences et débats publics sont organisés dans toute l'Europe, tant à l'échelle de l'Union qu'aux niveaux national, régional et local. Ces événements ont pour but de sensibiliser les citoyens de l'Union aux droits que leur confère le droit de l'Union, y compris le droit de prendre part à la vie démocratique de l'Union, et de les inciter à participer activement aux forums civiques consacrés aux politiques et enjeux de l'UE.

L'Année européenne des citoyens arrive à point nommé pour, tout d'abord, écouter les préoccupations des citoyens européens, mais aussi pour les sensibiliser aux effets tangibles de l'action de l'Union sur leur vie, pour souligner l'importance de leur contribution à l'édification

³⁴ JO L 26 du 26.1.2013, p. 28.

de l'UE et pour engager avec eux des débats politiques sur les questions européennes. Grâce à elle, les citoyens de l'Union se voient offrir la possibilité de faire entendre leurs voix, et les élections au Parlement européen en constituent la meilleure occasion.

Dans la perspective des élections européennes de 2014, la Commission estime que:

- les électeurs devraient être informés des éventuels liens d'affiliation entre partis politiques nationaux et partis européens, avant et pendant les élections au Parlement européen;
- les États membres devraient s'accorder sur une date commune pour les élections au Parlement européen et sur une même heure de fermeture des bureaux de vote;
- chaque parti politique européen devrait désigner son candidat à la présidence de la Commission européenne;
- les partis nationaux devraient faire en sorte que, durant leur campagne politique en vue des élections au Parlement européen, les citoyens soient informés du nom et du programme du candidat à la fonction de président de la Commission européenne qu'ils soutiennent.

La Commission est convaincue que ces recommandations concrètes, qui marquent plus une évolution qu'une révolution, pourront être mises en pratique en temps utile avant les élections européennes de 2014. Elles favoriseront l'éclosion d'un débat européen et la formation d'un espace public européen. Elles contribueront à inscrire l'Europe au cœur des débats nationaux dans toute l'Union. On verra ainsi se constituer un tremplin pour les prochaines étapes de l'intégration européenne.

Strasbourg, le 12.3.2013
C(2013) 1303 final

RECOMMANDATION DE LA COMMISSION

du 12.3.2013

**sur le renforcement de la conduite démocratique et efficace des élections au Parlement
européen**

RECOMMANDATION DE LA COMMISSION

du 12.3.2013

sur le renforcement de la conduite démocratique et efficace des élections au Parlement européen

LA COMMISSION EUROPÉENNE,

vu le traité sur le fonctionnement de l'Union européenne, et notamment son article 292,

considérant ce qui suit:

- (1) L'article 10, paragraphe 2, du traité sur l'Union européenne dispose que les citoyens sont directement représentés, au niveau de l'Union, au Parlement européen. La garantie est ainsi apportée que le contrôle démocratique et la responsabilité se situent au niveau où les décisions sont prises.
- (2) L'article 10, paragraphe 3, du traité sur l'Union européenne prévoit que tout citoyen a le droit de participer à la vie démocratique de l'Union et que les décisions sont prises aussi ouvertement et aussi près que possible des citoyens.
- (3) Le traité de Lisbonne renforce le rôle des citoyens de l'Union en tant qu'acteurs politiques en établissant un lien solide entre les citoyens, l'exercice de leurs droits politiques et la vie démocratique de l'Union.
- (4) Les efforts visant à renforcer la légitimité démocratique du processus décisionnel de l'UE et à faire en sorte que le système soit plus proche des citoyens de l'Union sont particulièrement importants au regard des actions qui sont nécessaires au niveau de l'UE pour lutter contre la crise financière et de la dette souveraine.
- (5) La communication de la Commission du 28 novembre 2012 intitulée «Projet détaillé pour une Union économique et monétaire véritable et approfondie – Lancer un débat européen»¹ a mis en évidence que le renforcement de la légitimité démocratique et de la responsabilité s'inscrivait nécessairement dans le cadre de toute réforme de l'Union européenne.
- (6) L'article 10, paragraphe 4, du traité sur l'Union européenne et l'article 12, paragraphe 2, de la Charte des droits fondamentaux de l'Union européenne confèrent un rôle clé aux partis politiques européens et soulignent leur contribution à la formation d'une conscience politique européenne et à l'expression de la volonté des citoyens de l'Union.

¹ COM(2012) 777 final/2.

- (7) Afin de permettre aux partis politiques européens d'accomplir pleinement leur mission, la Commission a présenté, le 12 septembre 2012, une proposition de règlement relatif au statut et au financement des partis politiques européens et des fondations politiques européennes². Cette proposition vise à faire en sorte que les partis politiques européens puissent bénéficier d'un statut plus visible et d'un cadre plus souple, plus transparent et plus efficace pour leur financement. Dans sa proposition, la Commission a également prévu l'obligation faite aux partis politiques européens, dans le contexte des élections au Parlement européen, de prendre toutes les dispositions utiles pour informer les citoyens de l'Union des liens qui les unissent aux partis politiques européens. Une fois adopté, le nouveau règlement abrogera et remplacera le règlement (CE) n° 2004/2003 relatif au statut et au financement des partis politiques au niveau européen³.
- (8) Créer un lien transparent entre les partis nationaux en faveur desquels les citoyens de l'Union expriment leur suffrage et les partis politiques européens auxquels les partis nationaux sont affiliés devrait permettre aux formations politiques européennes de manifester plus directement la volonté des citoyens de l'Union et aurait un puissant impact sur la transparence du processus décisionnel de l'Union.
- (9) Une plus grande transparence des élections au Parlement européen contribuera à mieux refléter le rôle et les pouvoirs accrus que le traité de Lisbonne confère au Parlement européen. Le renforcement du lien entre les citoyens de l'Union et le processus démocratique de l'Union est un corollaire nécessaire à une intégration institutionnelle plus étroite.
- (10) Des mesures additionnelles rendraient les partis politiques européens plus visibles durant la totalité du processus électoral, de la campagne au scrutin, et leur permettraient de réduire la fracture entre les responsables politiques et les citoyens de l'Union, en complément de l'obligation d'information imposée aux partis politiques européens par la proposition de règlement de la Commission relative au statut et au financement des partis politiques européens et des fondations politiques européennes.
- (11) Dans certains États membres, l'indication, sur les bulletins prévus pour les élections au Parlement européen, d'une affiliation à un parti politique européen, constitue d'ores et déjà une pratique établie pour certains ou pour tous les partis nationaux. Afin de garantir la visibilité des partis politiques européens durant l'ensemble du processus électoral, il serait important que tous les États membres encouragent et facilitent l'information des électeurs quant à l'affiliation des partis nationaux aux partis politiques européens. Pour accroître encore davantage la transparence des élections au Parlement européen tout en renforçant la responsabilité des partis politiques qui participent au processus électoral européen et la confiance des électeurs en ce processus, les partis nationaux devraient faire état publiquement, avant les élections, des liens qui les unissent à tel ou tel parti politique européen. Hormis certaines manifestations, telles que les congrès de partis, les campagnes électorales des partis nationaux sont en effet le moyen le plus approprié et le plus efficace de faire connaître cette affiliation et de lui donner une forte visibilité.

² COM(2012) 499 final.

³ JO L 297 du 15.11.2003, p. 1.

- (12) La décision n° 1093/2012/UE⁴ du Parlement européen et du Conseil du 21 novembre 2012 a proclamé l'année 2013 «Année européenne des citoyens». Le renforcement du pouvoir des citoyens aux élections du Parlement européen est une étape importante qui sera franchie cette année.
- (13) Depuis le traité de Lisbonne, le président de la Commission est élu par le Parlement européen, conformément à la procédure prévue à l'article 17, paragraphe 7, du traité sur l'Union européenne, et en tenant compte des dispositions prévues dans la déclaration n° 11 du traité de Lisbonne. Ces procédures requièrent la prise en compte des élections au Parlement européen et le déroulement de consultations appropriées entre le Conseil européen et le Parlement européen lors de l'élection du président de la Commission. Ces dispositions reflètent ainsi le rôle accru du Parlement européen dans la désignation du président de la Commission et l'importance que revêtent, dans ce processus, les résultats des élections au Parlement européen.
- (14) Dans sa résolution du 22 novembre 2012 sur les élections au Parlement européen en 2014⁵, le Parlement européen a demandé instamment aux partis politiques européens de proposer des candidats à la présidence de la Commission, tout en indiquant qu'il attendait de ces candidats qu'ils jouent un rôle moteur dans la campagne électorale, notamment en présentant personnellement leur programme dans tous les États membres de l'Union. Cette résolution souligne en outre le rôle accru des élections au Parlement européen dans l'élection du président de la Commission.
- (15) Dans sa communication du 28 novembre 2012 intitulée «Projet détaillé pour une Union économique et monétaire véritable et approfondie – Lancer un débat européen», la Commission a déclaré que la désignation de candidats à la présidence de la Commission par les partis politiques lors des élections au Parlement européen de 2014 constituait l'une des mesures importantes qui visent à favoriser l'émergence d'une véritable sphère politique européenne.
- (16) Il convient donc de sensibiliser les citoyens de l'Union en ce qui concerne le rôle crucial de leur vote dans le processus d'élection du futur président de la Commission et en ce qui concerne les candidats à cette fonction qui sont soutenus par les partis auxquels ils accordent leur suffrage lors des élections au Parlement européen.
- (17) Si les partis politiques européens et nationaux divulguent les noms des candidats aux fonctions de président de la Commission qu'ils soutiennent, ainsi que le programme de ces candidats, dans le contexte des élections au Parlement européen, le lien entre le vote individuel d'un citoyen de l'Union pour un parti politique aux élections européennes et le candidat à la présidence de la Commission soutenu par ce parti pourrait ainsi se manifester de manière concrète et visible. La légitimité du président de la Commission, ainsi que la responsabilité de la Commission envers le Parlement européen et l'électorat européen s'en trouveraient renforcées et, plus généralement, la légitimité démocratique de

⁴ JO L 325 du 23.11. 2012, p. 1.

⁵ Résolution du Parlement européen du 22 novembre 2012 sur les élections au Parlement européen en 2014 [2012/2829 (RSP)].

l'ensemble du processus décisionnel au sein de l'Union en serait accrue. La diffusion de messages politiques dans les médias audiovisuels a pour but de permettre aux électeurs de faire des choix avisés. Il est donc approprié que les partis politiques nationaux utilisent également ce moyen pour faire connaître le candidat à la présidence de la Commission qu'ils soutiennent et son programme.

- (18) Les élections au Parlement européen se déroulent actuellement sur une période de plusieurs jours car les dates de scrutin varient d'un État membre à l'autre. Une journée électorale européenne commune, avec une fermeture des bureaux de vote à la même heure, serait mieux à même de refléter la participation commune des citoyens dans l'ensemble de l'Union et ferait donc partie intégrante de la démocratie représentative sur laquelle repose l'Union.
- (19) Tout citoyen de l'Union a le droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen dans l'État membre où il réside, conformément à l'article 22, paragraphe 2, du TFUE, mis en œuvre par la directive 93/109/CE du Conseil, du 6 décembre 1993, fixant les modalités de l'exercice du droit de vote et d'éligibilité aux élections au Parlement européen pour les citoyens de l'Union résidant dans un État membre dont ils ne sont pas ressortissants⁶.
- (20) Le mécanisme d'échange d'informations établi par la directive 93/109/CE est censé garantir qu'il n'est pas possible de voter ou de se porter candidat dans plus d'un État membre aux mêmes élections.
- (21) Plusieurs rapports de la Commission sur l'application de la directive 93/109/CE au fil des années⁷, et plus récemment le rapport 2010 sur l'évaluation des élections européennes de 2009⁸, ont révélé des lacunes dans le fonctionnement du mécanisme visant à prévenir les votes et les candidatures multiples. Ces lacunes sont dues notamment à l'insuffisance des données à caractère personnel que les États membres de résidence communiquent en vertu de la directive aux États membres d'origine des citoyens de l'Union. Ces lacunes s'expliquent également par les divergences entre les calendriers électoraux des États membres. En conséquence, un grand nombre de citoyens de l'Union qui se sont inscrits pour aller aux urnes dans leur État membre de résidence n'ont pu être identifiés par leur État membre d'origine.
- (22) Des mesures fondées sur des consultations approfondies avec les experts des États membres et s'inspirant des bonnes pratiques recensées dans ce contexte pourraient remédier efficacement à certaines de ces lacunes, de sorte à améliorer le fonctionnement du mécanisme lors des élections européennes de 2014 et à alléger la charge administrative pour les autorités nationales.
- (23) La majorité des États membres ont déjà mis en place une autorité de contact unique pour l'échange de données sur les électeurs et les candidats dans le cadre de la

⁶ JO L 329, 30.12.1993, p. 34.

⁷ COM(97) 731 final, COM(2000) 843 final et COM(2006) 790 final.

⁸ COM(2010) 605 final.

directive 93/109/CE. L'efficacité globale du mécanisme serait accrue si tous les États membres instaurent une telle autorité.

- (24) Les dates de clôture des listes électorales varient considérablement d'un État membre à l'autre, allant de deux mois à cinq jours avant le jour du scrutin. Le mécanisme gagnerait en efficacité si les États membres, en tenant compte des différents calendriers électoraux fixés dans les autres États membres, transmettaient les données relatives aux électeurs à un moment où les dispositions nationales des États membres d'origine respectifs permettent encore de prendre les mesures nécessaires. Plusieurs autres aspects techniques de la transmission des données pourraient être améliorés afin d'accroître l'efficacité du mécanisme. Il s'agirait notamment d'utiliser un format électronique et un jeu de caractères communs, le mode de transmission et la méthode de cryptage appliqués pour garantir un niveau approprié de protection des données à caractère personnel.
- (25) La fourniture de certaines données additionnelles sur les électeurs devant être notifiées par l'État membre de résidence, qui ne sont pas expressément requises par la directive 93/109/CE, permettrait à l'État membre d'origine d'identifier plus efficacement ses ressortissants sur les listes électorales. Les données à caractère personnel qui pourraient s'avérer nécessaires à l'efficacité du mécanisme varient d'un État membre à l'autre.
- (26) Tout traitement de données à caractère personnel dans le cadre du mécanisme d'échange d'informations doit être conforme aux législations nationales qui transposent la directive 95/46/CE du Parlement européen et du Conseil du 24 octobre 1995 relative à la protection des personnes physiques à l'égard du traitement des données à caractère personnel et à la libre circulation de ces données⁹,

A ADOPTÉ LA PRÉSENTE RECOMMANDATION:

CONDUITE DEMOCRATIQUE DES ELECTIONS

Encourager et faciliter la transmission d'informations aux électeurs sur les liens d'affiliation entre partis nationaux et partis politiques européens

1. Les États membres encouragent et facilitent la transmission d'informations aux électeurs sur les liens d'affiliation entre partis nationaux et partis politiques européens avant et pendant les élections au Parlement européen, notamment en autorisant et en encourageant l'indication de cette affiliation sur les bulletins utilisés lors de ces élections.

⁹ JO L 281 du 23.11.1995, p. 31.

Informar les électeurs sur les liens d'affiliation entre partis nationaux et partis politiques européens

2. Les partis politiques nationaux participant aux élections au Parlement européen font connaître avant ces élections leurs liens d'affiliation avec des partis politiques européens. Les partis nationaux veillent à faire apparaître clairement leur affiliation à des partis politiques européens sur l'ensemble de leur matériel de campagne, dans leurs communications et lors de la diffusion de messages politiques dans les médias audiovisuels.

Soutien à un candidat à la présidence de la Commission européenne

3. Les partis politiques nationaux et européens font connaître, avant les élections au Parlement européen, le nom du candidat aux fonctions de président de la Commission européenne qu'ils soutiennent et son programme.

Les partis nationaux veillent à ce que les messages politiques qu'ils diffusent dans les médias audiovisuels en vue des élections au Parlement européen servent également à informer les citoyens sur le candidat aux fonctions de président de la Commission européenne qu'ils soutiennent et sur son programme.

Journée de scrutin commune

4. Les États membres arrêtent une date commune pour les élections au Parlement européen et font en sorte que la fermeture des différents bureaux de vote ait lieu à la même heure.

CONDUITE EFFICACE DES ELECTIONS

Autorité de contact unique

5. Les États membres mettent en place une autorité de contact unique chargée de l'échange de données sur les électeurs, en vue de la mise œuvre de l'article 13 de la directive 93/109/CE.

Transmission de données

6. Les États membres tiennent compte, dans la mesure du possible, de leurs modalités électorales respectives, et l'État membre de résidence transmet les données relatives aux électeurs en temps utile afin que l'État membre d'origine concerné puisse prendre les mesures nécessaires.

Données additionnelles permettant une meilleure identification

7. Les États membres de résidence sont invités à transmettre, en plus des données à caractère personnel visées à l'article 9 de la directive 93/109/CE, toutes les données à

caractère personnel pouvant s'avérer nécessaires pour l'identification des électeurs par les autorités de leur État membre d'origine.

Moyens techniques pour une transmission des données sûre et efficace

8. Afin d'assurer correctement l'échange de données visé à l'article 13 de la directive 93/109/CE, les États membres utilisent un moyen électronique uniforme et sécurisé, tel que décrit dans l'annexe. Les États membres transmettent les données dans un paquet unique par État membre d'origine, en prévoyant une autre transmission à un stade ultérieur pour les mises à jour, si nécessaire.

Les États membres et les partis politiques nationaux et européens sont destinataires de la présente recommandation.

Fait à Strasbourg, le 12.3.2013

*Par la Commission
Viviane Reding
Vice-président de la Commission*

ANNEXE

Modalités techniques pour la mise en œuvre de l'article 13 de la directive 93/109/CE

1. Afin d'assurer l'échange de données visé à l'article 13 de la directive 93/109/CE, les États membres utilisent des fichiers au format XML («Extensible Markup Language») qui doivent être transmis exclusivement par voie électronique sécurisée.
2. Les États membres utilisent le format de transformation sur 8 bits (UTF-8) du jeu universel de caractères pour l'enregistrement et la transmission des données relatives aux électeurs à l'intérieur du mécanisme d'échange d'informations.
3. Les États membres font usage de la recommandation du W3C portant sur le traitement et la syntaxe de cryptage XML, qui suppose l'échange d'une clé publique et d'une clé privée, afin de garantir un niveau de protection approprié des données à caractère personnel transmises.

**CONSEIL DE
L'UNION EUROPÉENNE**

**Bruxelles, le 8 mars 2013 (11.03)
(OR. en)**

7279/13

**PE 122
INST 119**

NOTE POINT "I"

du:	Secrétariat général
au:	Comité des représentants permanents (2 ^e partie)
Objet:	Projet de décision du Conseil portant fixation de la période pour la huitième élection des représentants au Parlement européen au suffrage universel direct Consultation du Parlement européen

1. Conformément à l'article 11, paragraphe 2, premier alinéa, de l'acte portant élection des membres du Parlement européen au suffrage universel direct du 20 septembre 1976 ("Acte électoral")¹, les élections de 2014 au Parlement européen devraient avoir lieu du 5 au 8 juin 2014. Toutefois, conformément à l'article 11, paragraphe 2, deuxième alinéa, de l'Acte électoral, s'il s'avère impossible de tenir les élections au cours de cette période, le Conseil, statuant à l'unanimité après consultation du Parlement européen, fixe, au moins un an avant la fin de la période quinquennale, une autre période électorale qui peut se situer au plus tôt deux mois avant et au plus tard un mois après la période normalement applicable.
2. À la demande d'une délégation, le groupe "Affaires générales" a examiné lors de plusieurs réunions la question des dates des élections de 2014 au Parlement européen. À l'issue des discussions à cet égard, les délégations ont convenu, dans l'attente de la consultation du Parlement européen, de s'écarter du calendrier normalement applicable et de tenir les prochaines élections au Parlement européen pendant la période allant du 22 au 25 mai 2014.

¹ JO L 278 du 8.10.1976, p. 5; décision modifiée en dernier lieu par la décision 2002/772/CE Euratom du Conseil (JO L 283 du 21.10.2002, p. 1).

3. Le projet de décision du Conseil portant fixation de la période pour la huitième élection des représentants au Parlement européen au suffrage universel direct du 22 au 25 mai 2014 figure à l'annexe de la présente note.
4. Le Comité des représentants permanents est invité à approuver le projet de décision figurant à l'annexe de la présente note, afin qu'il serve de base au Conseil pour décider, par la procédure de silence (article 12, paragraphe 2, point c), du règlement intérieur du Conseil), de consulter le Parlement européen.

=====

Projet de
DÉCISION DU CONSEIL n° .../2013/UE, Euratom
du [...]
portant fixation de la période pour la huitième élection des représentants au Parlement
européen au suffrage universel direct

LE CONSEIL DE L'UNION EUROPÉENNE,

vu l'acte du 20 septembre 1976 portant élection des représentants au Parlement européen au suffrage universel direct ², et notamment son article 11, paragraphe 2, deuxième alinéa,

vu l'avis du Parlement européen ³,

considérant ce qui suit:

(1) Par sa décision 78/639/Euratom, CECA, CEE, du 25 juillet 1978, portant fixation de la période pour la première élection des représentants au Parlement européen au suffrage universel direct ⁴, le Conseil a fixé, pour cette première élection, la période allant du 7 au 10 juin 1979.

(2) Il s'avère impossible de tenir la huitième élection au cours de la période correspondante de l'année 2014.

(3) Il convient donc de fixer une autre période électorale,

² JO L 278 du 8.10.1976, p. 1.

³ Référence à ajouter.

⁴ JO L 205 du 29.7.1978, p. 75.

A ADOPTÉ LA PRÉSENTE DÉCISION:

Article premier

La période visée à l'article 10, paragraphe 1, de l'acte du 20 septembre 1976 portant élection des représentants au Parlement européen au suffrage universel direct est fixée, pour la huitième élection, du 22 au 25 mai 2014.

Article 2

La présente décision entre en vigueur le jour de sa publication au *Journal officiel de l'Union européenne*.

Fait à Bruxelles, le [...].

Par le Conseil
Le président